

DAN' BEN BE'NN KA' JATIXJWE' XTI'LL XANLLON'

Bcheb Jesúsén' wse'le' Spíritu ke Diosén'

1 ¹ Ke nak yich nellen' bzoja' rwe' Teófilo, ganna' nllia' yeolol da ka' ben Jesúsén', na' dan' broe're' ² bllinte lla baze'e bazi'i Diosén' Le'e yebá da yobre. Ka za waza'tere', be'rene' postl ke'e ka' di'll bin' llaya'l gon ake', be'e di'll kon ka' bzejnie' Spíritu ke Diosén' Le'e.

³ Broe'rawe' leake', na' da zan da bene' nench byejele' ake', da likzen' babane' radj be'nn wat ka'. Bdarene' leake' rao choa (40) lla, na' ye to chi'i bzejnie're' leake' kan' nak yel llnebia' ke Diosén'.

⁴ Nna zorente' leake' txhen, golle' leake' bi llaya'l yellach ake' Jerusalén na', bne'e:

—Kwexhre nize llinte kat wse'l Xa'n dan' bchebe', kan' ba gollkza' re'.

⁵ Da li Juan na' bchoe' be'nn nis, na' tere wakll wen ke re', ke nak ba zo rez yedsó Spíritu ke Diosén' yichjra'llda'ore.

Ka bayep Jesúsén' yebá

⁶ Na' gok ka badop ake' rao Jesúsén', na' goll ake' Le'e:

—Xanto', ¿kere ba bllin lla gono' nench yelloj be'nn Israel ka' rao na'a be'nn zi't ka'?

⁷ Na'll lle'e leake':

—Bi llaya'l nnézere bi llan' gon Xallo Diosén' da llwie' gone' rao rall-llo ni. ⁸ Zan katen' yed Spíritu ke'en yedsorenen re', kana' gapre yel wak ke'e, na' chislasre xti'lla'n, soraozre Jerusalén na', na'll yell ka' gan' nzi'i Judea, na' gan' nzi'i Samaria, na'tell doxhen yellrio.

⁹ Bayoll bne'e ka', na' llwia akte' Le'e na', kat bayepe' yebán', le zete to bej bkwa'chen Le'e rao ake'n, na' bill bre'e akre' Le'e. ¹⁰ Bixha nna ze akte' llwia ake' yebá gan' bayepe' na', kat bllinkze chop be'nn kwit ake'n, na' nak xhara'n ake' llich kwis. ¹¹ Na'll lle be'nn ka' leake':

—Re' be'nn Galilea, ¿bixchen nna zezre llwiare yebán'? Kan' bre'kzere zayej Jesúsén' yebán', bazi'i Diosén' Le'e radjre na', ka'kze gak katen' yede' da yobre.

Ka gok brej ake' be'nnen' re Matías nench bzoe' roraz Judas

¹² Na' baza'a ake' rao ya' gan' lla'a ake'n, ya' gan' nzi'i Ya' Olivos, zayej ake' Jerusalén na'. Na' naken awlloze, ke to de latj sa'a ake' rao lla nba'nne ke be'nn Israel ka'. ¹³ Na' ballín ake' latj gan' lljaxhi'ra'll postl ka', to yo' da zo chkwia. Ganna' ren Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo xhi'nn Alfeo, Simón be'nn ben txhen be'nn ka' nzi'i Zelote, na' Judas bi'ch Jacobo. ¹⁴ Yeolol ake' lla'a

nak ake' toze, llalwill ake' Diosen' yeo lla. Ganna' ren María xhna' Jesúsen' ren bi'che' ka', na' ye bal no'r non leake' txhen.

¹⁵ Ka bllin to lla, bzolla'a Pedron' radj ake'n, na' nak to gayoa galj ake' (120), na' bne'e:

¹⁶ —Re' be'nn bi'che, dekz de gok kan' nyoj xti'll Diosen'. Batna'te Spíritu ke Diosen' bzejnie'n rey Daviden', nench be'e di'll ke Judas be'nnen' bche'e be'nn ka' be'x ake' Jesúsen'. ¹⁷ Judas na' goke' neto' txhen bento' xchin Diosen'. ¹⁸ Na' ka nak da xhinnjen' bene'n, bxhi'i raxhje', na' baya'we' to yellrio. Na' ka gote'n bayexje' jatin yichje', blle'zte le'en, na' blloj doxhen xhojloe'. ¹⁹ Yeolol be'nn Jerusalén ka', bnnez akre' kan' goken, na' bsi'i ake' yellrion' Acéldama, na' Acéldama na' lle'nen nen Yellrio Llen. ²⁰ Ke nak da ni, ba nyojkzen le' yich ke Salmos gan' nen ki:

Gakchga rille'n to da dach,
na' nono sokze len.

Leska' nen:

Na' te to be'nn yobre wlane' xchine'n.

²¹ 'Ke nak ganni lla'a bal be'nn non lli'o txhen, chak bda Xanllo Jesucristo radjllo ni, ²² be'nn ki llon lli'o txhen, bzoraozen kan' bchoa Juan na' Le'e nis, blinte ka bazi'i Diosen' Le'e yebá. Na' llaya'l kwejllo toe', nench gone' neto' txhen, we'to' di'll ke Jesucriston' kan' gok babane' radj be'nn wat ka'.

²³ Na' brej ake' chope', toe' re José be'nn nsi'i ake' Barsabás, leska' re Justo, na' ye toe' re Matías. ²⁴ Na'll balwill ake' Diosen' bne ake':

—Xanto', rwe' nombia'o ke nak yichjra'llda'o yeolol be'nne, broe' neto' nore be'nn ki chop, ba brejo' ²⁵ gake' neto' txhen gonto' xchino'n. Ke nak Judas na', bsanra'lle' dan' beno' rallne'e gone'n, na' ba zayeje' gan' llaya'l wayejkze' yel be'nn wen da xhinnj ke'e na'.

²⁶ Na'll bza'l ake' yej da'o ak, nench nore lljata'n, na' blloj toe', na' be'nnen' re Matías bdo'len le'e, na' goke' txhen ren postl ka' ye chnej.

Ka gok betj Spíritu ke Diosen'

2 ¹ Ka bllin lla llni dan' ne Pentecostés, yeolol be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', nak ake' toze gan' lla'a ake'n. ² Kat gokse llakia yebán' ke ga za'a to be' xhen, blinte lo yo' gan' lla'a ake'n. ³ Na' bre'e akre' da nak ka bel yi', llalninnen jasó ra't wejen yichj toto ake'. ⁴ Yeolol ake' byo' Spíritu ke Diosen' yichjra'llda'o ake', na' bzora'o llne ake' wde wdere di'll, kon ka llzejnie' Spíritun' leake'.

⁵ Na' be'nn zan be'nn Israel ka' lloe'rao Diosen' ba ndop ake' Jerusalén na', na' gateze yell za'k toto ake'. ⁶ Ka ben akre' gok llakian', be'nn zan bdop gan' lla'a postl ka', na'll to nna'l-llej akze', ka nak llen akre' llne be'nn ka' xti'll toto ake'. ⁷ Na' lla'a ake' llabán akre', ne ake':

—¿Kere be'nn Galilea be'nn ki? ⁸ ¿Akre llakze llne ake' xti'll-llo da gorjréen totollo? ⁹ Ganni lla'a bal-llo nakllo be'nn Partia, na' be'nn Media, na' be'nn Elam. Na' bal-llo nakllo be'nn Mesopotamia, na' be'nn Judea, na' be'nn Capadocia, na'll be'nn Ponto, na' Asia. ¹⁰ Na' be'nn Frigia, na' be'nn Panfilia, na' be'nn Egipto, na' rente be'nn za'a yell ka' zjalli' África, zi'tre ka gan' nzi'i Cirene, bixha ren be'nn Roma zo ganni, be'nn nakse be'nn Israel, na' be'nn za bayak txhen be'nn Israel. ¹¹ Na'tell be'nn Creta, na' be'nn Arabia. iNa' ka nak be'nn Galilea ki, lloe'rén ake' lli'o di'll ren xti'll totollo, kan' nak yel wak ke Diosen'!

¹² Yeolol ake' lla'a llakgan akre', na' llabán akre' lle lwellj ake':

—¿Akre ka chejnie're kan' llaken?

¹³ Na' ye bal ake' lltitj akre', ne ake':

—Zoll akre'n.

Di'll da be'rén Pedron' be'nn ka' bdop gan' lla'a ake'n

¹⁴ Na' bzolla'a Pedron' ren be'nn chnej ka', na' bnne'e zillj, lle'e leake':

—Re' be'nn Israel, na' yeolol re' lla'a Jerusalén ni nna' lla, lewzenay, llonen bien nnézere di'llen' we'rena' re' ni. ¹⁵ Kere zolle be'nn ki kan' nere na', le nna nak tzire. ¹⁶ Ganni llak kan' bzoj da Joel, be'nnen' be'e xti'll Diosen' kana', bzoje' kan' bne Diosen' ki:

¹⁷ Kate ba zo rez wayoll yellrio,

nada' Dios wse'la' Spíritu kia'n, na' sorenen yeolol be'ne,
na' gona' nench xhi'nnre byio, na' xhi'nnre no'r,
we'e akbe' xti'lla'n.

Na' bi we'o ka', re'da'o akebe',
na' be'nn gor ka', nne akre' yere.

¹⁸ Be'nn ka' llon xchina'n be'nn byio ren no're,
sorén Spíritu kia'n leake',
nench we'e ake' xti'lla'n.

¹⁹ Gona' le' yebán' da yebane be'ne,
na' rao yellrio wroe'ra' yel wak kia'n, na' larj llen, na' xhen yi', na'
kwe' llén da nak ka bej.

²⁰ Willen' wayaken da xchole,
na' be'on wayaken xhna ka llen,
katen' ba zon llin lla yeda' da yobre, nada' naka' Xanre.
Kana' gaken to lla lliarao xhen, na' wroe'ra' yel wak kia'n.

²¹ Ka nak nada' naka' Xanre, noteze be'nn yelwille nada',
nada' yesre'e rao da xhinnjen'.

²² Na' re' be'nn Israel, lewzenay xti'lla'n. Ke nak Jesús be'nn Nazareten', Diosen' broe're' nake' be'nn za'ke. Diosen' bene' nench Jesúsén' bene' yel wak, na' billre da yebánello kan' ba nnézkere na'.

²³ Bixha gok Jesúsén' rallna're kan' ba nwiakze Diosen', na'll benre' rao

na'a be'nn wen da xhinnj ka', na' bet ake' Le'e bda'a ake' Le'e le' yay cruzen'. ²⁴ Bixha nna' Diosen' basbane' Le'e radj be'nn wat ka', yel goten' bi bzoen wza'yen Le'e. ²⁵ Le ka'kzen' bne rey Daviden' batna', be'e xti'll Jesúsen' bne'e:

Lle'teze lle'ra' Xanllon', ze'e kwita',
ke len na' notno soe wta wne nada'.

²⁶ Na'll llawé ra'llda'wa',
na' llola' nench lloe'rawe'.

Na' leska' nnezra' katen' gata', kere ke chnaren' gata'.

²⁷ Le nnézkzera' bi wsanra'llo' nada' gan' lla'a be'nn wat ka'.

Bi we'o latj go'll xpe'ra'n, nada' naka' rallna'o.

²⁸ Broe'ro' nada' ka nak nez dan' zej rao yel nban na',
na' yewera' kwis ke naken zereno' nada'.

²⁹ 'Re' be'nn bi'che, nnézello xozxta'ollo Daviden' gote', na' bkwa'ch ake' le'e, na' lle'tello ba ke'en nna' lla. ³⁰ Na' rey Daviden' goke' to be'nn be'e xti'll Dios, be'e di'll kan' bzejnie' Diosen' le'e, na'llen' bnnezre' kwasro kan' gaken, le kwín Diosen' bchebe' bne'e, Criston' garje' rao xhi'nn dialla ke'e, na' nnebie' roraze'. ³¹ Ke len na' gokbe'e Daviden' kan' yebán Criston', bne'e bi ga'ye' gan' lla'a be'nn wat ka', na' bi go'll xpe're'n. ³² Na' ba gok kan' bne'en, ke nak Diosen' basbane' Jesúsen' radj be'nn wat ka', na' neto' lloe'to' xti'llen, bre'to' kwasro kan' babane'n. ³³ Na' nna' Diosen' ba balise' Le'e, bazie' Le'e kwite', na' ba llnebia'rene' Le'e txhen. Na' Diosen' bene' rallne'e Spíritu ke'en, kan' ba bchebe' na'. Jesús na'n ba bene' yel wak ni, kan' ba bènere, na' kan' ba bre're. ³⁴ Ka nak rey Daviden' kere bayepe' yebán', le kwine'n bne'e ki:

Xanllo Dios na', lle'e Xana'n:

“Blle'kero' kwita' ni,

³⁵ llinte lla kat gona' nni't be'nn ka' xhnia'o, be'nn ka' llwie rwe' na'.”

³⁶ Na' nna' llaya'l nneze yeolol be'nn Israel ka', Jesús be'nnen' betre bda're le' yay cruzen', Le'en ba brej Diosen' nake' Xanllo, na' leska' Le'en Cristo be'nn brej Dios nnebie'.

³⁷ Ka bayoll ben akre' di'll ki, da xhen gok akre', na'll lle ake' Pedron' ren be'nn ka' non le'e txhen na':

—¿Akxha gonto' nna' cha', bi'cha'?

³⁸ Na'll lle Pedron' leake':

—Lewayate ke da xhinnjen' nonre na', na' choare nis, nench wroe'n llonlira'llre Jesucriston'. Na'llen' yezi'xhen Diosen' keré, na'll gonne' re' Spíritu ke'en son yichjra'llda'ore. ³⁹ Le ke re'n ba bchebe' gonne'n, ke xhi'nnre, ke be'nn lla'a zi'te, na' ke yeolol be'nn gaxh Xanllo Diosen'.

⁴⁰ Na' ka' di'll zan da lloe'rén Pedron' leake', llawe' leake' nez, lle'e leake':

—Bi gonre be'nn wen da xhinnj ki txhen, nench ke gak keré kan' gak ke ake' na'.

⁴¹ Na' ka nak be'nn ka' bxhi'i xti'lle'n, blloa ake' nis. Na' byan ake', ke lla na' badil ake' ka do chonn mire'. ⁴² Na' bni'tteze bni't ake', bzenay ake' dan' llroe' llsede postl ka'. Na' toze ka llon yichjra'llda'o ake', na' llao ake' txhen, na' llalwill ake' Diosen'.

Ka ben be'nn ka' bxenra'll Jesucriston' da nelle

⁴³ Yeolol be'nne llon ake' yel wan kwis kan' llon postl ka', da zan da yebánello llon ake', da llroe' yel wak ke Diosen'. ⁴⁴ Yeolol be'nn ka', ba byejele' ke Jesucriston', lla'a ake' toze, na' toze non bi da de ke ake'.

⁴⁵ Bayo't ake' no yellrio, na' bi da de ke ake', na' mellen' bda'on na', llyis ake'n kon ka yallje totoe'. ⁴⁶ Na' yeo lla lldop ake' yoda'o braon', na' we'j bdao ake' txhen rill toto ake', na' nbaraz kwis blla'a ake' txhen bawé akre'. ⁴⁷ Lloe'rao ake' Diosen', na' yeolol be'nn yell llayo'ra'll kan' llon ake'n. Na' Xanllo Diosen' llone' tlla tlla llren yezikre be'nn llonlira'll Jesucriston'.

Ka gok bayak to be'nn bi llak sa'a

3 ¹ Gok to lla zej Pedron' ren Juan na' yoda'o braon', ka do lladá chonne, hor na' llalwill be'nn Israel ka' Diosen' yeo lla. ² Na' to be'nn bi llak sa'a ka gorjte', yeo lla lljalek ake' le'e lloa' yoda'on, puert dan' nzi'i Da Nbaraz. Na' llbie' llnnabe' lmoxxh rao be'nn ka' llo' yoda'on. ³ Bixha kate bre're' Pedron' ren Juan na', ka za cho' ake' yoda'on, le bzete ta'ke' llnnabe' lmoxxh. ⁴ Na'll bwiachich ake' le'e, na' lle Pedron' le'e:

—Bwiake neto'.

⁵ Na'll bwie' leake', llakre' cha' we'e ake' le'e mellen'. ⁶ Bixha Pedron' lle'e le'e:

—Bibi mell kia' de, ni plat ni oro, zan ka da napa' gonna' rwe', kone yel wak ke Jesucristo be'nn Nazareten', bayas na' badá.

⁷ Le be'xte Pedron' ta'ke' cha'we, le gokte bazelle'e, balí nie' ka'. ⁸ Na'll bxhi'te' na' bzorao de'e, na' byo'rene' leake' yoda'on, xhi'te' llawere' lloe'rawe' Dios. ⁹ Yeolol be'nn yell bre'e akre' kan' de'en, na' kan' llone' lloe'rawe' Diosen'. ¹⁰ Na' bayombia' akre' le'e, nake' be'nnen' llbe' llnnab lmoxxh lloa' puerten' nzi'i Da Nbaraz. Na'll llabán akre', nna'l-llejakte' dan' bre'e akre' bayak be'nnen'.

Pedron' be'e xti'll Dios lo lchir yoda'on

¹¹ Na' be'nnen' bayaken', no'xe' Pedron' ren Juan na', bi llsankze' leake'. Na'll yeolol be'nn ka' lla'a yoda'on, llabán akre' kwis zjakdo ake' gan' ze Pedron' ren Juan na', ren be'nn xhinnjen' bayak na', ze ake' gan'

ze to lchir kwit yoda'on da nzi'i Lchir ke Salomón. ¹² Ka bre'e Pedron' be'nn zan ka', na' lle'e leake':

—Re' be'nn Israel, ¿bixchen llabánzere, na' llwiachichre neto'? ¿Llákere kone yel wak ke neto'n bayak be'nnen'? ¹³ Dios ke xozxta'ollo Abraham na', na' Isaac na' Jacob, ba be'e Xhi'nne' Jesúsén' doxhen yel bara'nnen', be'nnen' benre rallna'a koxchis, la'kze Pilaton' gokra'lle' yesane' Le'e, na' re' bi be're latje. ¹⁴ Latje da bnnabre yesán Pilaton' be'nnen' nak ra'llda'o yall be'nnen' llon da li na', bnnabzre yesane' to be'nn wen xhiare. ¹⁵ Na' betre be'nnen' nak xan yel nban na'. Bixha Diosén' balise' Le'e radj be'nn wat ka', na' neto' bre'to' da likzen' babane'. ¹⁶ Na' llre're be'nn ni, bi gok se'e, na' nombia're', na' nna' ba bayak nie'n kone yel wak ke Jesúsén', be'nnen' nxenra'llto' na'. Le dan' llonlira'llto' Jesúsén', ke len na' bayone' nia' be'nn ni, na' ba llre're kan' bayake'n.

¹⁷ Na' nna' bi'cha', nnézkzera', re' ren be'nn gor brao keré ka', betre Jesúsén' le bi nnezya'nnere bixhan' benre. ¹⁸ Na' dan' benre ka', gok kan' bne Diosén' gak, kan' bdixjwe' be'nn ka' be'e xti'lle'n kana', bzoj ake' ke Criston' yellayrawe'. ¹⁹ Na' nna' lewayate ke da xhinnjen' nonren', nench yezi'xhen Diosén' keré, na'llen' wzoe' re' nbaraz. ²⁰ Wse'l Xanllo Diosén' Jesúsén' da yobre rao yellrion', be'nnen' breje' kana'te, nench na' yednnebie' lli'o. ²¹ Na' dekz de yega'nn Jesúsén' yebán', llinte kat Diosén' yewe' xhneze doxhen kan' llak rao yellrion'. Kana'llen' yede', le ka'n bne be'nn ka' be'e xti'll Diosén' kana'. ²² Da Moisésén' golle' xozxta'ollo ka': “Wllin lla kat Xanllo Diosén' kweje' to be'nn radjren', na' we'e xti'll Diosén' kan' bene' breje' nada', na' llaya'l wzenayre ke'e. ²³ Na' noteze be'nn cha' bi wzenaye' ke'e, llaya'l bi'y be'nnen' ka'le, na' kweyie'.”

²⁴ Yeolol be'nn ka' be'e xti'll Diosén' kana', bzoraozen be'nnen' re Samuel, bdixjwe' akre' gak dan' llre'llo llak nna'. ²⁵ Re' nakre xhi'nn dialla ke be'nn ka' be'e xti'll Diosén', na' dan' goll Diosén' xozxta'ollo ka' gone', lekze naken ke re'. Ka di'llen' be'renkze' xozxta'ollo Abraham na', kan' golle' le'e: “To xhi'nn dialla ko'on zaza'a, gone' gak la'y be'nn lla'a rao yellrio.” ²⁶ Ke nak Diosén' ba balise' Xhi'nne'n, zga'tek bse'le' Le'e radj lli'o be'nn Israelen', badyenla'ye' lli'o, nench wayakbe'llo da xhinnj kellon', na' wayátello.

Pedron' ren Juan na' ni't ake' rao koxchis

4 ¹ Nna zete Pedron' ren Juan na', lloe'rén ake' be'nn ka' di'll kat bllin bxoz ka' ren be'nnen' nak xan be'nn ka' llap yoda'o braon', na' ren be'nn ka' nzi'i saduceo. ² Llaklla'a ake' dan' llroe' postl ka' be'nn yell kan' gok babán Jesúsén', ka'kzen' yebán yeolol be'nne. ³ Na'll be'x ake' leake', bro' ake' leake' rill ya bllinte bateyó, le ba llonen ba wlle' kan' be'x ake' leake'n. ⁴ Na' be'nn zan ka' bzenay xti'll Diosén' benlira'll

ake'n, na' be'nn byio ka' ba nonlira'll Jesucriston', nak ake' do ga'y mire.

⁵ Bateyó badop be'nn wnebia' ka' gan' nzi'i Jerusalén na', na' be'nn gor brao ka', na' be'nn ka' llsedre ke ley dan' bzoj da Moisésen', ⁶ na' be'nnen' nak bxoz brao, be'nnen' re Anás, na' Caifás, na' to be'nn re Juan, na' Alejandro, na' ren no bi'ch lwellj bxoz brao ka'. ⁷ Na'll jaxhi'i ake' Pedron' ren Juan na', bze ake' leake' kllol ake'n, na'll bnnab akre' leake':

—Lennechk neto', ¿no bse'l rwe' dan' llonre ki? ¿No ben latj bayonre be'nnen'?

⁸ Bixha llnebia'teze Spíritu ke Diosen' yichjra'llda'o Pedron', lle'e leake':

—Re' be'nn llnebia' rao yell, na' re' be'nn gor brao ke Israelen', ⁹ ka nak nna' llnábere neto' akre goken bayak to be'nn xhinnj. ¹⁰ Llaya'l nnézere, na' llaya'l nneze yeolol be'nn Israel, be'nnen' ze nga, bayake' kone yel wak ke Jesús be'nn Nazaret na', be'nnen' betre bda're le' yay cruzen', bixha Diosen' basbane' Le'e. ¹¹ Jesús en' wsa'krébelloe' ka to yej, na' re' be'nn wnebia' nakre ka be'nn llon to yo'. Re' bi byo'ra'llre yejen', na' yejen' bi byo'ra'llren', ba naken to yej da za'ke. ¹² Gatga zo to be'nn gak yesrá lli'o rao da xhinnjen', nono noe' Diosen' yel wak rao yellrio, be'nn gak yesrá lli'o, zeraoze Jesucristo na'.

¹³ Bixha be'nn wnebia' ka', llwia ake' kan' llon Pedron' ren Juan na', bi lleb ake' llalli'i ake' xti'll ake'n. Na' llabán akre', le nak ake' be'nn bi nsedtek. Na'll bayakbe'e akre' leake'n bdarén ake' Jesús en'. ¹⁴ Na' llwia akte' ze be'nn xhinnjen' bayaken' kwit Pedron' ren Juan na', na' bi llallel akre', akre ye ake' leake'. ¹⁵ Na'll bchach ake' leake' lia're choll, chak be'rén lwellj ake' di'lle. ¹⁶ Na' lle lwellj ake':

—¿Akre gonllo ke be'nn ki? Yeolol be'nn Jerusalén ka', nneze da yel wan na' ben ake'n, bikzbi de nnello ke be'nn ki. ¹⁷ Lete to da gonllo wcheb akllloe', nench ni ye to nollno we'rén akle' xti'll Jesús en'.

¹⁸ Na'll goxh ake' Pedron' ren Juan na', na' goll ake' leake', chras bill we'e ake' xti'll Jesús en'. ¹⁹ Bixha Pedron' ren Juan na', lle ake' leake':

—Lennechk re' cha' nakllen wen wzenayto' ke re' be'nnach, na' bi wzenayto' ke Diosen'. ²⁰ Bi gak soto' lli, dekz de llaya'l nneze be'nn ka' da ka' ba bre'to'n, na' da ka' ba bético'.

²¹ Na'll da zan da goll ake' leake', ben akre' leake' znia nench lleb ake'. Na'll basán ake' leake', le billbi llallel akre' ka gon akre' leake', le yeolol be'nn yell lloe'rao ake' Dios dan' bayak be'nnen'. ²² Ka nak be'nnen' bayaken', ba llone' ka do choa (40) iz wde.

Bnnab ake' rao Diosen' gakrene' leake' we'e ake' xti'llen'

²³ Na' Pedron' ren Juan na', kate basán ake' leake'n, jayake' gan' lla'a be'nn ka' non ake' txhen na', be'rén ake' leake' di'll, kan' goll bxoz

wnebia' ka' ren be'nn gor brao ka' leake'. ²⁴ Ka ben akre' ka', gok ake' toze, na' balwill ake' Diosen', bne ake':

—Xanto' Dios, rwe' beno' yebá ren yellrio, na' nisda'o, na' yeolol da de rawe na'. ²⁵ Na' rey da David na', be'e xti'llo' kan' bzejnie'roe'n, bne'e:

¿Bixchen llach be'nn ka' nench gon ake' da xhinnj?

¿Bixchen be'nn ka' lla'a yellrion' llon akze' xhbab da bibi za'ke?

²⁶ Na' badop yeolol be'nn ka' llnebia' rao yellrion',

gok ake' toze nench blliyi'll ake' Xanllo Diosen',

na' blliyi'll ake' Criston' be'nnen' bse'le' nnebia' na'.

²⁷ Na' da li da gokte rao yell nga, rey Herodes, na' Poncio Pilato, na' ren be'nn bi nak be'nn Israel, gok ake' txhen be'nn Israel ka', nench bet ake' xhi'nno'n, Jesús en' be'nnen' nak la'y, na' be'nnen' brejo' nnebia'.

²⁸ Gok ka' nenchk gok da ba nwiakzo' rwe' gak. ²⁹ Na' nna' Xanto' Dios, bwia kan' llon ake'n llcheb ake' neto', na' gokrén neto' be'nn wen llin ko'o, nench bi llebto' we'to' xti'llo'n. ³⁰ Na' rwe' wroe'ro' yel wak ke xhi'nno' Jesús, be'nnen' nak la'yen', wayak be'nn llak yillwe', na' gak billre da yebane be'ne.

³¹ Bixha ke bayoll balwill ake' Diosen', bxho' na' bxhiz gan' lla'a ake'n, na' Spíritu ke Diosen' byo'n yichjra'llda'o yeolol ake', na' gok be'e ake' xti'll Diosen', ni ke lleb akze'.

Da zjadé ke ake' ben ake'n toze

³² Na' be'nn zan ka' llonlira'll Jesucriston', toze ka gok yichjra'llda'o ake'. Bi da zjadé ke ake', toze ben ake'n, nono bne: “Kia' da ni”, na' “Kia' da na’”. Yeolol bi da zjadé ke ake' non ake'n toze. ³³ Na'll postl ka', kone yel wak ke Dios, lloe' ake' di'll kan' babán Jesús en', na' llonla'yte Diosen' yeolol ake'. ³⁴ Ni to be'nn ren radj ake'n bibi byalljre', le ren be'nn zjadé yellrio ke ake', na' no yo' ke ake' llayo't ake'n, na' lljwa'a ake' mellen' gan' lla'a ake' na'. ³⁵ Na' ben ake'n rallna'a postl ka', na' leake' llyis ake'n kon ka yallje toto ake'. ³⁶ Ka ben to be'nn Chipre be'nn re José, nake' xhi'nn dialla ke Leví, na' postl ka' bsi'i ake' le'e Bernabé, lle'nen nen Be'nn Llayoe'xhen. ³⁷ Le'e de to yellrio ke'e, na' bayo'te'n, na' bene' mellen' rallna'a postl ka'.

Ka ben to be'nn re Ananías na' ren no'r ke'e

5 ¹ Na' bzo to be'nn re Ananías, na' no'r ke'e re Safira, na' bayo't ake' to yellrio da de ke ake'. ² Na' ka jwa'a Ananías en' mellen' rao na'a postl ka', lle'e leake':

—Doxhenkzen na' no'xa'.

Rencha' ba be'e ake' di'll wkwa'ch ake' ra'ten. ³ Na'll Pedron' lle'e le'e:

—Ananías, ¿bixchen be'zo' latj byo' daxi'on yichjra'llda'on, na' ziye'o Spíritu ke Diosen' ke nak bkwa'cho' mell ke yellrion'? ⁴ ¿Kere yellrio ko'kzo'n? Leska' rwe'kzo' bxhi'o mellen' bayo'to'n na'. Da xhinnjen' llono' ziye'o. Kere be'nnachen' ziye'o, kwinkze Diosen' ziye'o.

⁵ Ka bayoll bene Ananíasen' kan' goll Pedron' le'en, to byalze' gotte'. Yeolol be'nn ka' bene kan' goken, blleb ake' kwis. ⁶ Na' bzolla'a bal be'nn llabán ka', babej ake' le'e, na' jakwa'ch ake' le'e.

⁷ Bixha gok ka chonn hor, bllin Safira no'r ke da Ananíasen', na' bi nnezre' cha' bi ba gok. ⁸ Na'll lle Pedron' le'e:

—Bnechk nada', ¿da lin' bayo'tre yellrion' to ka'te?

Na'll bne Safiran':

—Awa', to katen' bayo'tto'n.

⁹ Na'll lle Pedron' le'e:

—¿Bixchen goko' toze ren xhyi'on, na' gokra'llre siye're Spíritu ke Diosen'? Lloa' yo' na', ba ze be'nn ka' jakwa'ch xhyi'on, na' leska' lljakwa'ch ake' rwe'.

¹⁰ Ka bayoll bne Pedron' ka', le byalte' xhnia' Pedron' gotte'. Ka bayo' be'nn ka' jakwa'ch Ananíasen', bre'e akre' no'ren' ba de'e gote', na' blen ake' le'e, na' jakwa'ch ake' le'e kwit xhyiwe'n. ¹¹ Yeolol be'nn ka' llonlira'll Criston', blleb ake' ka bre'e akre' kan' goken, na' nollre be'nn yobre leska' blleb ake' kwis ka ben akre' ka'.

Da zan yel wak gok

¹² Na' postl ka' da zan da yebánello llon ake', na' llroe' ake' yel wak ke Diosen'. Na' yeolol ake' lladopteze lladop ake' lchir yoda'o braon', dan' nzi'i lchir ke Salomón. ¹³ Yeolol be'nn yell llayo'ra'll kan' llon ake'n, na' bdap ake' leake' bara'nne, la'kze lleb ake' gon ake' leake' txhen. ¹⁴ Be'nn ka' llxenra'll Xanllon', byan ake' ka be'nn byio ren no're. ¹⁵ Na' to llbej ake' be'nn we'e ke ake' ka', llni't ake' leake' tnez. Na' llxoa ake' leake' no rao da', nench kat te Pedron', la' bxen ke'e naz llel be'nn we'e ka', na' wayak akse'. ¹⁶ Leska' be'nn ka' zjalli' awlloze lljake' Jerusalén na', lljwa'a ake' no be'nn llak yillwe', no be'nn yo' daxi'o, yeolol ake' llayak.

Ka gok bro' ake' Pedron' ren Juan na' rill ya

¹⁷ Na'll be'nnen' llnebia' bxoz ka', ren be'nn ka' llon txhen be'nn ka' nzi'i saduceo, gok akre' postl ka' zi'. ¹⁸ Na' bzap ake' leake' bro' ake' leake' rill ya. ¹⁹ Na' to angl ke Xanllo Dios blline' tle'le, bsarje' rill yan', na' babeje' postl ka', lle'e leake':

²⁰ —Lechej yoda'o braon' da yobre, na' lellje'rén be'nn yell xti'll Dios da nsa'a yel nban na'.

²¹ Ka bayoll ben akre' ka', kate byeni', byej ake' yoda'o braon', jazejnie' akre' be'nn ka' xti'll Diosen'.

Bixha be'nnen' nak bxoz brao, ren be'nn ka' nake' txhen na', batop ake' be'nn gor brao ka' llnebia' be'nn Israel ka', na'll bse'l ake' be'nn ak lljaxhi'i ake' postl ka', gan' ni't ake' rill yan'. ²² Ka bllin policia ka' lloa' rill yan', ker no be'nn ka' da nne. Na' zayej ake' jadixjwe' akre', ²³ lle ake' be'nn wnebia' ka':

—Neyjchochte rill yan', na' lla'a akte' llap ake'n, bixha ke bsarjto'n na', ker no be'nn ka' da nne.

²⁴ Be'nnen' nak bxoz brao, na' be'nnen' nak xan be'nn ka' llap yoda'on, na' bxoz wnebia' ka', ka ben akre' ka', llayón ake' xhbab akre wayoll ke dan' llaken. ²⁵ Bixha le bllinte to be'nn, lle'e leake':

—Be'nn ka' bro're rill yan', ba ze akte' da yobre yoda'on llroe' akre' be'nn yell.

²⁶ Na'll be'nn ka' llap yoda'on ren xan ake' na', jake' jaxhi'i ake' leake', na' kone di'll wen zanche'e ake' leake', le lleb ake' wchekw be'nn yell ka' leake' yej. ²⁷ Ka ballín ake' rao be'nn wnebia' ka', na'll be'nnen' nak bxoz brao lle'e postl ka':

²⁸ —¿Kere gollteto' re', bill wroe're xti'll be'nnen'? Na' yezikre llonre, doxhen Jerusalén na', ba bzénere xti'lle'n, na' lltóbere neto' bettoe'.

²⁹ Na'll Pedron' ren postl ka' yela', lle ake' be'nn ka':

—Nakllen liiarao wzenayto' ke Diosen' kerke ke be'nnach. ³⁰ Dios ke xozxta'ollo ka' balise' Jesúsén', be'nnen' betre bda're le' yay cruzen'.

³¹ Na' Diosen' ba be'e Jesúsén' doxhen yel bara'nn ke'en, na' ba bazie' Le'e rawe', nench nnebie', na' yesre'e lli'o be'nn Israel. Na' kone Le'en yezi'xhen Diosen' ke da xhinnjen' benllo, cha' lli'o wayátello. ³² Neto' nnézeto' kan' ben Diosen', na' lloe'to' di'll ke'en, na' lekze Spíritu ke Diosen' lloe'n di'll lo ra'llda'oto'n, le Diosen' bse'le' Spíritu ke'en lo yichjra'llda'o be'nn llzenay ke'e.

³³ Ka llen akre' kan' ne postl ka', to llaklla'a ake' kwis, to lle'n akre' got ake' leake'. ³⁴ Radj be'nn ka' lla'a na', ren to be'nn fariseo re Gamaliel, na' llroe' llsedre' ley dan' bzoj da Moisés, na' le llap be'nn ka' le'e bara'ne. Bzolle'e na' golle' be'nn ka', bachach ake' postl ka' choll ko'llre. ³⁵ Na' lle'e leake':

—Re', be'nn Israel, lewiachek akre gonre ke be'nn ki. ³⁶ Lelljadinra'll ka ben be'nnen' re Teudas kana', bne'e nake' to be'nn za'ke, na' tap gayoa (400) be'nn bzenay ke'e. Bixha kat bet akse' le'e, na'll be'nn ka' bnao le'en bayaslas ake', na' ka' gok barán ake'. ³⁷ Bixha gok da yobre blloj be'nnen' re Judas, be'nn Galilea, kan' bllia be'nn yiche, na' be'nn zan bnao le'e, leska' gote', na' bayaslas be'nn ka' bnao le'en. ³⁸ Na'llen' ni llnia' re', waljé be'nn ki, bibi gon akere'. Cha' dan' llon ake'n naken ke lwellj be'nnachllo, to wrazen yeranen. ³⁹ Zan cha' naken ke Dios, kere da soere yelanren, lewiaya'nn ke gonzre tilrenre Dios.

⁴⁰ Bayo'ra'll be'nn wnebia' ka' kan' bne Gamalielen'. Bde na', goxh ake' postl ka', na' bdintat ake' leake', na'll bllon ake' bill wsed akre'

be'nn xti'll Jesucriston', na'll basán ake' leake'. ⁴¹ Ka balloj ake' gan' lla'a be'nn wnebia' ka', llawé akre' kwis, le nnez akre' Diosen' lloe'kze' latj llallayrao ake', ni ke Jesucriston'. ⁴² Na' yeo lla, do ga zo yoda'o, na' do lo yo' rill ake', llroe' akre' be'nn xti'll Jesucriston'.

Ka gok brej ake' gall be'nn gакrén be'nn ka' llonlira'll Jesucriston'

6 ¹ Ka gok ka lla na', llan be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', na' be'nn ka' nne di'll griego, bnne ake' ke be'nn ka' nne di'll Hebreo. Ne ake' no'r wazeb ke ake' ka', bi zi'i ake' da lle'j llao ake' ke to da llaya'l si'i ake' tlla tlla. ² Na'll be'nn chllinn ka' (12), batop ake' yeolol be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', na' lle ake' leake':

—Bi naken wen wsanra'llto' xti'll Diosen', na' seto' chislasto' da ye'j da gao be'nn ka'. ³ Na' nna' be'nn bi'che, lekwej gall be'nn llwelljre, be'nn nak be'nn si'n, be'nn llzenay ke Dios, na' be'nn yo' Spíritu ke Diosen' yichjra'llda'o ake', na'll gak rallna'a ake' chis ake' dan' gao be'nn ka'. ⁴ Na' neto' we'la'll-llto' yelwillto' Dios, na' wroe'to' xti'llen.

⁵ Yeolol be'nn ka' bayo'ra'll kan' bne postl ka', na' brej ake' to be'nn re Esteban, be'nn le nxenra'll Dios, na' yo'ya'nn Spíritu ke Diosen' yichjra'llda'we'. Na' brej ake' ye to be'nn re Felipe, na' Prócoro, na' Nicanor, na' Timón, na' Parmenas, na'll Nicolás be'nn yellen' re Antioquía bene' txhen ren be'nn Israel. ⁶ Na' jwa'a ake' be'nn ki rao postl ka', na' bxoá ta'k ake'n yichj ake', na' balwill ake' Dios.

⁷ Be'nn zan llnez akre' xti'll Diosen', na' Jerusalén na', zejze llan be'nn ka' llxenra'll Jesucriston', leska' zan bxoz ka', ba llxenra'll ake' Le'e.

Ka gok be'x ake' Esteban

⁸ Na' be'nnen' re Esteban, napy'a'ne' yel wak ke Dios, na' Diosen' llakrene' le'e llone' da llabane be'nn yell. ⁹ Bixha gok to lla, txhonnj be'nn ka' lladop gan' zo yoda'o dan' nzi'i Yo' ke Be'nn Bill Zo Xan, na' ren be'nn Israel zaya'k yell ka' nzi'i Cirene, na' Alejandría, na' do gan' nzi'i Cilicia, na' gan' nzi'i Asia, na' bzorao lla'dyi' ake' Esteban. ¹⁰ Na' bi llzoe akre' yelli'i ake' xti'll Esteban, le Spíritu ke Diosen' be'n yel si'n ke'en. ¹¹ Na' be'nn ka' bko'yel akre' bal be'nn, nench btob akre', dá Esteban llne'e ke da Moisés, na' leska' llne'e ke Diosen'. ¹² Na' bta bnne ake' be'nn yell, leska' bta bnne ake' be'nn gor brao ke yell Israelen' ren be'nn ka' llsedre ke ley dan' bzoj da Moisésen', na' bzap ake' Esteban, na' jwa'a ake' le'e rao koxchis ka'. ¹³ Leska' bdirj ake' be'nn be'e di'll wenra'll, nench bne ake':

—Be'nn ni, dateze de'e lloe' di'lle, na' llne'e ke yoda'o braon', na' rente ke ley ke Diosen'. ¹⁴ Leska' b́eneto' ne'e, Jesús be'nn Nazareten' yechinnje' yoda'o kellon', na' wache'e dan' bkwa'nn da Moisésen'

gonllo. ¹⁵ Na'll koxchis ka', na' ren be'nn ka' zjalli' ren leake'n, ka bwia ake' rao Esteban, na' bre'e akre' ka'kze rao angl ke Dios nak rawe'n.

Di'll da be'e Esteban

7 ¹ Na'll be'nnen' nak bxoz braon', lle'e Esteban:
—¿Renne be'nn ki kan' ne ake'n?

² Na'll bne Esteban:

—Re' be'nn gor xa, na' re' be'nn bi'cha', le wzenay kia' choll. Xanllo Dios be'nnen' nak le zerao be'nn za'k, broe'rawe' da xozxta'ollo Abraham na', kan' zoe' gan' nzi'i Mesopotamia, ka za lljasoe' yellen' nzi'i Harán. ³ Goll Diosen' le'e: “Blloj yell ko'on, bsanra'll bi'ch lwelljo', na' chejo' ga de to yellrio da wroe'ra' rwe'.” ⁴ Ka' goken blloje' bkwa'nne' yellrio gan' nbane be'nn Caldeo ka', na' jasoe' Harán. Harán na' got xe'e. Bde got xe'e na'n, badwa'a Diosen' le'e gan' lla'llo ganni nna' lla. ⁵ Bixha Diosen' bi gokra'lle' gak yellrion' ke'e kate na', ni ra'ten bi gok ke'e, zan bchebe' we'en xhi'nn dialla ke'e kate ba gote', la'kze nono xhi'ne' nna so, katen' golle' le'e ka'. ⁶ Na' goll Diosen' le'e: “Wllin lla kat lljacha'a xhi'nn dialla ko'o ka' to yell zi'te, ga gak ake' be'nn wen llin ke be'nn ka' gan' lljasó ake' na', wsa'kzi' ake' leake' tap gayoa (400) iz.” ⁷ Na' leska' goll Diosen' le'e: “Nada' wsa'kzia' yellen' gone leake' ka', na'll wallach ake', na' wayed ake' ganni nench we'rao ake' nada'.” ⁸ Diosen' be'rene' Abraham na' di'lle, ke yeolol no xhi'nn dialla ke'e bi byio za so, so akbe' sen dan' nzi'i circuncisión nench gak akbe' txhen rao yell ke Diosen'. Na' ka gok gorj xhi'ne' Isaac, ka gókebe' xo'n lla, bzoobe' sen, leska' ben Jacoben' ke xhi'ne' ka', be'nn chllinn ka' (12) gok xozxta'ollo ka'.

⁹ Bixha be'nn ka' gok xozxta'ollo, baxhé' akre' to bi'ch ake' be'nnen' le José, na' be't ake' le'e, bxhi'i be'nn Egipto ka' le'e, bixha Diosen' zerenkze' Josén'. ¹⁰ Diosen' gokrene' le'e la'kze ballayrawe', na' be'e le'e yel si'n. Na' ka bllin lla byej Josén' rao Faraón na', be'nnen' llnbia' be'nn Egipto ka', byo'ra'll be'nnen' le'e, na' bene' rallne'e doxhen Egipton'. Na' gok rallna'a Josén' rente yo' gan' llia be'nn wnebia'n.

¹¹ Kana' gokse to win doxhen Egipton' ren Canaán na', na' ballayrao be'nn ka' kwis, ren xozxta'ollo ka', byallj da gao ake'. ¹² Ka bene Jacoben', Egipto na' de trigo, na' bse'le' xozxta'ollo ka' jaxi'i ake'n, ka gok byej ake' da nelle. ¹³ Ka zjaklle' da wlllop ras na', broe'rao Josén' bi'che ka'. Kana'll bnneze Faraón na', no be'nn ka' nak dialla Josén'. ¹⁴ Na' base'l Josén' leake', jaxhi'i ake' xa ake'n, na' yeolol bi'ch lwellje' ka', na' nak wyon chi'no ake' (75), to katen' bllin Egipton'. ¹⁵ Ka' goken bllin Jacoben' Egipton', ganna' gote'; leska' Egipto na', got xozxta'ollo ka'. ¹⁶ Bde got ake' na', jakwa'ch akte' leake' yell gan' nzi'i Siquem gan' zo ba dan' we'o Abraham na', ke xhi'nn be'nnen' le Hamor be'nn Siquem na'.

¹⁷ 'Bixha ka ba zo llin lla we'e Diosen' leake' yellrio dan' bchebe' ren da Abraham na', ba bzorao llan no xhi'nn dialla da Abraham na', rall be'nn Egipto ka'. ¹⁸ Na' bzorao llnebia' to be'nn yobre, be'nn bi bnnezre' cha' bi da wen ben da Josén' rao ralle'n. ¹⁹ Be'nn wnebia'n bayirjla'lle' ka bene' nench bsa'kzie' xozxta'ollo ka', na' golle' leake' lljacho'nn ake' bda'o ke ake' ka' za llarje, nench bill chan ake'. ²⁰ Kan' llak ka', gorj da Moisésen', na' byazra'll Diosen' le'e, blli'we' chonn be'o gan' zo xe'en. ²¹ Bllin lla bill bzoe akre' wkwa'ch ake' bda'on, na'll bsanra'll akebe'. Kat ballekze no'ren' nak xhi'nn be'nn wnebia' na' lebe', na' bazie'be' bénebe' ka xhi'nne'. ²² Ka' gok bsed da Moisésen' yel si'n ke be'nn Egipto ka', na' gok be'e di'll da za'ke, na'll leska' bene' da za'ke.

²³ 'Ka goke Moisésen' choa (40) iz, bzo lo ra'llda'we'n lljara'nne' be'nn wrall ke'e, be'nn Israel ka'. ²⁴ Ka blline' gan' lla'a ake'n, jadi're' to be'nn Egipton' llone' zi' ke to be'nn wrall ke'en, na' gokrene' be'nn wrall ke'en, bette' be'nn Egipton'. ²⁵ Moisésen' llakre' wayakbe'e be'nn wrall ke'e ka', gonrén Diosen' le'e llin yechache' leake' Egipton', na' bi bayakbe'e be'nn ka'. ²⁶ Bixha bateyore bre're' chop be'nn Israel ka' dil ake', na' byeje' jale'e leake', lle'e leake': "¿Kere llopteze be'nn Israel re', bixchen dilzre?" ²⁷ Na' be'nnen' ze llone' zi' ke lwellje'n, blli'ye' Moisésen', na' lle'e le'e: "¿Non' bse'l rwe' nench yedyeno' yel koxchis keto'n? ²⁸ ¿Cha' leska' lle'nro' goto' nada' kan' beno' beto' be'nn Egipton' neje?" ²⁹ Ka bene Moisésen' kan' bne be'nnen', le bllibe' na' bxhonnje', jasote' to yell zi'te nzi'i Madián. Ganna' bchayne'e, na' bzo chop xhi'nne'.

³⁰ 'Ka gok choa iz zoe' Madián na', broe'rao to angl ke Diosen' le'e gan' nak latj dach, yoe' to lo xhis ye'che da lla'lnninnen gan' zo ya' nzi'i Sinaí. ³¹ Ka bre'e Moisésen' kan' llaken, llabanre' kwis, na' jabi'ye' jawie', na' bne Diosen', lle'e le'e: ³² "Nada' naka' Dios ke xozxta'o Abraham, na' Isaac, na' Jacob." Moisésen' bllibe', na' bi bayaxhje' lljawie'. ³³ Na'll goll Xanllo Diosen' le'e: "Golje xhero'n le nak la'y latj gan' ze'on. ³⁴ Ba bre'ra' kan' llsa'kzi' ake' be'nn ka' nak yell kia'n lla'a Egipto na', ba benra' kan' llosia' ake'n, na' ba bllin lla yesrá ake'. Nna' wse'la' rwe' Egipton'."

³⁵ 'Moisés, be'nnen' bi byo'ra'll be'nn Israel ka' da nell, ka nak goll ake' le'e: "¿No bse'l rwe' nench yedyeno' yel koxchis keto'?" Le'e base'l Diosen' da yobre nench nnebie', na' yechache' leake' lo na' be'nn Egipto ka', le ka'n goll angl ke Diosen' le'e kan' bne'e lo yay ye'chen'. ³⁶ Na' bachache' leake', broe're' yel wak ke Diosen', bene' da yebane be'nn Egipto ka', leska' bene' ka blline' lloa' Nisda'o Xhna'n, na'll gan' blla'a ake' gan' nak latj dachen', ka' gokte choa iz. ³⁷ Na' da Moisésen' golle' xozxta'ollo ka': "Radjre be'nn Israel, kwej Xanllo Diosen' to be'nn we'e xti'lle'n, kan' bene' breje' nada', llaya'l wzenayre ke'e." ³⁸ Moisésen' bzorene' xozxta'ollo ka' gan' nak latj dachen', na' be'rén angl ke Diosen'

le'e di'll, gan' zo ya' da nzi'i Sinaí, be'e le'e di'll da nsa'a yel nban, len na' broe're' lli'o.

³⁹ 'Bixha xozxta'ollo ka', bi bzenay ake' ke da Moisésen', bi ben ake' le'e bare, na' gokra'll ake' wayej ake' Egipton' da yobre. ⁴⁰ Na' goll ake' da Aarón na', be'nn bi'ch da Moisésen': "Ben to dios kello, be'nn wabiarao raollo tnezen'. Ka nak Moisésen' be'nnen' babej lli'o Egipton', nono nneze bin' ba gok ke'e." ⁴¹ Na' ben ake' to bell da'o, na' bet ake' no bayi'x, ben ake' Inni, be'rao ake' dan' bayoll ben ren nia'na'a ake'n. ⁴² Diosen' bsanra'lle' leake', be'e latj be'rao ake' no will, be'o na' berj ka' lli'a le' yebá. Le' yich dan' bzoj be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana' na', llian gan' bne Diosen' ki:

Re' be'nn Israel, ni ke be'raozre nada',
kan' betre bayi'x ka', kan' bzore latj dachen' rao choa iz.

⁴³ Da yobre be'raore, bia're lwa'a lsa'ken' nzi'i Moloc,
na' bia're berj ke lwa'a lsa'ken' nzi'i Refán dios ben kwinre.
Ke len wachacha' re' gan' lla'ren',
na' wse'la' re' zi't gan' nzi'i Babilonia.

⁴⁴ 'Chak blla'a xozxta'ollo ka' gan' nak latj dachen', ben ake' to yoda'o da lladobte ga bro'cha'o ake' bray de yej, gan' lli'a ley ke Diosen'. Diosen' broe're' da Moisésen' doxhen kan' bene' yoda'on. ⁴⁵ Xozxta'ollo ka' bga'nnrén ake' yoda'on. Kan' bzo Josuén', Diosen' bchache' be'nn ka' lla'a yell ka', nench gok blan ake' yellrio dan' bchebe' we'e leake'. Bsa'rén akte' yoda'o dan' lladobte, ka nak bllin ake' rao yellrion', na' ka' bdap ake'n bllinte bzo rey Daviden'. ⁴⁶ Diosen' byo'ra'lle' kan' ben Daviden', Daviden' gokra'lle' gone' yoda'o ke Diosen', be'nnen' be'rao Jacoben' kana'. ⁴⁷ Bixha xhi'ne' Salomón na', bene'n. ⁴⁸ La'kze nnézello Diosen' ker be'nn zo yoda'o da llon be'nnachen', le kan' bzoj be'nnen' be'e xti'll Diosen' kana':

⁴⁹ Nada' zoa' yebá, na' nzoate nia' rao yellrion'.

¿Akxhan' nezre gonre to yo' ga soa'?

¿Akxhan' nezre gonre to ga wazi'ra'lla'?

⁵⁰ ¿Kere nada' bena' yeolol da zjadé rao yellrion'?

⁵¹ 'Na' nna' re', leska' llonre war yichjra'llda'oren', bi llzenayre ke Spíritu ke Diosen', doxhen kan' ben xozxta'ore ka', ka'n llonre.

⁵² Xozxta'ore ka' bsa'kzi' ake' yeolol be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana'. Bet ake' be'nn ka' bdixjwe', wllin lla yed be'nnen' zerao nak be'nn wen. Na' Le'en ba bede' nna', na' re' benre' rallna'a be'nn ka' bwie Le'e, na' kone ka' betre'. ⁵³ Na' re' nnéztere ley ke Dios dan' bse'le' kone angl ka', na' bi bzenayre ke.

Ka gok bet ake' Esteban

⁵⁴ Ka llene be'nn ka' kan' ne Esteban, to llrok ake' le'e, na' llaoxoxj lay ake'. ⁵⁵ Na' Esteban yo'ya'nn Spíritu ke Diosen' yichjra'llda'we', ka blis

rawe'n bwie' yebán', na' bre're' beni' ke Diosen', na' bre're' Jesucriston' ze'e kwit Diosen'. ⁵⁶ Na'll bne'e:

—Nna'stek llre'ra' nyarj yebán', na' ze Jesúsén' Be'nnen' Gorj Radj Be'nnach, ze'e kwit Diosen' gan' llnebie'n.

⁵⁷ Ka bayoll bne Esteban ka', bsejdo nay ake' besia' ake', yeolole' zejdo, byechj ake' le'e. ⁵⁸ Na' brej ake' le'e yell, bchekw ake' le'e yej. Na'll be'nn ka' bchekw le'e yejen', blechj xha ake'n, na' bni't ake'n xhnia' to be'nn llabán re Saulo. ⁵⁹ Ka llaral llchekw ake' Esteban yejen', balwille' Diosen' bne'e:

—Xa Jesús, bazi'chga spíritu kia'n.

⁶⁰ Na'll bche'k xhibe', bne'e zillj:

—Xana', bi lljadinra'llchgo' da xhinnjen' llon ake'n.

Bayoll bne'e ka' gote'.

Saulo blle'nawe' na' bsa'kzie' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston'

8 ¹ Be'nnen' re Saulo byazra'lle' kan' ben ake' bet ake' Esteban. Na'll be'nn ka' llnebia'n, bzorao llsa'kzi' ake' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston' lla'a Jerusalén na'. Be'nn zan bxhonnje jake' do gan' nzi'i Judea, na' Samaria, na' postl ka' go'y akse' Jerusalén na'. ² Bal be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', jakwa'ch ake' Esteban, na' bllell ake' ke'e. ³ Na' Saulon' le llwiere' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', na' lloe' toto yo' llxhobxexje' no be'nn byio, no no're, llgoe' leake' rill ya.

Be'nn Samaria ka' bzenay ake' Di'll Wen ke Jesucriston'

⁴ Be'nn ka' bxhonnjen', toto yell ga ll-llin ake' llyixjwe' aktere' be'nn ka', kan' nak Di'll Wen ke Jesucriston'. ⁵ Be'nnen' re Felipe blline' yellen' re Samaria, na' bzorao llroe're' be'nn ka' xti'll Jesucriston'. ⁶ Be'nn Samaria ka', lldop ake' llzenay akya'nne' kan' ne Felipen', na' llwia akte' yel wak ka' llone' na'. ⁷ Le be'nn zan be'nn yo' daxi'o llayak ake', llalloj daxi'o ka' llosia' ake'n, na' be'nn zan be'nn nat chla' nia'na'a ake', na' be'nn xhinnj be'nn bi llak sa'a, llayak ake'. ⁸ Na' be'nn Samaria ka', llawé akre' kwis.

⁹ Leska' Samaria na', zo to be'nn walla'a re Simón, batna'te ziyee leake' kone yel walla'a na', lle'e leake' nake' to be'nn za'ke. ¹⁰ Yeolol ake' bzenay ke'e, ka be'nn gor rente xkwi'de, na' ne ake':

—Be'nn ni nape' yel wak xhen ke Dios.

¹¹ Na' lla'a ake' llzenay ake', na' llwia akte' ka yel walla'an llone' na', le kone len na', ba bxhiye'e leake' scha. ¹² Bixha ka bllin Felipen' llyixjwe're' Di'll Wen ke Jesucriston', llroe're' leake' kan' lle'ne Diosen' nnebie' yichjra'llda'o ake'n. Na' byeje' ake', na' blloa ake' nis ka be'nn byio ren no're. ¹³ Ren Simón na' byeje', na' blloarene' nis, na'

bdarenteze Felipen' txhen, llwie' yel wak dan' llone' na', na' llabanre' kwis.

¹⁴ Na' postl ka' lla'a Jerusalén na', ka ben akre' ke be'nn Samaria ka', ba bxhi'i ake' xti'll Diosen', na' bse'l ake' Pedron' ren Juan na', Samarian'. ¹⁵ Ka bllin ake'n, balwill ake' Dios nench betj Spíritu ke'en jasón yichjra'llda'o be'nn Samaria ka'. ¹⁶ Le nono nna si'i Spíritu ke Diosen', la'kze ba byejele' ake' ke Xanllo Jesucriston', na' ba blloa akte' nis. ¹⁷ Na'll bxoa ta'k postl ka' yichj toto ake', na' ka' jasó Spíritu ke Diosen' lo yichjra'llda'o ake'n.

¹⁸ Ka bre'e Simón na' kan' ben postl ka', bxoa ta'k ake'n yichj be'nn ka', nench bxhi'i ake' Spíritun', na' bchabre' postl ka' mell, ¹⁹ lle'e leake':

—Legónn nada' yel waken' napren', nench noteze be'nn wxoa ta'ka'n yichje', leska' so Spíritu ke Diosen' lo yichjra'llda'we'.

²⁰ Na' lle Pedron' le'e:

—Kweyi'renchgo' xhmello'n, ¿llakro' cha' da gak ga'o yel wak ke Diosen'? ²¹ Bibi latj ko'o rwe' de gono' ka nak dan' llonto' ni, le bi nak yichjra'llda'on wen rao Dios. ²² Na' Llaya'l wayatro' ka dan' bne'o, na' bnnabe Diosen' cha' yezi'xhene' ko'o. ²³ Nakbie'ze nna nchej da xhinnjen' rwe', na' nna lla'a yel xhe' lo ra'llda'o, bi lloe'n latj gono' da wen.

²⁴ Na'll bne Simón na':

—Lennab okré rao Xanllon', bi gakchga kia' ka dan' bnere nga.

²⁵ Pedron' ren Juan na', ka bayoll bzejnie' akre' xti'll Diosen', na' baza'a ake' zayej ake' Jerusalén na'. Na' ka badé ake' yell ka' gan' nbane Samarian', bdixjwe' akre' xti'll Diosen'.

Felipe na' to be'nn Etiopía

²⁶ Bixha gok, kat to angl ke Xanllon' balwille' Felipen', lle'e le'e:

—Byej gan' xhoa nez dan' za'a Jerusalén na', dan' zej yellen' re Gaza gan' nak latj dachen'.

²⁷ Na'll bro' Felipen' nez zeje', na' bre're' to be'nn we'o gore, be'nn nak be'nn brao gan' nzi'i Etiopía, zaze'e byeje' Jerusalén na', je'rawe' Dios. Na' nake' be'nn wex mell ke no'ren' re Candace be'nn llnebia' Etiopía. ²⁸ Na' ka zaze'e zayoe' to lo karret, llole' yich dan' bzoj da Isaías be'nnen' be'e xti'll Diosen' kana'.

²⁹ Na'll goll Spíritu ke Diosen' Felipen':

—Byej jabi'y kwit be'nnen', na' byejurene' txhen.

³⁰ Na'll byej Felipen' jabi'ye' kwite'n, na' benre' llol be'nnen' yich dan' bzoj da Isaíasen' be'nnen' be'e xti'll Diosen' kana', na' lle Felipen' le'e:

—¿Llejnie'ro' dan' llolo'n?

³¹ Na'll bne be'nnen':

—¿Akxha chejnie'ra'n na', cha' nono llra' wzejnie' nada'?

Na'll golle' Felipen' choe' lo karreten', na' zjake' txhen. ³² Na' gan' llo' be'nnen' nen:

Ka xhi'r da'o ba nxhobe', zejba' rao yel got,
ka xhi'r da'o bi llosia' kat llchipe' xhaba',
ka' bene', bi ballie' xti'll ake'n.

³³ Na' ben ake' Le'e ka to be'nn bibi za'ke, bi ben ake' yel koxchis
ke'en ka llaya'l gaken.

Nono xhi'nn dialla ke'e ni't,
le baka'a ake' yel nban ke'en rao yellrio nga.

³⁴ Na' wex mellen' lle'e Felipen':

—Ben okré bne nada', ¿bixchen ne be'nnen' ka', ke kwine'n ne'e ka' o
cha' ke be'nn yobren' ne'e ka'?

³⁵ Na'll Felipen', bxhi'zen gan' bel be'nnen', bzorao lloe'rene' le'e Di'll
Wen ke Jesucriston'. ³⁶ Na' chak yo' ake' nezen' ka bllin ake' ga de nis,
na'll lle'e Felipen':

—Ganni llia nis, ¿bi gak choatega' nis nna'?

³⁷ Felipen' lle'e le'e:

—Cha' wxenra'llo' Jesucriston' do yichj do ra'llda'o, wakse.

Na'll ne be'nnen':

—Ba bye'jlia' Jesucriston' nake' Xhi'nn Dios.

³⁸ Na'll golle' be'nnen' wza'ye' karreten', na' llop ake' betj ake' lo
nisen', na' bchoa Felipen' le'e nis. ³⁹ Ka balloj ake' lo nisen', Spíritu ke
Diosen' bache'en Felipen' ga yobre, bill bre'e be'nnen' le'e. Na' bago'
be'nnen' nez llawere' kwis zayeje'. ⁴⁰ Ka gokbe'e Felipen' ba bllinte'
yellen' nzi'i Azoto, na' zejze' toto yell llyixjwe're' Di'll Wen ke
Jesucriston', bllinte' yellen' re Cesarea.

Ka gok bacha'a Diosen' yichjra'llda'o Saulon'

(Hch. 22:6-16 ; 26:12-18)

9 ¹ Na' Saulon' zokze yichjra'llda'we' go'xe' be'nn ka' llonlira'll
Jesucriston', nench gote' leake'. Na' byeje' rao bxoz braon', ² na'
bnnabe' yich da we'e latj cheje' yellen' re Damasco, na' choe' toto
yoda'o ke be'nn Israel ka', na' go'xe' be'nn ka' nao nez kob ke Diosen',
ka be'nn byio ren no're, na' wache'e leake' Jerusalén cho' ake' rill ya.
³ Ka gok bro' Saulon' nez zeje', bixha ka le llinte' Damascon', to beni' da
za'a yebá byechjen le'e. ⁴ Na' wixe' je'tte' rao yo, na'll benre' bne to
be'nn lle'e le'e:

—Saulo, Saulo, ¿bixchen llwiero' nada', na' da'o llrayo' nada'?

⁵ Na'll bne Saulon':

—¿No rwe', Xana'?

Na'll bne be'nnen':

—Nada'n Jesús, nada'n da'o llonro' ka', llonze zi' kwino'n llono' ka',
ka llon to bell llche'oba' rao to da la, da lla'deba'.

⁶ Na'll Saulon' do xhize', llebe' bne'e:

—Xana', ¿Bixha lle'nro' gona'?

Na'll lle Xanllo le'e:

—Byejkze Damascon', ganna' nne ake' akre gono'.

⁷ Be'nn ka' zejréen Saulon' txhen blleb ake' kwis, ka nak ben akre' chi'i be'nnen', na' nono bre'e akre'. ⁸ Na' bayas Saulon', ka gokra'lle' yexa' rawe'n bill bre're'. Na' be'nn ka' zejrene' txhen na', be'x ake' ta'ke', bche'e ake' le'e gan' nzi'i Damascon'. ⁹ Chonn lla bzoe' bi bre're', na' bi we'j bdaokze'.

¹⁰ Damasco na', zo to be'nn llonlira'll Xanllo Jesucriston' be'nn re Ananías, na' Ananíasen' bre'da'ore' Xanllon', lle'e le'e:

—iAnanías!

Na'll bne Ananíasen':

—Bi na', Xana', ganni zoa'.

¹¹ Na'll lle Xanllon' le'e:

—Bzolla'a, na' byej rill be'nnen' re Judas, be'nnen' zo gan' nzi'i Nez Li, na' bayirj to be'nn re Saulo be'nn Tarso, nna'stek lie' llalwille' nada'. ¹² Na' ba bena' nench bre'da'ore' rwe', bllino' wxoa ta'ko'n yichje', nench yere're'.

¹³ Na'll bne Ananíasen':

—Xana', be'nn zan kwis lloe' xti'll be'nnen', katek da xhinnj kwis ba bene', bsa'kie' be'nn ka' llonlira'll rwe'n lla'a Jerusalén na'. ¹⁴ Na' ke len na', bede' ganni no'xte' to yich dan' be'e bxoz wnebia' ka', nench go'xe' be'nn ka' llalwill rwe'n.

¹⁵ Na'll Xanllon' lle'e Ananíasen':

—Lla byej, nada' ba breja' be'nnen', nench cheje' we'e xti'lla'n rao be'nn ka' bi nak be'nn Israel, na' cheje' no rao be'nn wnebia' ke toto yell ka', na' renkze be'nn Israel ka'. ¹⁶ Nada' wroe're' katek yellayrawe' dan' wzenaye' kia' na'.

¹⁷ Na' byej Ananíasen' gan' zo Saulon', ka blline'n bxoa ta'ke'n yichje', lle'e le'e:

—Saulo bi'cha', Xanllo Jesús be'nnen' broe'rao rwe' kan' za'o tnezen', bse'le' nada' nench yere'ro', na' so Spíritu ke Diosen' lo yichjra'llda'o.

¹⁸ Na'll le ballachte da nak ka yid bde'j lo rawe'n, na'll bare're'. Na'll bayase', na' blloe' nis. ¹⁹ Bde na', bayawe', na' bayakra'lle'. Na' baga'ne' Damascon' chop chonn lla ren be'nn ka' llonlira'll Jesucriston'.

Saulon' lloe' xti'll Diosen' Damascon'

²⁰ Le bzoraote Saulon' lleje' ga zo toto yoda'o gan' lladop be'nn Israel ka', na' lloe' xti'll Diosen', ne'e Jesucriston' nake' Xhi'nn Dios. ²¹ Yeolol be'nn ka' llzenay xti'llen, llabán akre' kwis, na' lle lwellj ake':

—¿Kere be'nn nin' dá lli'nawe', na' llo'xe' be'nn ka' llalwill Jesucriston', be'nn ka' lla'a Jerusalén na'? ¿Na' kere ke len na' ba bede' ganni nench go'xe' be'nn ka', na' lljasane' leake' rao bxoz wnebia' ka'?

²² Na'll Saulon' yezikre llaralre' llroe're' ne'e, Jesúsén' nake' Cristo be'nn bse'l Dios nench nnebie'. Na' be'nn Israel ka' lla'a Damascon', bi ballel akre' akre ye ake' le'e.

Ka gok baxhonnj Saulon' Damascon'

²³ Bixha ba gok zan lla, lloe' Saulon' xti'll Jesucriston', na'll be'nn Israel ka', be'e ake' di'll got ake' le'e. ²⁴ Ka nak yellen' nechjen ze'e, na' blle'nao ake' toto gan' ll-lloj ake' yellen'. Bixha Saulon' gokbe're' ka'.

²⁵ Na' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', bro' ake' le'e to lo wit, na' baletj ake' le'e tle'le ko'll ze'en, na' baxhonnje'.

Saulon' balline' Jerusalén na'

²⁶ Ka ballín Saulon' Jerusalén na', gokra'lle' gake' txhen ren be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', na' yeolol ake' blleb ake', bi llejle' ake' cha' da lin' ba llonlira'lle' Jesucriston'. ²⁷ Na' be'nnen' re Bernabé bche'e le'e gan' lla'a postl ka', na' be'rene' leake' di'll, kan' gok bre'e Saulon' Xanllon', kan' yoe' nez zeje' Damascon', na' kan' be'rene' le'e di'll. Na' gollte' leake' kan' ben Saulon', bi bllebe' be'e xti'll Jesucriston' Damascon'. ²⁸ Saulon' bzo'e' Jerusalén na', na' bdateze bnawe' be'nn ka' nxenra'll Jesucriston'. ²⁹ Na' bi llebe' we'rene' be'nn griego ka' xti'll Jesucriston', na' be'nn ka', lle'n akre' got ake' le'e. ³⁰ Ka gokbe'e be'nn ka' llonlira'll Jesucriston' dan' lle'n akre' got ake' le'en, na'll bche'e ake' Saulon' yellen' nzi'i Cesarea, na'll base'l ake' le'e Tarso.

³¹ Yeolol be'nn ka' ba lldop ll-llyay llonlira'll Jesucriston' toto gan' nbane Judean', na' Galilea, na' Samaria lla'a ake' wen, na' zejzell llejnie' akre' xti'll Jesucriston', na' llonlira'll akll'e' Le'e. Na' Spíritu ke Diosen' lltipra'llen leake', na' zejze llan be'nn ka' tlla tlla.

Ka gok bayak to be'nn re Eneas

³² Bixha gok ka dá Pedron' llra'nne' yeolol be'nn ka' llonlira'll Jesucriston'. Na' blline' yellen' nzi'i Lida. ³³ Na' jadi're' to be'nn re Eneas. Ba gok xo'n iz de'e nat nie'. ³⁴ Pedron' lle'e le'e:

—Eneas, Jesucriston' wayone' rwe' nna'steke, bayas batob xta'on.

Le bayaste be'nnen' bayake'. ³⁵ Yeolol be'nn ka' lla'a Lidán', na' be'nn ka' lla'a yellen' re Sarón bre'e akre' kan' bayak be'nnen', na' bsanra'll ake' billre da llxenra'll ake', na' baxenra'll ake' toze Xanllon'.

Ka gok babán Dorcas

³⁶ Bixha gok to lla yellen' nzi'i Jope, zo to no'r nxenra'll Dios, na' nzie' Tabita, di'll griego lle'nen nen Dorcas. Dorcas na' zoteze zoe' llone' da

wen llakrene' be'nne. ³⁷ Bixha goksere' yillwe', na' gote'. Na' bayoll bwazj ake' le'e na', bxoax ake' le'e to lo yo'. ³⁸ Yell Lida na', naken awlloze Jope, na' bnneze be'nn ka' nxenra'll Jesucriston', yell Lida na' zo Pedron', na' bse'l ake' chop be'nn nench ga'tyoe akre' le'e, na' lle ake' le'e:

—Ben okré cho'rén neto' nnastek.

³⁹ Le byejrente Pedron' leake'. Ka bllin ake' na', jwa'a ake' le'e gan' de be'nn waten', na' jabi'y no'r wazeb ka', bell ake', na' llroe' akre' le'e ra'll xha ka' da ben Dorcas ka nna nbane'. ⁴⁰ Na' Pedron' bchache' yeolol be'nn ka' lla'a lo yo'n, na'll bche'k xhibe' balwille' Dios. Na'tell bayechje' bwie' be'nn waten', na' lle'e le'e:

—iTabita, bayas!

Le baxa'te rao Tabitan'. Ka bre're' Pedron', le bayaste' babie'. ⁴¹ Na'll be'x Pedron' ta'ke' basolle'e le'e, na'll goxhe' no'r wazeb ka', na' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', broe're' leake' ba babane'. ⁴² Yeolol be'nn Jope ka', bnnez akre' kan' goken, na' be'nn zan byeje' ke Xanllon'. ⁴³ Pedron' go'ye' zan lla Jopen', bzoe' rill to be'nn re Simón be'nn wazo'll yid.

Pedro ren Cornelio

10 ¹ Na' yellen' re Cesarea, zo to be'nn re Cornelio, na' nake' xan waka'a ya ka', nzi'i Be'nn Italia. ² Llape' Diosen' bara'nne, la'kze bi nake' be'nn Israel, lloe'rawe' Dios ren be'nn ka' lla'a lo yo' ke'en, na' lloe' mell da llakrene' be'nn Israel ka', na' zoteze zoe' llalwille' Diosen'. ³ Gok to lla, lladá chonne bre'da'ore', bre're' to angl ke Dios byoe' gan' zoe'n, na' lle anglen' le'e:

—iCornelio!

⁴ Cornelio na' bwiachiche' anglen', na' do llebe' lle'e le'e:

—¿Bi na', xana'?

Na'll lle anglen' le'e:

—Diosen' ba benre' kan' llalwilloe'n, na' ba bre're' kan' llakreno' be'nn ya'ch ka'. ⁵ Na' bse'l be'nn lljake' yellen' re Jope, na' lljaxi'i ake' to be'nn re Simón Pedro. ⁶ Zoe' rill be'nn leska' re'e Simón, be'nn wazo'll yid, na' zoe' lloa' nista'o, le'e ye'e rwe' da llaya'l gono'.

⁷ Ka baza'a anglen', goxh Cornelion' chop be'nn wen llin ke'e, na' goxhte' ye to waka'a ya, be'nn llakrén le'e, leska' waka'a yan' nxenra'lle' Diosen'. ⁸ Na' be'rene' leake' di'll kan' goll anglen' le'e, na'll bse'le' leake' Jopen'.

⁹ Bateyó ka ba zo rez llin be'nn ka' Jopen', Pedron' byepe' yichjo gan' zoe'n, nench balwille' Dios, llonen ka do wawill. ¹⁰ Na' done' kwis, na' gokra'lle' gawe'. Chak llon ake' da gawe'n, bre'da'ore'. ¹¹ Bre're' byarj yebán', na' bre're' to xchan xhen, nlejj toto xhi'ne lletjen. ¹² Na' loe na'

lla'a yo'y kwen bayi'xe ba llia tap nia'na'a, na' ba llxhob le', na' ba llia xire. ¹³ Na'll benre' bne Diosen':

—Byas Pedro, bet ba ki na' bdao.

¹⁴ Na'll Pedron' lle'e Diosen':

—Ka'a, Xana', bi nna gawa' ba zban ka', nllon leyen' gaoto' ka ba ka'.

¹⁵ Na'll bne Diosen' da yobre, lle'e le'e:

—To da ba bayib Dios, bi nne'o nakllen da zban.

¹⁶ Gokte chonn ras lle'e le'e ka', na'll bayep xchan na' yebá. ¹⁷ Chak llon Pedron' xhbab kwis, bi zejen dan' bre'da'ore'n, kat bllinkze be'nn ka' bse'l Cornelion' lloa' yo'n, llnnab ake' gan' zo be'nnen' re Simón, be'nn wazo'll yid na'. ¹⁸ Ka bllin be'nn ka' lloa' yo'n, bnne ake' zillje, llnnab ake' cha' ganna'n zo to be'nn re Simón Pedro.

¹⁹ Na' nna ze Pedron' llone' xhbab ke dan' bre'da'ore'n, kat goll Spíritu ke Diosen' le'e:

—Rwe'n llayirj be'nn ki chonne. ²⁰ Lla bzolla'a, na' bayetj, na' byejrén ake', bi gakganro', nadkza'n bse'l ake'.

²¹ Na'll bayetj Pedron', jatile' be'nn ka' bse'l Cornelion', lle'e leake':

—Nada'n ria' Simón Pedro, ¿bi ken llayirjre nada'?

²² Na'll bne be'nn ka':

—To xan waka'a ya ka' re Cornelio bse'le' neto', nake' to be'nn lloe'rao Dios, na' yeolol be'nn Israel ka', lloe' ake' xti'lle' nake' be'nn wen. To angl ke Diosen' broe'rawe' le'e, na' golle' le'e yedxi'to' rwe' chejo' rille'n, nench ye'we' bin' llaya'l gone'.

²³ Na' broe' leake' yo', na' btas ake' lle' na'. Bateyó byas Pedron' zejrene' be'nn ka', na' ren ye bal be'nn nxenra'll Jesucriston', be'nn lla'a Jope na'.

²⁴ Ballop lla bllin ake' Cesarean'. Cornelion' ba llbexhe' leake', ba btope' no bi'ch lwellje', no be'nn nake' txhen. ²⁵ Ka bllin Pedron' yo'n, le bllojdote Cornelion', jatile' le'e, bche'k xhibe' gokra'lle' we'rawe' Pedron'. ²⁶ Pedron' basolle'e le'e, na' lle'e le'e:

—Bazolla'a, lekze be'nnach nada'.

²⁷ Nna lloe'rente' le'e di'llen', byo' ake' lo yo'n, na' bre're' be'nn zan ba lla'a. ²⁸ Na'll Pedron' lle'e leake':

—Re' nnézere, ley ke neto' be'nn Israel, ll-llonen cho'to' lo yo' rill be'nn bi nak be'nn Israel gon aktoe' txhen, zan Diosen' ba broe're' nada' gona' be'nn ka' txhen, la'kze bi nak ake' be'nn keto'. ²⁹ Ke len na', kate bra' be'nn ki badxi'i ake' nada'n, le za'tia'. Na' lle'nra' nnere bi ken goxhre nada'.

³⁰ Na'll bne Cornelion':

—Nna' llak tap lla, hor kite lladá chonne, nona' was, na' llalwilla' Dios, ka bre'ra' to be'nn badse'e rawa'n llaktit xhara'ne'n kwis. ³¹ Na' bne'e: “Cornelio, ba bzenay Diosen' kan' llalwilloe'n, na' ba bre're' kan' llono' llakreno' be'nn ya'che. ³² Bse'l be'nn lljake' Jope, na' lljaxi'i ake'

to be'nn re Simón Pedro, zoe' rill be'nn re Simón, be'nn wazo'll yid. Zoe' lloa' nisda'o. Na' kate ra' Pedron' rillo', na'll we'rene' rwe' di'lle.”
³³ Na'llen' le bse'ltia' be'nn ka' badxi'i rwe'n, na' ba beno' wen bedo'. Ni lla'to' nna', na' lle'neto' wzenayto' bin' lle'ne Diosen' gonto'.

Di'll da be'e Pedron' rill Cornelio

³⁴ Pedron' bzorao lloe' di'll, na' bne'e:

—Nna'll ba byejni'e'ra' ke Diosen' bi llale'e ke ke be'nn. ³⁵ Be'nn lla'a gateze yellrio, cha' llap ake' Diosen' bara'nne, na' llon ake' da wen, llo'ra'llkze Diosen' leake'. ³⁶ Diosen' bdixjwe're' be'nn Israel ka', wak wazoren'llo Diosen' wen, cha' wxenra'll-llo Jesucriston', le Le'en nak Xan yeolol-llo. ³⁷ Re' nnézkzere ka dan' gok doxhen gan' nzi'i Judean', dan' bzorao gan' nzi'i Galilea na', bde kan' bdixjwe' Juan na' xti'll Diosen', na' bchoe' be'nn ka' nis. ³⁸ Nnézkzere, Dios na'n be'e Jesús be'nn Nazareten' yel wak, na' be'e Le'e Spíritu ke'en. Na'llen' bda Jesúsen' bene' da wen, bayone' yeolol be'nn llsa'kzi' daxi'on, le Diosen' bzorén Le'e. ³⁹ Na' neto' bre'to', na' lloe'to' di'll ke da ka' ben Jesúsen' do Judea na' Jerusalén, na' bre'teto' kan' gok bet ake' Le'e, bda'a ake' Le'e le' yay cruzen'. ⁴⁰ Bixha Diosen' basbane' Le'e bayónn lla, na' bene' nench broe'rawe' neto'. ⁴¹ Kere broe'rawe' yeolol be'nnen', neto' breje' da nellte nench we'to' xti'lle'n broe'rawe' neto'. Neto' we'j bdaorentoe' txhen, kan' babane' radj be'nn wat ka'. ⁴² Na'll ba bse'le' neto' chixjwe'to' yeolol be'nn, ba brej Diosen' Le'e gone' yel koxchis ke be'nn ban, na' be'nn ba got. ⁴³ Yeolol be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana', be'e ake' xti'll Jesucriston', bne ake' noteze chejle' ke'e, Dios na' yezi'xhene' ke ake'.

Ka gok byo' Spíritu ke Diosen' yichjra'llda'o be'nn ka'

⁴⁴ Nna lloe'te Pedron' di'llen', kat byo' Spíritu ke Diosen' yichjra'llda'o be'nn ka' lla'a llzenayen'. ⁴⁵ Be'nn Israel ka' nxenra'll Jesucriston', be'nn ka' bnao Pedron', llabán akre' kwis ka nak rente be'nn bi zjanak be'nn Israel, ba byo' Spíritu ke Diosen' yichjra'llda'o ake'. ⁴⁶ Gokbe'e akre' kan' bxhi'i be'nn ka' Spíritu ke Diosen', le bzoraote lloe'rao ake' Dios, llne ake' to di'll yobre. ⁴⁷ Na'll bne Pedron':

—Bibi de wllon choa be'nn ki nis nna', ka nak Spíritu ke Diosen' ba byo'n lo yichjra'llda'o ake'n, kan' ba byo'n lo yichjra'llda'o lli'o.

⁴⁸ Na' golle' leake' choa ake' nis, le ba nxenra'll ake' Jesucriston'. Bde na' go'tyoe akre' Pedron', nench go'yrene' leake' ye chop chonn lla.

Pedron' bzénre' be'nn Jerusalén ka' kan' goken

11 ¹ Postl ka', na' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston' lla'a do gan' nzi'i Judean', bnnez akre' ke nak be'nn ka' bi nak be'nn Israel,

ba bxhi'i ake' xti'll Diosen'. ² Ka ballín Pedron' Jerusalén na', be'nn Israel ka', be'nn ka' nxenra'll Jesucriston', bdil ake' le'e, ³ lle ake' le'e:

—¿Bixchen jacho'zo' rill be'nn ka' bi nak be'nn Israel, na' jataorén akte'we' txhen?

⁴ Na'll be'rén Pedron' leake' di'll kwasro doxhen kan' goken, lle'e leake':

⁵ —Chak zoa' yellen' re Jope, ka llalwilla' Diosen' bre'da'ora', bre'ra' to xchan xhen nlejten dapte xhi'ne, lletjen yebá, na' za'n gan' zia' na'.

⁶ Na' bwiaya'nna' bixhan' lla'a loen', na' bre'ra' lla'a bayi'x ba lli'a tap nia'na'a, ba llxhob le'e, na' ba lli'a xire. ⁷ Na' benra' bne Diosen' lle'e nada': “Bzolla'a Pedro, bet ba ki, na' bdao akba'.” ⁸ Na'll ballia' xti'lle'n: “Ka'a, Xana', bi nna gawa' ba zban ka', nllon leyen' gaoto' ka ba ka'.”

⁹ Na'll bne'e da yobre, lle'e nada': “Da ba bayib Dios, bill nne'o nakllen zban.” ¹⁰ Chonn ras gok ka', na'll bayep xchan na' yebá. ¹¹ Nna' llakte ka'n, le bra'te chonn be'nn gan' zoa'n, be'nn za'k yellen' re Cesarea.

¹² Na'll Spíritu ke Diosen' gollen nada' llaya'l cha'rén ake', na' bi gakganra'. Na' bza'rente be'nn bi'chillo ki xope, bllinteto' rill to be'nn re Cornelio, na' byo'to' rille'n. ¹³ Cornelion' be'rene' neto' di'll ka gok broe'rao to anglen' le'e, na' goll anglen' le'e: “Bse'l be'nn lljake' Jope, na' lljaxi'i ake' to be'nn re Simón Pedro. ¹⁴ Be'nn na' we'rene' rwe' xti'll Diosen' akre gono', nench yera'o rao da xhinnjen' ren be'nn lla'a lo yo'rillo'.” ¹⁵ Na' ka bzorawa' lloe'rén ake' di'llen', Spíritu ke Diosen' byo'n yichjra'llda'o ake', kan' byo'n lo yichjra'llda'ollon' kana'. ¹⁶ Na' jadinra'lla' xti'll Xanllo Jesucriston', kan' bne'e: “Da li Juan na' bchoe' be'nn ka' nis, zan to da za'klk' gak keré yedsó Spíritu ke Diosen' yichjra'llda'ore.” ¹⁷ Cha' kwín Diosen' ba be'e leake' Spíritu ke'en kan' benne'n lli'o nxenra'll-llo Jesucriston', ¿noxha naka' nada'n yepa' Diosen' bi gone' ka'?

¹⁸ Ka bayoll ben akre' kan' bne Pedron', bzo ake' llize na' be'rao ake' Dios, bne ake':

—¿Bixha ren be'nn ka' bi nak be'nn Israelen', ba lloe' Diosen' latj yeyat akre' nench yezi'xhene' ke ake', na' we'e yel nban zejlikane ke ake'n cha'?

Be'nn ka' llonlira'll Jesucriston' yellen' re Antioquía

¹⁹ Be'nn ka' bxhonnj golas kan' bde bet ake' Esteban na', bal ake' bllin akte' gan' nzi'i Fenicia, na' yell ka' zjalli' to yellrio da lli' lo nisdá'o gan' nzi'i Chipre, na' yellen' re Antioquía gan' nbane Siria. Na' bi lloe'rén ake' no be'nn yobre xti'll Diosen', zre be'nn Israel ka'ze lloe'rén ake' di'lle. ²⁰ Na' bal be'nn yellen' nzi'i Chipre, na' be'nn Cirene bllin ake' Antioquía, na' bzorao llroe' akre' Di'll Wen ke Xanllo Jesucriston', ren be'nn ka' bi nak be'nn Israel. ²¹ Na' yel wak ke Xanllon' zerenen leake'. Na' be'nn zan llsanra'll da nao ake', na' baxenra'll ake' Xanllon'.

²² Na' be'nn ka' lldop ll-llay llonlira'll Jesucriston' lla'a Jerusalén na', ben akre' kan' llaken, na' bse'l ake' be'nnen' re Bernabé Antioquía na'.

²³ Ka bllin Bernabén', bre're' kan' llakrén Diosen' leake' bawere' kwis, na' golle' leake' do yichj do ra'll ake' nnao ake' Xanllon'. ²⁴ Ka nak Bernabén' nake' to be'nn wen kwis, na' yo'ya'nne' Spíritu ke Diosen', na' le nxenra'lle' Dios, na'll yezikre be'nn zanll bxenra'll Xanllon'.

²⁵ Na'tell byej Bernabén' yellen' re Tarso jadirje' Saulon', ka ballele' le'en, bche'e le'e Antioquían'. ²⁶ To iz bzo ake' Antioquían', ben ake' txhen be'nn ka' lldop ll-llay llonlira'll Jesucriston', na' be'nn zan broe' akre' xti'll Diosen'. Antioquía na' bsi'i ake' be'nn ka' llonlira'll Xanllon', Cristiano da nelle.

²⁷ Ka gok ka', bal be'nn ka' lla'a Jerusalén, be'nn ka' lloe' xti'll Diosen' kon ka llzejnie' Spíritu ke Diosen' leake', na' byej ake' Antioquían'.

²⁸ Toe' be'nn re Agabo bzolle'e radj be'nn ka' lla'a lloe'rao Diosen', na' bne'e kon kan' bzejnie' Spíritun' le'e, bdixjwe're' gak to win xhen doxhen yellrio. Na' ka bllin lla bnebia' be'nnen' re Claudio doxhen gan' nbane Roma, kana' gok win kan' bne Agabon'. ²⁹ Na' be'nn Antioquía ka' llonlira'll Jesucriston', be'e ake' di'll gakrén ake' be'nn lwellj ake' ka' lla'a yell ka' do gan' nzi'i Judea, kon ka yeza'ra'll toto ake'. ³⁰ Na' ka bayoll bdopen na', bse'l ake' Bernabén' ren Saulon' jwa'a ake' mellen' rao be'nn gor brao ka', nak rallna'a be'nn ka' llonlira'll Jesucriston' lla'a Judean'.

Ka gok bet ake' Jacobo na' bro' ake' Pedron' rill ya

12 ¹ Leska' kana' bchoybia' rey Herodes, be'x ake' bal be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', nench wsak'zie' leake'. ² Na' bchoybie' bet ake' Jacobo, bchoy ake' yene', be'nnen' nak be'nn bi'ch Juan na'.

³ Gokbe'e Herodesen' bayo'ra'll be'nn Israel ka' kan' bene'n, na'll bse'le' be'nn ka', be'x ake' Pedron' rao Innin', katen' llao ake' yet xtir dan' bi nchix kwa binn. ⁴ Herodes na', broe' Pedron' rill ya, na' bse'le' tap kwen waka'a ya, be'nn nak tap wej, nench bdap ake' rill yan'. Llakre' ka te llni na', kweje' le'e rao be'nn yell, gone' yel koxchis ke'e. ⁵ Bixha chak yo' Pedron' rill yan', na' lla'a waka'a ya ka' llap ake' le'e, na' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', llaral llalwill ake' Diosen' gakrene' Pedron'.

Ka gok balloj Pedron' rill ya

⁶ Bixha tle'le na', ka wxere llwia Herodesen' kweje' Pedron'. Na' Pedron' de'e tase' radj chop waka'a ya, na' nllej ta'ke'n chop gden, na' lla'te ye to kwen waka'a ya, llap ake' lloa' rill yan'. ⁷ Kat bllinkze to angl ke Xanllo Dios lo rill yan', to beni' xhen go'te, na' anglen' jatane' Pedron' basbane' le'e, lle'e le'e:

—iSete byase!

Ka bne'e ka'n, le ballojte gden ka' ta'k Pedron'. ⁸ Na'll lle anglen' le'e:

—Bachej le'on, na' barejdo xhero'n.

Na'll bayoll na', lle'e le'e:

—Balleldo xhalleron, na' banao nada'.

⁹ Na' balloj anglen', na' zanao Pedron', na' bi llakbe're' cha' da lin' llabej anglen' le'e rill yan', kon llakre' cha' llre'da'ozre'n. ¹⁰ Badé akte' gan' lla'a to kwen waka'a ya ka', na'll badé ake' ga lla'a be'nn wloope ka'. Kat ballín akte' ga zo reyj de ya dan' llwia tnezre, to wrassen byarjen, na' balloj ake'. Bza'a ake' ye ra't, na'll baza'a anglen', na' bakwa'nne' Pedron' toze.

¹¹ Kana'll gokbe'e Pedron' da likzen' balloje' rill yan', na'll bne'e:

—Nna'll llre'ra' da likzen' bse'l Diosen' angl ke'en, nench basre'e nada' rao na'a Herodes na', na' rao yeolol da ka' lle'ne be'nn Israel ka' gon akre' nada'.

¹² Llonteze' xhbab kan' goken, ballinte' rill María xhna' Juan Marcos, na' lla'a be'nn zan llalwill ake' Dios. ¹³ Ka bnne Pedron' le' zaguan na', byejdo to bi no'r re Rode jawiabe' non' nne. ¹⁴ Ka bayombia'be' chi'i Pedron', bawebe' kwis, na' bi bsarjbe', zayejdo' jatixjwe'be' be'nn ka' yela', ba ze Pedron' lloa' yo'n. ¹⁵ Na'll lle be'nn ka' bi no'ren':

—¿Bin' ba llakro'?

Na' zekzbe' llebe' leake', Pedro na'n ze ganna'. Na'll bne ake':

—¿Kere angl ke Pedro na'n lla?

¹⁶ Na'll Pedron' zekze' llne'e lloa' yo'n, na'll jasarj ake'. Ka bre'e akre' le'en, llabán akre' kwis. ¹⁷ Na'll Pedron' bene' sen ren ta'ke' nench bzo ake' lli, na' be'rene' leake' di'll kan' gok babej Xanllon' le'e rill yan', leska' lle'e leake':

—Lechixjwe' Jacobon', na' be'nn lwelljlo ka' yela' kan' ba goken. Na'll balloje' zayeje' ga yobre.

¹⁸ Bixha ka byeni', da xhen gokllejla'll waka'a ya ka', ke nak nollno Pedron' yo' lo rill yan'. ¹⁹ Na'll Herodes na', bse'le' be'nne bayirj ake' Pedron', na' bi ballel akre' le'e, na'll bnnabyollre' waka'a ya ka', akre' gok balloje', na' waka'a ya ka' bibi gokse nne ake'. Na' bchoybie' bet ake' waka'a ya ka' gop rill yan'. Na'll baza'a Herodesen' Judean', na' byeje' jasoe' yellen' re Cesarea.

Ka gok got Herodes

²⁰ Rey Herodes na', llaklle'e be'nn yell ka' nzi'i Tiro, na' Sidón. Na'll be'nn ka' be'e ake' di'll lljake' rawe'n, na' be'ren ake' to be'nne di'll, be'nn nak rallna'a gan' nbane Herodes, be'nn re Blasto. Be'e ake' le'e mell nench wdie' xti'll ake', na' bnnabe' yeni't ake' wen ren reyen', le yallj akre' da ye'j gao ake' gan' nbane Herodes. ²¹ Herodes na' bzoe' to lla lljak be'nn ka' rawe'n. Ka bllin llan', Herodes goke' xhara'ne' da cha'o, na' bllie' gan' llone' yel koxchis, na' broe' lban rao be'nn Tiro, na' be'nn Sidón ka'. ²² Ka bayoll broe' lban na', besia' be'nn ka' bne ake':

—iKere be'nnachen' bnne, Dioskzen' ba bnne!

²³ Rawe llak ka'n, to angl ke Xanllo Dios bene' nench Herodes na', bia'ze' to yillwe', le bi be'rawe' Dios, be'e latj be'rao be'nn ka' le'e. Na' gote', na' bdao bel da'o ka' xpe're'n.

²⁴ Zan ka nak xti'll Xanllon', zejzell goslasen, na' gateze ba lloe' ake' xti'lle'n.

²⁵ Bernabé ren Saulon', bayoll bi dan' ben ake' Jerusalén na', na' baza'a ake' zayej ake' yellen' nzi'i Antioquían', nche'e akte' be'nnen' re Juan Marcos.

Blloj Bernabé ren Saulo zjake' zjatixjwe' akre' xti'll Diosen'

13 ¹ Radj be'nn ka' lldop ll-lay llonlira'll Jesucriston' lla'a yellen' nzi'i Antioquían', zjarén be'nn lloe' xti'll Diosen' kon ka llzejnie' Spíritu ke Diosen' leake'. Na' zjarén be'nn llak llroe' llsede xti'll Diosen', ki re bal ake': Bernabé, na' Simón (be'nnen' nsi'i ake' Be'nn Gasj), Lucio be'nn Cirene, na' Manaén (be'nn blli'orén Herodesen' txhen, be'nnen' llnebia' Galilean'), na' Saulo. ² To lla ka non ake' was, na' lloe'rao ake' Dios, na' llalwill ake' Le'e, na' bnne Spíritu ke'en llen leake':

—Lekwej Bernabén' ren Saulon', le ba bayaxh ake' gon ake' xchina'.

³ Na'll bayoll ben ake' was na', balwill ake' Diosen', na' bxoá ta'k ake' yichj Bernabén' ren Saulon', na'll bsa'a ake' leake'.

Postl ka' bdixjwe' akre' xti'll Diosen' yellen' re Chipre

⁴ Spíritu ke Diosen' bse'len Bernabén' ren Saulon' yellen' re Seleucia, ganna' byo' ake' barco bllin akte' to yellrio, da lli' radj nisda'o gan' nzi'i Chipre. ⁵ Ka bllin ake' yellen' nzi'i Salamina, bzoraó lljake' yoda'o ke be'nn Israel ka', na' lloe'rén ake' leake' xti'll Diosen'. Na' nao Juan Marcos na' llakrene' leake'.

⁶ Na' ka' bde ake' doxhen yellrion' lli' radj nisen', bllin akte' yellen' nzi'i Pafos. Ganna' jadi' akre' to be'nn Israel be'nn walla'a re Barjesús, na' ziye'e be'nn ka' ne'e nake' be'nn lloe' xti'll Dios. ⁷ Zoteze zorene' to be'nn wnebia', to be'nn si'n re Sergio Paulo. Na' be'nnen' goxhe' Bernabén' ren Saulon', lle'nre' wzenaye' xti'll Diosen'. ⁸ Na' Barjesúsen', lekze nsi'i ake' le'e Elimas, (di'll griego lle'nen nen be'nn walla'a), ll-llone' wzenay be'nnen' llnebia'n bi lloe' latj chejle'. ⁹ Na'll Saulon', lekze le'en re Pablon', ka nak yoe' Spíritu ke Diosen', bwiachiche' be'nn walla'an. ¹⁰ Na'll lle'e le'e:

—Be'nn wxhiye'e, be'nn wen da xhinnj, xhi'nn daxi'o bi llo'ra'llo' da nak da wen. ¿Bat wsano' bill gonchixro' yichjra'llda'o be'nn ka', nench bi nnao ake' di'll li ke Diosen'? ¹¹ Na' nna' Xanto' Diosen' wsa'kzie' rwe', wcholo' to chi'i bi re'ro' beni'.

Le bcholte be'nnen', bxhoa bej rawe', na' de'e llgane' no go'x ta'ke'.
¹² Ka bre'e be'nnen' llnestia'n kan' goken na' byeje', llabanre' kwis kan' nak xti'll Xanllo Jesucriston'.

Pablon' ren Bernabén' jake' Antioquía ga nbane Pisidia

¹³ Na'll Pablon' ren be'nn lwellje' ka', baza'a ake' yellen' re Pafos, byo' ake' barco bllin akte' yellen' nzi'i Perge gan' nbane Panfilia. Ganna' bsanra'll Juan Marcos leake', zayeje' Jerusalén. ¹⁴ To bde akze' Pergen', bllin akte' yellen' nzi'i Antioquía ga nbane Pisidia. Ka bllin to lla nba'nne, na' jake' yoda'o ke be'nn Israel ka', na' jache' ake'. ¹⁵ Ka bayoll bel be'nn ka' yich gan' llia ley, dan' bzoj be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana', na'll be'nn ka' llnestia' lo yoda'on, bse'l ake' be'nn, jell ake' Pablon' ren Bernabén':

—Be'nn bi'ch ake, cha' bi di'll de we'renre be'nn ki wak nnere nna'.

¹⁶ Na'll bzolla'a Pablon', bene' sen ren ta'ke'n, nench bzo ake' lli, na' bne'e:

—Re', be'nn Israel, na' notezre llapre Diosen' bara'nne lewzenay kan' nia' ni. ¹⁷ Dios be'nnen' lloe'raollo lli'o be'nn Israel, breje' xozxta'ollo ka', bene' leake' to yell xhen kan' blla'a ake' gok ake' be'nn zi't gan' nzi'i Egipton'. Na' Diosen' broe're' yel wak ke'en ka nak bachache' leake' Egipton'. ¹⁸ Diosen' gokxhenre' kan' ben ake' blla'a ake' latj dachen' choa (40) iz. ¹⁹ Diosen' banit balane' be'nn ka' lla'a gall yellrio ka', nench be'e yellrion' xozxta'ollo ka'.

²⁰ 'Na' rao tap gayoa chiyon (450) iz, Diosen' breje' be'nn ben yel koxchis ke ake', nench bnebie' leake', ka gok bllinte lla bzo be'nnen' re Samuel, be'nnen' be'e xti'll Diosen'. ²¹ Na'll bnnab ake' so rey be'nn bnebia' leake', na' Diosen' breje' be'nnen' re Saúl, nench goke' rey choa iz. Saúlen' goke' xhi'nn Cis, na' goke' xhi'nn dialla ke Benjamín. ²² Kat bllin lla bkwas Diosen' Saúlen' ka'le, na' breje' David goke' rey, na' bne Diosen' ke Daviden': "David xhi'nn Isaín', le'e llo'ra'lla', le'e gone' dan' lle'nra'n." ²³ Na' rao dialla ke rey David na', gorj Jesús be'nnen' yesrá lli'o be'nn Israel, kan' bcheb Diosen'. ²⁴ Ka zayedtere Jesúsén', Juan na' bdixjwe're' be'nn Israel ka', llaya'l wayat akre' ke da xhinnjen' non ake', na' choa ake' nis. ²⁵ Ka ba zo rez wayoll xchin Juan na', bne'e: "Be'nnen' bexhren' kere nada', za za'a to be'nn za'kll ka nada', bi za'ka' nada' ka Le'e, ni da wadecha'wa' xhere'n nie', bi za'ka'."

²⁶ 'Be'nn bi'che, nakllo xhi'nn dialla da Abraham, na' notezre llapre Diosen' bara'nne, ke lli'on ba bse'l Diosen' lloa' xti'lle' dan' nsa'a yel wasrá. ²⁷ Ka nak be'nn ka' lla'a Jerusalén na', na' be'nn ka' llnestia' leake', bi bayakbe'e akre' cha' Diosen' bse'l Jesúsén', na' ni ke llejnie' akzre' dan' bzoj be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana', la'kze lla'a ake' llol ake'n yeo lla nba'nne. Na' ka' gok bzoa lloa' xti'll Diosen' ka nak bchoybia' ake' llaya'l gat Jesúsén'. ²⁸ Llwia akte' bibi da xhinnj bene'

nench gate', na' goll akse' Pilaton' llaya'l gat be'nnen'. ²⁹ Gok ka' nench gok doxhen kan' nyoj xti'll Diosen' gak ke Jesúsén'. Na' bayoll gote' na', baletj ake' Le'e le' yay cruzen', na' bkwa'ch ake' Le'e. ³⁰ Bixha Diosen' basbane' Le'e radj be'nn wat ka'. ³¹ Na' broe'rawe' be'nn ka' ben Le'e txhen kan' bze'e Galilean' blinte' Jerusalén na', zan lla bdarene' leake' kan' babane'n. Na' leake'n lloe' xti'll Jesucriston' rao be'nn yell.

³² 'Na' nna' neto' leska' llyixjwe'to' re' kan' nak Di'll Wen ke Jesucriston', di'll dan' bcheb Diosen' ren xozxta'ollo ka'. ³³ Lli'o nakllo xhi'nn dialla ke ake', na' lli'o llre'llo ba llon Diosen' ka dan' golle' leake'n, dan' basbane' Jesúsén'. Kan' nyojkze salmo wllopen' nen: "Xhi'nnkza' rwe', nada' gonna' rwe' yel nban." ³⁴ Dan' basbane' Jesúsén', bill we'e latj gate' da yobre, leska' nen: "Na' gonna' rwe' yel nak la'ye dan' bcheba' wa'a Daviden'." ³⁵ Ke len na' leska' ne le' yich ke to salmo yobre: "Bi we'o latj go'll xpe'ra'n, nada' naka' rallna'o." ³⁶ Da li naken, Daviden' bzoe' gokrene' xozxta'ollo ka' kon ka broe' Diosen' le'e. Bde na', gote' jayene' txhen xozxta'ollo ka' ba got, na' go'll xpe'r Daviden'. ³⁷ Zan ka nak be'nnen' basbán Diosen', bi go'll xpe're'n. ³⁸ Na' llaya'l nnézere, be'nn bi'cha', Jesucriston' be'nnen' lloe'to' xti'llen', Le'e yezi'xhene' ke yeolol be'nne cha' gonlira'll ake' Le'e. ³⁹ Ka nak ley dan' bzoj da Moisésén', bi llzoen yelanen da xhinnj kellon', zan Jesucriston' Le'en yenit yelane' da xhinnj kellon', cha' lli'o wxenra'll-lloe'. ⁴⁰ Lewiá, ke gak keré kan' bzoj be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana', gan' nen:

⁴¹ Lewayón xhbab be'nn llitije,
Legón yel wan, na' lewxhonnje.
Nada' Dios gona' to da yebánere chak nbanre,
na' la'kze we'rén akte' re' di'll, ni ke chejle'zre.

⁴² Ka balloj Pablon' ren be'nn lwellje' ka' lo yoda'on, be'nn ka' bi nak be'nn Israel go'tyoe akre' leake', nench kat wazó xhman na', lljake' da yobre lljazejnie' akre' leake'. ⁴³ Ka ballach ake'n, be'nn zan be'nn Israel ka', na' leska' be'nn ka' ba nao llon kan' ne ley ke be'nn Israel ka', bnao ake' Pablon' ren Bernabén'. Na' basyoll Pablon' ren Bernabén' broe' akre' leake', na' goll ake' leake' seteze se ake' wxenra'll ake' Dios, be'nnen' nllie' lli'o.

⁴⁴ Bixha ka bazó xhman lla nba'nne, yeolol kaze be'nn yell badop bzenay ake' xti'll Diosen'. ⁴⁵ Bixha be'nn Israel ka', ka bre'e akre' be'nn zan ka', baxhé' akre' postl ka', na' ka nne Pablon', llalli'i akte' xti'llen', na' lla'dyi' ake' le'e. ⁴⁶ Bixha Pablon' ren Bernabén' bi lleb ake' lloe' ake' di'llen', na' lle ake' be'nn ka':

—Ba bento' bien ba bzejnie'to' zga'tek re' be'nn Israel xti'll Diosen', na' ka nak ll-lon yichjra'llda'ore, bi llo'ra'llre xti'llen' dan' nsa'a yel nban zejlikane, na' wayejllto' gan' lla'a be'nn ka' bi nak be'nn Israel. ⁴⁷ Le ka'kzen' bne Xanto' Diosen' golle' neto':

Ni nzoa' rwe' gako' beni' ke be'nn ka' bi nak be'nn Israel,

nench be'nn ka' lla'a doxhen yellrio, gakbe'e akre' wak yerá ake' rao da xhinnj ke ake'n.

⁴⁸ Na'll be'nn ka' bi nak be'nn Israel, ka ben akre' ka', llawé akre' kwis, na' ne ake' wen kwis nak xti'll Xanllo. Na' byejele' yeolol be'nn ka' ba brej Diosen' ga't yel nban zejlikane ke ake'. ⁴⁹ Ka' gok, doxhen gan' nzi'i Pisidia, bnnez akre' xti'll Xanllo Jesucriston'. ⁵⁰ Bixha be'nn Israel ka', bko'yel akre' bal no'r brao ka', nench ben ake' txhen koxchis ka', na' bzorao bdilrén ake' Pablon' ren Bernabén', ben akte' gan babej ake' leake' yellen'. ⁵¹ Na'll postl ka' balloj ake' yellen', babib akte' no bichte bllia nia' ake', nench bayakbe'e be'nn ka' kreren' ben ake'. Na' baza'a ake' ballín akte' yellen' re Iconio. ⁵² Yeolol be'nn ka' nxenra'll Jesucriston', lla'a ake' llawé akre' kwis, na' Spíritu ke Diosen' llnebia'n yichjra'llda'o ake'.

Pablon' ren Bernabén' bllin ake' Iconio

14 ¹ Na' gok ka bllin Pablon' ren Bernabén' yellen' nzi'i Iconio, jake' yoda'o ke be'nn Israel ka'. Na' jazejnie' akre' xti'll Diosen' kwasro, na' be'nn zan benlira'll Jesucriston' ka be'nn Israel na' ren be'nn griego ka'. ² Na' be'nn Israel ka' bi nxenra'll Jesucriston', bko'yel akre' be'nn ka' bi nak be'nn Israel, nench gok akre' Pablo ren Bernabén' be'nn wen da xhinnj ak. ³ Ni ke len na' baga'nn ake' scha Iconion', lloe' ake' xti'll Xanllon', ni ke lleb akze', llroe' akre' kan' nllie' Diosen' be'nn ka'. Na' Diosen' llroe're' di'll likzen' lloe' ake', ke nak be'e leake' yel wak, na' llon ake' da yebánello. ⁴ Na' be'nn Iconio ka' gok ake' chopre, bal ake' bda'a be'nn Israel ka', na' ye bal ake' bda'a postl ka'. ⁵ Na' be'nn Israel ka', na' ren be'nn ka' bi nak be'nn Israel, gok ake' toze ren koxchis ka', na' bzi'chi'll ake' Pablon' ren Bernabén', na' lle'n akre' wchekw ake' leake' yej. ⁶ Ka gokbe'e Pablon' ren Bernabén' ka', na'll baza'a ake' jake' yell ka' nzi'i Listra, na' Derbe ga nbane Licaonia. Na' jatá ake' yell ka' lli' do kwite, ⁷ na' ganna' jatixjwe' akre' Di'll Wen ke Jesucriston'.

Ka gok bchekw ake' Pablon' yej chak zoe' Listra

⁸ Gan' ne Listra jadi' akre' to be'nn nxhinnj nia' ka gorjte, na' bi llak se'e. ⁹ Bixha ka llzenaye' di'llen' lloe' Pablon' ren Bernabén', Pablon' bwiaya'nne' le'e, na' gokbe're' nxenra'lle' wayake'. ¹⁰ Na' goll Pablon' le'e zillj:

—iBalí nia'on, na' bazolla'a!

Na' le bazolla'te be'nnen', bxhi'te' na' le gokte baze'e. ¹¹ Be'nn Listra ka', ka bre'e akre' kan' ben Pablon', bzorao llosia' ake' nne xti'll ake', ne ake':

—iDios aksen' ba betj radjllon', nak ake' ka be'nne!

¹² Na' bne ake' Bernabén' nake' dios ke ake', be'nn re Júpiter, na' Pablon' nake' dios be'nn re Mercurio, le le'en lloe' di'llen'. ¹³ Na' bxoze ke Júpiter na', ke nak yoda'o ke'en zon lloa' yellre, jaxie' bal bell, na' bencha'we' yeje, na' jwa'a ake'n gan' lla'a ake' ren be'nn zan ka', gokra'll ake' got ake' bell, nench we'rao ake' postl ka'. ¹⁴ Ka gokbe'e Bernabén' ren Pablon' kan' lle'ne be'nn ka' gon ake'n, na'll bche'z xhara'n ake', nench broe' akre' be'nn ka', kreren' llon ake', na' bde ake' radj be'nn zan ka' llosia' ake', lle ake' leake':

¹⁵ —Re', be'nne, ¿bixchen llonre ka'? Lekze be'nnachkze neto', za'to' llzejnie'to' re', llaya'l wsanra'llre dan' naore na', da bi za'ke, na' wayoe'raore Dios be'nn nban zejlikane, be'nn ben yebá, yellrio na' nisda'o, na' bene' yeolol da zjadé. ¹⁶ Do batna' be'e latj ben be'nn ka' ka nezen ke ake'. ¹⁷ Na' bzekze' gokrene' yeolol be'nne, nench bnnez akre' zokze', na' Lekze'n llone' llak yejw nench llak bi da llaz lla'nnllo, na' de da lle'j llaollo, na' zollo nbaraz.

¹⁸ Da zan da goll ake' be'nn ka', ganne bzoe akre' bi bet be'nn Listra ka' bell ka', we'rao ake' leake'. ¹⁹ Nna llakte ka'n, bllin be'nn Israel ka' za'k yell ka' nzi'i Antioquía ren Iconio, na' benchix akre' be'nn ka', nench bill byeje' ake' ke postl ka'. Na' bchekw ake' Pablon' yej. Na' llak akre' cha' ba gote'n, na'll bxhob ake' le'e brej akte' le'e yell. ²⁰ Na' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston' bdop ake' byechj ake' Pablon' gan' de'en, na'll bayase' na' bayoe' yell. Bateyó bago' Pablon' ren Bernabén' nez, jayake' gan' nzi'i Derbe.

²¹ Ka ballín ake' na', bdixjwe' akre' be'nne kan' nak Di'll Wen ke Jesucriston', na' be'nn zan benlira'll ake' Xanllon'. Bde na', bza'a ake' ballín akte' Listra, na'll Iconio, na'tell ballín ake' Antioquía. ²² Toto yell ga badé ake', be'ltipra'll ake' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', lle ake' leake':

—Yezikre lesé war ka naken ba nxenra'llre Jesucriston', dekz de yellayraollo chak bexhlllo yeyejllo gan' llnebia' Diosen'.

²³ Leska' toto yell gan' badé ake'n, brej ake' be'nn gor llejnie', nench se ake' wia ake' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston'. Na' bayoll ben ake' was, balwill ake' Diosen', na' ben ake' leake' rallna'a Xanllon', be'nnen' bakze llonlira'll ake'.

Pablon' ren Bernabé ballín ake' Antioquía gan' nbane Siria

²⁴ Ka zayo' Pablon' ren Bernabén' nezen', bde ake' ga nzi'i Pisidia, na'll ballín akte' gan' nzi'i Panfilia. ²⁵ Ka bayoll be'e ake' xti'll Diosen' yellen' re Perge, na'll baza'a ake' ballín akte' yellen' re Atalia. ²⁶ Ganna' byo' ake' barco, na' ballín akte' Antioquía gan' nbane Siria, le kana' ben be'nn Antioquía ka' leake' rallna'a Dios, kan' blloj ake' jatixjwe' akre' xti'llen' dan' ballín akte' na'. ²⁷ Ka ballín ake'n, batop ake' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', na' be'rén ake' leake' di'll kan' gokrén Diosen'

leake', broe're' da zan da yebánello gan' jatá ake'n, na' kan' ben Xanllon' bsarje' yichjra'llda'o be'nn ka' bi nak be'nn Israel nench byeje' ake'. ²⁸ Na' go'y ake' scha ren be'nn ka' ba llonlira'll Jesucriston'.

Jerusalén na' bayej di'll akre gon be'nn ka' nxenra'll Jesucriston'

15 ¹ Kan' llak ka', bal be'nn bza'a yell ka' gan' nbane Judean', bllin ake' Antioquía na', na' bzorao llsed akre' be'nn ka' nxenra'll Jesucriston', ne ake':

—Cha' bi sore sen dan' nzi'i circuncisión kan' ne ley dan' bzoj da Moisésen', bi gak yerare rao da xhinnjen'.

² Pablon' ren Bernabén' llakdilirén ake' be'nn ka', bixchen llroe' akre' leake' ka'. Na'll be'nn ka' llonlira'll Jesucriston' lla'a Antioquían', be'e ake' di'll lljak Pablon' ren Bernabén' ren ye bal be'nn lwellj ake' ka' Jerusalén na', nench lljara'nn ake' postl ka', na' be'nn gor brao ke be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', na' llje'rén ake' leake' di'lle, akre gak ke dan' llroe' be'nn ka'.

³ Ke len na', be'nn ka' lldop ll-lly llonlira'll Jesucriston' lla'a Antioquían', bse'l ake' leake' Jerusalén na'. Ka zjake'n bde ake' yell ka' gan' nzi'i Fenicia, na'll gan' nzi'i Samaria. Lloe'rén ake' be'nn ka' di'll kan' ba bacha'a yichjra'llda'o be'nn ka' bi nak be'nn Israel, ba llzenay ake' ke Dios. Na' be'nn ka' nak leake' txhen na', llawé akre' kwis ka llen akre' ka'.

⁴ Ka bllin ake' Jerusalén na', be'nn ka' lldop ll-lly llonlira'll Jesucriston', na' be'nn gor brao ke ake' ka', na' postl ka', bwap ake' leake' lliox. Na' Pablon' ren Bernabén' be'rén ake' leake' di'll kan' ba gokrén Diosen' leake'. ⁵ Bixha bal be'nn fariseo ka' ba lleje' ke Jesucriston', bzolla'a ake', na' bne ake':

—Llonen bien noteze be'nn byio wxenra'll Jesucriston', llaya'l soe' sen dan' nzi'i circuncisión, na' llaya'l gon ake' kan' ne ley dan' bzoj da Moisésen'.

⁶ Na'll badop postl ka', na' be'nn gor brao ka', nench wayej di'll akre gaksen. ⁷ Bixha ba gokte scha llayej di'llen', kat bzolla'a Pedron', na' bne'e:

—Re', be'nn bi'cha', nnézkzere kwasro kan' gok batna', Diosen' breje' nada' jazejnie'ra' xti'll Jesucriston' be'nn ka' bi zjanak be'nn Israel, nench cheje' ake' ke'e. ⁸ Diosen' nnezre' ka nak yichjra'llda'o yeolol be'nn, leska' broe're' nllie're' leake', ka nak be'e leake' Spíritu ke'en kan' bene' ke lli'o. ⁹ Toz ka ben Diosen' kello, na' ren leake', lekze ba bayibe' yichjra'llda'o ake', ni ke dan' nxenra'll ake' Jesucriston'. ¹⁰ Na' nna', ¿bixchen bikze lleje're, ba llwiátere dan' llon Diosen'? Bi llaya'l wchie'llo be'nn ka' bi nak be'nn Israel, gon ake' ke dan' llon lli'o be'nn Israel, nnéztello ni lli'o, ni xozxta'ollo ka', bi gok gon ake'n. ¹¹ Nnéztello

kere ni ke dan' gonllo kan' ne ley na'n, yesrá Diosen' lli'o, le ni ke dan' nllie're' lli'on, na'llen' yesre'e lli'o, na' ka'kze yesre'e noteze be'nne.

¹² Na'll billbi bnekze be'nn zan ka', na'll blla'a ake' lli chak bzenay ake' lloe' Pablon' ren Bernabén' di'll kan' gokrén Diosen' leake', ben ake' da zan da yebánello radj be'nn ka' bi nak be'nn Israel. ¹³ Ka bayoll bnne ake' na', bzolla'a Jacobon' bne'e:

—Be'nn bi'cha', lewzenay kia' choll. ¹⁴ Simón Pedron' ba be'e di'll kan' bzorao broe' Diosen' yel wak ke'en ren be'nn ka' bi nak be'nn Israel, na' breje' bale' nench gok ake' to yell ke Dios. ¹⁵ Dan' llak ka', llatilen ke dan' bzoj be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana':

¹⁶ Te na' yeda' da yobre,

kana' gona' nench nnebia' xhi'nn dialla ke rey Daviden',

la'kze ba nak ake' ka to yo' da ba bayinnje,

na' nada' wayona'n, walisa'n wayontia'n ka wazón war,

¹⁷ gona' ka' nench be'nn ka' bi zjanak be'nn Israel, wayirj ake' nada' naka' Xan ake',

na' noteze be'nn yellrio wak walwille' nada'.

¹⁸ Kan' ne Xanllo Diosen' llyixjwe're' lli'o da ki kan' batna'te.

¹⁹ 'Ke len na', nia' be'nn ka' bi nak be'nn Israel, bi llaya'l gon akelloe' zed, cha' ba llayechj ake' llonlira'll ake' Diosen'. ²⁰ To da gonllo, wzojll to yich, na' ye aklloe' bi gao ake' no yel wao da ba bxhoa no rao lwa'a lsa'ke, na' cha' bi nchayna'a ake', bi gak sorén lwellj ake', na' bi gao ake' bayi'x ba llchok ake' yen, na' leska' bi gao ake' llen na'. ²¹ Ka nak ley dan' bzoj da Moisésen' kana'te, lla'kze be'nn toto yell llzejnie' akre'n, katen' lladop ake' lla nba'nne.

²² Na' postl ka', na' be'nn gor brao ka', na' yeolol be'nn ka' lldop lllay llonlira'll Jesucriston', bayazra'll ake' kan' bne Jacobon'. Na' be'e ake' di'll kwej ake' chop be'nn lwellj ake' ka', na' wse'lrén ake' leake' Antioquían' ren Pablon' na' Bernabén'. Na' brej ake' Judas lekze nzie' Barsabás, na' Silas, be'nn ka'n nak be'nn brao radj ake'. ²³ Na' bzoj ake' to yich be'x be'nn ka', yichen' nen:

“Neto' postl, na' ren be'nn gor brao ka', na' ren be'nn bi'chllo ka', llwaptó' re' lliox, re' lla're Antioquía, na' Siria, na' Cilicia. Nakllo txhen llonlira'll-llo Jesucriston', la'kze bi nakre be'nn Israel. ²⁴ Ba bnnézeto' bal be'nn blloj radjto' ni, bra' ake' gan' lla'ren' lloe' ake' di'll wenra'll, na' llonchix akre' re', ne ake' llaya'l sore sen dan' nzi'i circuncisión, na' gonre yeolol billre kan' ne ley dan' bzoj da Moisésen'. Kere neto' bse'lto' be'nn ki, bya'zera'll ake'n llon ake' ka'. ²⁵ Ni ke len na', ba be'to' toze di'lle, na' ba brejto' chop be'nn nench yedwia ake' re', na' llse'l aktoe' ren be'nn bi'chllo ki nllie'to' kwis, Pablo na' ren Bernabén'. ²⁶ Ke nak be'nn ki ba bzoa yel nban ke ake'n rao da nxholl, ni ke Xanllo Jesucriston'. ²⁷ Ganni llse'lto' Judas ren Silas, leake' we'rén akse' re' di'll

lloa' ake', dan' ba nlliato' le' yich nga. ²⁸ Llaweto' ka nak Spíritu ke Diosen' ba bzejnie'n neto', akre nneto' nench bi wchie'to' re' gonre billre, lete ka nak da brao ki: ²⁹ Bi gaore yel wao da ba bllia ake' rao lwa'a lsa'k Dios, bi gaore llen, na' bi gaore no bayi'x ba llchoke yen, leska' cha' bi nchayna're, bi gak sorén lwelljre. Cha' wzenayre da ki, da wen kwis gonre. Cha'chgare wen.”

³⁰ Ka' gok, na' bza'a be'nn ka', zjake' Antioquían', ka bllin ake' na', batop ake' yeolol be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', na' bayoe' ake' leake' yichen'. ³¹ Ka bayoll bel ake' yichen', llawé be'nn ka' kwis, le da xhen llayoe'xhene leake'. ³² Na'll ka nak Judasen' ren Silas na', llak lloe' ake' xti'll Diosen' kon ka llzejnie' Spíritu ke Diosen' leake', ye to chi'i bayonxhenra'll ake' leake', be'rén ake' leake' di'll nni'tteze nni't ake' gonlira'll ake' Jesucriston'. ³³ Ka gok scha da'o bzorén ake' leake', bllin lla yeza'a ake', na' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', bago' ake' leake' nez, lle ake' leake':

—Wallinchgare wen gan' bza'ren'.

³⁴ Bixha Silas na', byazra'lle' ga'ye' ganna'ze. ³⁵ Leska' Pablo ren Bernabén' go'y ake' ren ye txhonnj be'nn zej ren leake' txhen Antioquían', broe' bsd akre' xti'll Diosen'.

Pablon' byeje' da yobre gan' ba jatixjwe're' xti'll Diosen'

³⁶ Ka bde zan lla, Pablon' lle'e Bernabén':

—Chejllo da yobre gan' ba jatallo jatixjwe'llo xti'll Xanllo Jesucriston', lljawiallo akre lla'a be'nn bi'chllo ka' ba nxenra'll Le'en.

³⁷ Na'll Bernabén' lle'nre' wche'e ake' be'nnen' re Juan Marcos. ³⁸ Na' Pablon' llakre' bi gonen wen wche'e ake' le'e, le bsanra'lle' leake' gan' nzi'i Panfilia, bill bnawe' gakrene' gon ake' xchin Diosen'. ³⁹ Ni ke len na', bi gokse gon ake' toze di'lle, na' bra'a lwellj ake'. Na' bza'a Bernabén' nche'e Juan Marcos, na' byo' ake' barco zjake' yellrio dan' lli' lo nisda'o gan' nzi'i Chipre. ⁴⁰ Leska' Pablon' bze'e nche'e be'nnen' re Silas, na' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston' lla'a Antioquían', ben ake' leake' rallna'a Dios, ka nak bza'a ake'n. ⁴¹ Na'll Pablon' ren Silas na', ka zjake'n, bde akte' yell ka' gan' nzi'i Siria, na' gan' nzi'i Cilicia, na' llgo'ltip ake' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston' toto yell.

Timoteo bnawe' Pablo ren Silas

16 ¹ Na' bllin Pablon' ren Silas yell ka' re Derbe na' Listra. Ganna' jadi' akre' to be'nn re Timoteo, na' nxenra'lle' Jesucriston', xhna' Timoteon' nake' be'nn Israel, leska' nxenra'lle' Jesucriston', na' xe'e nake' be'nn griego. ² Be'nn ka' nxenra'll Jesucriston' lla'a Listra, na' Iconio, lloe' ake' di'll nak Timoteon' be'nn wen. ³ Pablon' byazra'lle' wche'e le'e, na' zga'tek bzo'e' le'e sen dan' nzi'i circuncisión, nench bibi de nne be'nn Israel ka' lla'a do ganna', le nnez akre' xe'en bi nake' be'nn

Israel. ⁴ Na' yeololte yell gan' bde ake'n, bdixjwe' akre' be'nn ka' ba nxenra'll Jesucriston' kan' llaya'l gon ake', kan' bne postl ka', na' ren be'nn gor brao ka' lla'a Jerusalén na'. ⁵ Na' Be'nn ka' ba lldop ll-lly llonlira'll Jesucriston', toto yell yezikre llxenra'll ake' Le'e, na' tlla tlla zjazell llan ake'.

Pablon' bre'da'ore' to be'nn Macedonia lla'tyoere' le'e cheje' ralle'

⁶ Spíritu ke Diosen' bi be'n latj we'e ake' xti'll Diosen' yell ka' gan' nzi'i Asia, na'll to bde akze' yell ka' gan' nzi'i Frigia na' Galacia. ⁷ Bllin akte' gan' nzi'i Misia, na' gokra'll ake' lljake' yell ka' do gan' nzi'i Bitinia, leska' bi be'e Spíritu ke Diosen' latj. ⁸ Na'll to bde akze' Misia, bllin akte' yellen' re Troas. ⁹ Rao lle' na', bre'da'we Pablon', bre're' to be'nn Macedonian' lla'tyoere' le'e, lle'e le'e: “Yo'o Macedonian' nench gakreno' neto'.”

¹⁰ Kate bde gok ka', le bsinia'te keto' chejto' yell ka' do gan' nzi'i Macedonian', le byejni'e'to' Dios na'kzen' llse'le' neto' chixjwe'to' Di'll Wen ke Jesucriston' ganna'.

Pablo ren Silas jake' Filipos

¹¹ Troas na' byo'to' barco da zej lixhej gan' ne Samotracia, to yellrio da lli' kllol nis, na' bateyó na' bllinto' yellen' re Neápolis. ¹² Neápolis na' bza'to', na' bllinto' yellen' re Filipos gan' nbane Macedonia, Filipos na' naken to yell brao ga lla'a be'nn Roma, na' bzoto' to chi'i ganna'. ¹³ To lla nba'nne ke be'nn Israel ka', bllojto' yellen' byejto' lloa' yeo ga lldop ake' llalwill ake' Diosen', na' blle'to' be'rento' bal no'r ka' bllayen' di'lle. ¹⁴ Radj no'r ka' ren to no'r re Lidia, be'nn yellen' re Tiatira, na' non xchine' llo'te' ra'll cha'o da morad. Lidian' lloe'rawe' Dios, na' llie' llzenaye', na' Xanllo Diosen' bsarje' yichjra'llda'we' nench bzenaye' kan' ne Pablon'. ¹⁵ Na' ka' blloe' nis ren be'nn ka' lla'a rille'n, na' go'tyoere' neto' ne'e:

—Cha' ba llakliere dan' ba llonlira'lla' Xanllon', lecho'o rilla', na' sore.

Na'll bchie're' neto' nench byejto' rille'n.

¹⁶ Gok ye to lla chak zejto' llje'rento' Diosen' di'lle, balláyeto' to bi no're, yo'be' daxi'o da llanneya'. Da xhen llon xambe' gan' ke dan' llanneya'be' na'. ¹⁷ Na'll badnnaobe' neto' ren Pablo na', llosia'be' nebe':

—iBe'nn kin' llon ake' xchin Dios, be'nn zo yebá, na' llyixjwe' akre' akre nak nez ke Diosen' dan' nsa'a yel wasrá!

¹⁸ Na' ka' llonbe' naobe' neto' gokte zan lla, na' bi byazra'll Pablon' kan' llonbe', na' bayechje', lle'e daxi'on yo' yichjra'llda'o bi no'ren':

—Kone yel wak ke Jesucristo, llepa' rwe' yellojo' yichjra'llda'o bi no'ren'.

Na'll le ballojten.

¹⁹ Bixha ka gokbe'e be'nn ka' nak xan bi no'ren', na' zerao yel wnia' ke ake'n, ka nak ba balloj yel llneya' ke bi no'ren', na' be'x ake' Pablon' ren Silas, na' jwa'a ake' leake' lao ya'a gan' lla'a be'nn ka' llnebia'. ²⁰ Ka bllin ake' rao koxchis ka', lle ake' leake':

—Be'nn Israel ki da ake' llta llne ake' be'nn rao yell kellon'. ²¹ Llroe' akre' leake' to da yobre da bi gak nnao lli'o, na' bi llaya'l gonllon nakllo be'nn Roma.

²² Na'll bdrop be'nn zan go'dyi' ake' Pablon' ren Silas, na' golj ake' xhara'n ake'n, na' koxchis ka' goll ake' be'nn ka' bdin ake' leake' xhis.

²³ Bayoll bdintat ake' leake', na'll bro' ake' leake' rill ya, na' goll ake' be'nnen' llap rill yan' wseje'n da war. ²⁴ Ka bene be'nnen' llap rill yan' ka', na' jaloe' leake' lo rill ya da zo loete. Na'll ye to chi'i, broe' yen nia' ake'n to lo yay da nzi'i cepo.

²⁵ Do llere na', Pablo ren Silas lloe'rén ake' Diosen' di'lle, na' llol ake' lloe'rao ake' Dios, na' be'nn ka' yela' lla'a rill yan', llzenay ake' kan' llol ake'n. ²⁶ Bixha kate bxho'kze da xhen, na' bnniben rill yan', yeololte gan' nsej ake' waren', byarj aken na' gden ka' yo' yen ta'k be'nn ka' lla'a lo rill yan', to wrasse bayell ake'n. ²⁷ Ka babán be'nnen' llap rill yan', gokbe're' ba nyarj rill yan', na' blechj spad ke'en gokra'lle' wayot kwine', llakre' cha' yeolol be'nn ka' lla'a lo rill ya na', ba baxhonj ake'.

²⁸ Na' Pablon' bnne'e zillj, lle'e le'e:

—Bi gono' ka', ni lla'a yeololto'.

²⁹ Na'll be'nnen' bnnabe' to yi', na' byo'doe' lo rill yan', bllinte gan' ze Pablo ren Silas na', to xhiztite' bche'k xhibe' rao ake'n. ³⁰ Na'll le babejte' leake', na' lle'e leake':

—¿Bi llaya'l gona' nench yera' rao da xhinnjen'?

³¹ Na'll lle ake' le'e:

—Gonlira'llo' Xanllo Jesucriston', na'll yesre'e rwe' rao da xhinnjen' ren be'nn lla'a lo yo' rillo'.

³² Na'll le broe' aktere' le'e xti'll Xanllon' rente be'nn ka' lla'a lo yo' rille'. ³³ Leska' rao yer na', bdib be'nnen' llap rill yan' rao we'e ke ake'n, na'll le blloate' nis ren yeolol be'nn ka' lla'a lo yo' rille' na'. ³⁴ Le bache'te' leake' rille', be'e da bdao ake', llawere' kwis ka' nak yeolol ake' ba nxenra'll Dios.

³⁵ Ka byeni'n bse'l koxchis ka' policia' ka', na' goll ake' be'nnen' llap rill yan':

—Basán be'nn ka'.

³⁶ Na'll be'nnen' llap rill yan' lle'e Pablon':

—Ba bse'l koxchis ka' rson ba gok yesana' re', na' nna' lewalloje, lewayejcha wen nna'.

³⁷ Na' Pablon' lle'e policia' ka':

—Zga'tek bdintat ake' neto' rao lkwe' be'nn zan ka' latj gon ake' yel koxchis keto', na'tell bro' ake' neto' rill ya, na' nna' lle'n akchekre'

yesán ake' neto' llillize, rencha' ndeteto' le' yich nakto' be'nn Roma. Na' bi yellojto', dekz de yed kwín ake' yedrej ake' neto'.

³⁸ Policía ka' le jayell akte' koxchis ka' kan' bne Pablon', na'll blleb ake' kwis, ka ben akre' nak be'nn ka' be'nn Roma. ³⁹ Na'll jak koxchis ka' rao Pablon' ren Silas, na' bnnab ake' si'xhen ake' kan' goken, na' babej ake' leake' rill yan'. Na' go'tyoe akre' leake' gon ake' okré yelloj ake' yellen'. ⁴⁰ Ka' balloj ake' rill yan', na' jayake' rill Lidian', na' be'rén ake' be'nn ka' nxenra'll Jesucriston' di'lle, be'ltip ake' leake', na'll baza'a ake'.

Gok to da nne xhen yellen' nzi'i Tesalónica

17 ¹ Ka baza'a ake' yellen' nzi'i Filipos, bde akte' yell dan' nzi'i Anfípolis, na' yell da nzi'i Apolonia, na'll bllin ake' yellen' nzi'i Tesalónica. Ganna' lla'a be'nn Israel, na' zo to yoda'o ke ake'. ² Pablon' kan' llonkze', byeje' yoda'on, chonn xhman toto lla nba'nne, je'rene' leake' xti'll Diosen'. ³ Lloe're' leake' xti'll Dios dan' bzoj be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana', gan' llian katen' yed Cristo be'nnen' wse'l Diosen' dekz de zga'tek yellayrawe', na'tellen' gate', na' leska' llian yebane'. Na' lle Pablon' leake':

—Ni lloa' xti'll Jesús, Le'en Criston' bse'l Diosen'.

⁴ Bal ake' byejele', na' benrén ake' Pablon' txhen ren Silas, na' be'nn zan be'nn griego ka', lloe'rao Dios, leska' byejele' ake', na' leska' zan no'r ka' nak no'r brao rao yellen'. ⁵ Bixha be'nn Israel ka' bi llejle' gok akre' zi', na'll btop ake' be'nn ria ak, na' be'nn wen da xhinnj ak, na' bta bnne ake' be'nn yell. Na' ben ake' bien byo' ake' rill be'nn re Jasón na', llayirj ake' Pablo ren Silas na', lle'n akre' kwej ake' leake' rao be'nn yell ka'.

⁶ Bixha ker no ballel akre', na' bche'e ake' Jasón na', ren ye bal be'nn ka' nxenra'll Jesucriston' rao koxchis ka', na' llosia' ake' ne ake':

—Be'nn kin' llonchix akre' be'nn lla'a doxhen yellrio, ba bra' ake' yell kello ni. ⁷ Na' Jasón na', ba brebe' leake' lo yo' rille', na' dá ake' lle ake' be'nn bibi za'k ley dan' non Césaren' gonllo, na' dá ake' ne ake' zo to rey yobre be'nn re Jesús.

⁸ Kone di'll ki bta bnne ake' be'nn, na' ren koxchis ka'. ⁹ Jasón na' ren be'nn lwellje' ka', bllia ake' mell, na'll basán ake' leake'.

Pablo ren Silas jake' Berea

¹⁰ Na'll be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', rao lle' na', basa'a ake' Pablo ren Silas jake' yell dan' nzi'i Berea. Ka bllin ake' na', byej ake' yoda'o ke be'nn Israel ka'. ¹¹ Be'nn Berea ka' nak akllle' be'nn ra'llda'o wen kerke be'nn ka' lla'a Tesalónican', le lla'teze lla'a ake' llzenay ake' xti'll Diosen' yeo lla, na' llse's akte' le' yich dan' bzoj be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana', cha' da li dan' lle ake' leake'n. ¹² Be'nn zan byejele' ke Jesucriston', leska' bal no'r griego be'nn nak no'r brao byejele' ake',

leska' zan be'nn byio. ¹³ Na' be'nn Israel ka' lla'a Tesalónica, ka ben akre' ba zo Pablon' gan' nzi'i Berea llyixjwe're' xti'll Diosen', na' jake' Berean' leska' jatá nne ake' be'nn zan, nench bi byeje' ake' ke Pablon'.

¹⁴ Na' be'nn ka' ba non txhen llonlira'll Jesucriston', le bse'l akte' Pablon' lloa' nisa'ore, na' Silas ren Timoteon' go'y ake' Berea na'ze.

¹⁵ Be'nn ka' zejréen Pablon' txhen, jwa'a akte' le'e yellen' nzi'i Atenas. Ka baza'a be'nn ka', le gollte Pablon' leake' chej Silas ren Timoteo gan' zoe' na'.

Pablon' bzejnie're' be'nn Atenas ka' xti'll Diosen'

¹⁶ Chak zo Pablon' Atenas na', bexhe' be'nn lwellje' ka', da xhen llakre' ka nak llwie' be'nn Atenas ka', nize na'ze lloe'rao ake' be'nn non ake' lwa'a lsa'k diosen'. ¹⁷ Ni ke len na', llej Pablon' yoda'o ke be'nn Israel ka', na' lloe'rene' leake' di'll, na' ren yezikre no be'nn llap Diosen' bara'nne. Leska' yeo lla byeje' lao ya'a gan' lladop be'nn ka', na' je'rene' leake' xti'll Diosen'. ¹⁸ Ganna' lla'a be'nn llsed da llroe' to be'nn re Epicuro, na' lla'a ye bal be'nn llsed da llroe' be'nn ka' nzi'i estoico, lloe'rén ake' Pablon' di'lle. Na' bal be'nn ka' ne ake':

—¿Bin' ne be'nn llaljen' ganna'?

Na' ye bale ne:

—Cheke di'll kob ke diosjen' lloe'.

Ne ake' ka', le lloe'rene' leake' xti'll Jesucriston', na' kan' gok babane'n radj be'nn wat ka'. ¹⁹ Na' bche'e ake' Pablon' to latj nzi'i Areópago ga lladop ake' llgo' ake' lban, na' lle ake' le'e:

—¿Wak nnézeto' bi da koben' nsa'o? ²⁰ Di'll da bi nna yéneto'n lloe'o, na' lle'neto' nnézeto' bi lle'nen nnen.

²¹ Bne ake' ka', le be'nn Atenas ka', na' noteze be'nn zo Atenas na', le llawé akre' no wchaljrén leake', na' no we'rén leake' di'll bi da kobe.

²² Na'll bzolla'a Pablon' radj be'nn ka' lla'a gan' ne Areópago, na' bne'e:

—Re' be'nn Atenas, ba bre'ya'nnra' kan' llonre yell ni, wa lloe'raore kon biteze. ²³ Ka nak bdia' bwia' gan' ni't da ka' lloe'raore na', jadi'ra' to rao bkoy nyojen ki: “To dios nono nombia'.” Xti'll Le'en lloe'rena' re' nna'.

²⁴ 'Dios be'nnen' ben yellrio, na' bene' yeolol da zjadé rawe na', Le'en nake' xan yebá, na' yellrio ni, ker be'nn gak wzoallo to lo yoda'o da llon be'nnachen'. ²⁵ Nono llyalljre' no bi gon ke'e, le Le'en llonne' lli'o yel nban, na' llonne' bich yo'llo, na' llonne' yeolol da napllo.

²⁶ 'Rao toze llen na', bene' yeololtello, na' bene' to latj ga cha'a to kwen to kwenllo, na' bzoate' ke toto ga sollo. ²⁷ Diosen' bene' ka' nench wayirjlloe', ka llon be'nn dá llgan lltobe', walleire' kan' nakse Diosen', na' da li bi zoe' zi'te gan' zollon', zorenkze' lli'o. ²⁸ Ni ke Le'en na', zollo, na' dallo, na' nbanllo, kan' bzojkze be'nn si'n keré ka', bne ake':

“Dialla ke Lekze'n nakllo.” ²⁹ Na' ka nak nakllo be'nn za'a rao dialla ke Diosen', bi gonllo xhbab Diosen' nake' to be'nn de yej cha'o dan' nzi'i oro, be'nn de plat, be'nn de yej, be'nnen' ben be'nnachen' kon ka bara'n yichjra'llda'we'. ³⁰ Na' ba bwiaraoze Diosen' be'nn ka' blla'a batna' ben ake' ka', le bi byejnie' akre'n. Na' nna' ne Diosen' yeolol be'nnel llaya'l wayat akre' ke dan' ben ake'n. ³¹ Le ba nzoe' to lla kat gone' yel koxchis ke yeolol be'nnel, na' ba brejte' be'nnen' gonrene' yel koxchisen', ke len na' basbane' Jesucriston' nench nnézello Le'en gone' yel koxchisen'.

³² Ka ben akre' bne Pablon' yebán be'nn wat ka', bale' bzorao llitij akre', na' ye bale' bne:

—Nna' wzenayto' xti'llo'n kat ye to.

³³ Bde na', balloj Pablon' radj ake'n. ³⁴ Na' bal ake' byejle' akse', na' bdop ake' kwit Pablon'. Radj be'nn ka' byejle'n ren to be'nn re Dionisio, nake' txhen be'nn si'n ka' nlan llnebia' Areópago, na' ye to no'r re Dámaris, na' ye bal be'nn yobre.

Pablon' byeje' Corinto

18 ¹ Bde na', baza'a Pablon' yellen' nzi'i Atenas, na' byeje' yellen' nzi'i Corinto. ² Corinto na' ballayre' to be'nn Israel re Aquila, na' no'r ke'en re'e Priscila, nak ake' be'nn za'k gan' nzi'i Ponto. Chin ballín akze' Corinton' zaya'k ake' gan' nzi'i Italia, le Claudio be'nnen' llnebia' Italia, bachache' yeolol be'nn Israel ka' lla'a yellen' nzi'i Roma. Na' byej Pablon' gan' zo ake'n, ³ na' bzorene' leake', le lekze llake' llone' ka' llin na' llon ake'n, llia ake' ra'll llej da llchirj ake' ga llzo ake'. ⁴ Toto lla nba'nne ke be'nn Israel ka', Pablon' lleje' yoda'o ke ake'n, na' llzejnie're' leake' kan' nak xti'll Jesucriston' ka be'nn Israel, na' be'nn griego, llroe're' leake'.

⁵ Ka bllin Silas ren Timoteon', zaya'k ake' Macedonia, Pablon' llaral-lle' llroe're' xti'll Diosen', lle'e be'nn Israel ka', Jesús na'n nak Criston' be'nnen' llbexh ake' wse'l Diosen'. ⁶ Bixha be'nn Israel ka', bi llo'ra'll xti'll Diosen', bzorao ne ake' di'll zban ke Pablon'. Na' Pablon' babibe' xhara'ne'n nench broe're' da xhinnjen' llon ake', na' lle'e leake':

—Bi naken xhia kia', xhia ke re' naken, na' nna' wzejnie'llra' xti'll Diosen' be'nn ka' bi nak be'nn Israel.

⁷ Na' baze'e, na' balline' rill to be'nn re Justo be'nn lloe'rao Dios, zoe' awllo gan' zo yoda'on. ⁸ To be'nn re Crispo be'nn llnebia' lo yoda'on, benlira'lle' Xanllon' ren be'nn lla'a lo yo' rille', leska' be'nn zan be'nn Corinto ka' byejle', na' blloa ake' nis. ⁹ Na' gok to lle', Xanllon' broe'rawe' Pablon', lle'e le'e:

—Bi llebo', be'kze xti'lla'n, bi so'o lli. ¹⁰ Ni zerenkza' rwe' nono bi gak gone rwe', le rao yell ni lla'a be'nn zan za wxenra'll nada'.

¹¹ Na'll bzo Pablon' yellen' nzi'i Corinton' twiz xop be'o, llroe're' xti'll Diosen'.

¹² Bixha ka lla llia be'nne re Galión, nake' be'nn llnobia' gan' nzi'i Acaya, be'nn Israel ka' gok ake' toze, be'e ake' di'll nench blliayi'll ake' Pablon', na' jwa'a ake' le'e gan' llon be'nn wnebia' ka' yel koxchis. ¹³ Ne ake':

—Be'nn ni de'e lIpere' be'nne, nench we'rao ake' Diosen' krere kan' ne leyen'.

¹⁴ Ka gokra'll Pablon' we'rene' leake' di'llen', na' Galión na' golle' be'nn Israel ka':

—Chenak naken billre da yobre, na' cha' bene' no xhia, gona' yel koxchis kerén', be'nn Israel. ¹⁵ Zan naken zre di'llze, na' ra be'nne, na' da nak da naore, leko' xhneze re', bi lle'nra' gaka' be'nn wchoybia' bi dan' llak kerén'.

¹⁶ Na' bachache' leake' gan' llie' llone' yel koxchisen'. ¹⁷ Na'll yeololte be'nn griego ka', be'x ake' Sóstenes be'nnen' llnobia' yoda'o ke be'nn Israel ka', na' ben ake' zi' ke'e gan' lla'a be'nn ka' llon yel koxchisen', bixha Galión na', bi bwiakze'.

Pablon' blline' Antioquía na'll blloje' jatixjwe're' xti'll Diosen' da yobre

¹⁸ Bde gok ka', ye to chi'i bzo Pablon' zan lla Corinton'. Na'll ka baze'e na', be'rene' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston' di'lle, na'll bawe' nez bayoe' lo barco ren Priscila, na' Aquilan', zjake' gan' nzi'i Siria. Bixha ka za wago'tere Pablon' nez yellen' re Cencrea, bchip yichje' le kan' bchebe' gone'. ¹⁹ Na' bllin ake' yellen' nzi'i Éfeso, na' bkwa'anne' Aquila ren Priscilan', na' byej le'en yoda'o ke be'nn Israel ka', na' je'rene' leake' xti'll Diosen'. ²⁰ Be'nn ka' lladopen' go'tyoe akre' le'e ga'ye' wroe're' leake' zan lla, na' bi bcheb Pablon'. ²¹ Na'll baze'e lle'e leake':

—Llonen bien cha'a Jerusalén na', ganna' lljadia' llni dan' za'a. Te na' yeda' yedra'nna' re', cha' Dios gonne' latj.

Na' bayoe' lo barcon', baze'e Éfeson'. ²² Bllinte' yellen' nzi'i Cesarea, na'll byeje' Jerusalén na', jawape' be'nn ka' lldop ll-lly llonlira'll Criston' lliox, na'll baze'e zayeje' Antioquía. ²³ Na' bzoe' to chi'i da'o, na'll blloje' da yobre jate'e toto yell ka' gan' nbane Galacia, na' Frigia, na' lloe'ltipe' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston'.

Apolos bdixjwe're' xti'll Diosen' Éfeso

²⁴ Katen' llak ka', bllin to be'nn Israel Éfeson' be'nnen' re Apolos, nake' be'nn yellen' nzi'i Alejandría, na' llejnie're' llroe' llsedre' Di'll Wen, na' leska' nnezre' kwasro kan' ne xti'll Diosen'. ²⁵ Apolos na' bnnezre' kan' nak xhnez Jesucriston'. Na' do yichj do ra'lle' lloe'rene' be'nn ka' xti'll Jesucriston', la'kze bi nnezya'nnre'n, le dan' broe' Juan be'nnen' bchoa nis, lezen na' nnezre'. ²⁶ Bi llebe' llroe're' be'nn Israel ka'

xti'll Jesucriston' lo yoda'on. Ka bene Priscilan' na' Aquilan' kan' llone' llroe're' be'nn ka', na' goxh ake' le'e to ga yobre, na' bsed akre' le'e xhneez Diosen' da bi nna nnezre'. ²⁷ Na' lle'ne be'nnen' nzi'i Apolos cheje' yell ka' gan' nzi'i Acaya, na' be'nn ka' lldop ll-llyay llonlira'll Jesucriston', bayo'ra'll ake' ka naken llwie' cheje'n. Na' bzoj ake' to yich be'xe', nench wreb be'nn ka' lla'a gan' nzi'i Acayan' le'e. Ka blline' ganna', da xhen gokrene' be'nn ka' ba brej Xanllo Diosen' nxenra'll Le'e. ²⁸ Llroe' llsedre' be'nn Israel ka', lle'e leake', kreren' llejnie' akre' ke Jesucriston', na' llroe're' leake' xti'll Diosen', nen ke Jesús'en' nake' Cristo be'nnen' bexh ake' yednnebia'.

Pablon' byeje' yellen' nzi'i Éfeso

19 ¹ Bixha chak zo Apolos yellen' nzi'i Corinto na', Pablon' jate'e yell ka' lli' radj ya' ka'. Na'll blline' Éfeso, na' jadi're' bal be'nn llejle' ke Jesucriston'. ² Pablon' bnnabre' leake':

—¿Badsó Spíritu ke Diosen' yichjra'llda'ore llan' byejle're ke Jesucriston'?

Na'll bne ake':

—Ni ke nnézzeto' cha' de da nzi'i Spíritu ke Diosen'.

³ Na'll lle'e leake':

—¿Akxha gok blloare nis?

Na' bne ake':

—Kon ka bchoa Juan na' be'nn ka' nis na', blloato' nis.

⁴ Na'll bne Pablon':

—Da li Juan na' bchoe' be'nn ka' nis, be'nn ba bayate ke da xhinnj ke ake', na' leska' bne Juan na', llaya'l chejle' ake' ke to be'nn za yed, zeje di'll Jesús be'nnen' nak Criston' bse'l Dios.

⁵ Ka ben akre' ka', na'll blloa ake' nis ke dan' ba nxenra'll ake' Xanllo Jesús'en'. ⁶ Na'll bxoá ta'k Pablon' yichj toto ake', nench bllin Spíritu ke Diosen' byo'n yichjra'llda'o ake'. Na' bzo'rao lloe' ake' di'll yobre, na' llne ake' xti'll Diosen' kon kan' llzejnie' Spíritun' leake'. ⁷ Ka do chllinn (12) be'nn byio nak yeolol ake'.

⁸ Na' Pablon' byoe' lo yoda'o ke be'nn Israel ka' llroe're' leake', bi llebe' ke nak lla'tyoere' leake', na' llzejnie're' kan' nak yel llnebia' ke Diosen'. Ka llejteze lleje' gokte chonn be'o. ⁹ Na' bal ake' llonchoch yichjra'llda'o ake'n, bi llejle' ake', na' bzo'rao llne ake' no di'll zban rao be'nn ka' ke xhneez Diosen'. Ka llaken bra'a Pablon' leake', na'll babie' be'nn ka' ba nxenra'll Jesucriston' radj ake'n, na' bche'e leake' to lo yo' xkwel ke to be'nn re Tirano, na' broe' bsedre' leake' yeo lla. ¹⁰ Ka bene' gokte chop iz, na' ka' doxhen gan' nzi'i Asia ben akre' xti'll Xanllo Jesucriston', ka be'nn Israel, na' ren be'nn bi nak be'nn Israel. ¹¹ Diosen' llakrene' Pablon' llone' da zan da yebánello. ¹² Na' no ra'll no bay da ll-

llei kwerp ke'en, lljada'a ake'n be'nn ka' llak yillwe'n llayak akte', leska' be'nn yo' daxi'o llalloj akten.

¹³ Na' bal be'nn Israel be'nn llon rmell ren yel walla'a, leska' gokra'll ake' gonren ake' ra Xanllo Jesús en' llin, nench yebej ake' daxi'o yo' be'ne, na' lle ake' daxi'o ka':

—Kon ren yel wak ke Jesús be'nnen' dá Pablon' lloe' xti'll, llalwillto' re' yellojre.

¹⁴ Ka' ben gall xhi'nn to be'nn re Esceva be'nn nak xan bxo. ¹⁵ Bixha bayechjkze daxi'on, llen leake':

—Nombie'ra' Jesús en', na' nnezra' no be'nnen' re Pablo, zan re', ñnoxha nak re'?

¹⁶ Na' be'nnen' yo' daxi'on, bxhi'te' bzape' leake', ka bize be'xe' leake' bente' leake' we'e, na' baxhonj be'nn ka' gal yid akze'. ¹⁷ Yeolol be'nn Éfeson' bnnez akre' kan' goken, ka be'nn Israel na' be'nn griego, bllleb ake' kwis, na' ben ake' xhen Xanllo Jesús en'.

¹⁸ Na' zan be'nn ka' ba byejle' ake' ke xti'll Jesucriston', na' bllin ake' rao be'nn ka' yela', na' llxoarap ake' bi da xhinj ba ben ake'. ¹⁹ Leska' be'nn zan ba ben xchin ake' yel walla'an, na'll jaxhi'i libr ke ake'n, bzey ake'n rao yeolol be'nn ka'. Na' bwia ake' ka to za'k yich ka', na' gokbe'e akre' za'ken ka chiyon mir (50,000) mell plat. ²⁰ Na' ka zejze llaslas xti'll Xanllon', na' llroe'tere' yel wak ke'en.

²¹ Bde na', Pablon' bene xhbab wayeje' Jerusalén na', kat te wadie' yell ka' gan' nzi'i Macedonia na' Acaya, bne'e:

—Zga'tek waya'a Jerusalén na', na'tell cha'a Roma. ²² Na'll bse'le' chop be'nn lwellje' ka' Macedonia, Timoteo ren Erasto, na' le'en go'ye' ye to chi'i Asian'.

Gok to da nne xhen yellen' nzi'i Éfeso

²³ Na' be'nn ka' bi llazra'll xti'll Jesucriston', to da zed xhen bdixj ake' yellen' re Éfeso. ²⁴ Na' be'nnen' ben ka' re Demetrio, be'nnen' non xchine' no bi da da'o de ya cha'o nzi'i plat, na' llone' no yoda'o riz kan' nak yoda'o ke Diana lwa'a lsa'k dios. Be'nn ka' llonrene' llin na', da xhen llon ake' gan' kone llin na'. ²⁵ Na'll Demetrio' batope' be'nn ka' llonrene' llin na', na' ren yezikre be'nn llon ka' llin ke'e na', lle'e leake':

—Re' be'ne, nnézkere kone xchinllon', da xhen llonllo gan. ²⁶ Na' kan' ba llwiare, na' llénere kan' ne Pablon', de'e ne'e, na' be'nn zan ba bene' gan, kere Éfeso nize, doxhente Asia, lle'e be'nn ka': “Kere dios da za'k ke nak da ki llon nia'na'a be'nnachen'.” ²⁷ Na' nxholl billbi xchinllo ga'te, na' leska' yoda'o ke dios kello Dianan', nxholl bill wxenra'll ake'n, na' sorao nnit yel bara'nn ke'en, le nnézello doxhen gan' nzi'i Asia, na' doxhenkze yellrio, llap ake' Dianan' bara'ne.

²⁸ Ka bene be'nn ka' ka', na'll goklla'a ake', na' besia' ake' bne ake':

—iBe'nn yel wak xhen nak Diana ke lli'o be'nn Éfeso!

²⁹ Na' da nne xhen gok rao yellen', na' le bllachte be'nn zan ka', na' bzap ake' chop be'nn lwellj Pablon', toe' re'e Gayo, na' ye toe' re'e Aristarco be'nn Macedonia ake. Na' bxhoblle'o ake' leake', bche'e akte' leake' ga zo yo' gan' lladop ake'n. ³⁰ Pablon' gokra'lle' cheje' llje'rene' be'nn ka' di'lle, na' be'nn ka' nxenra'll Jesucriston' bi be'e ake' latj cheje'. ³¹ Leska' bal be'nn ka' nak be'nn llnebia' nak ake' Pablon' txhen na', bse'l ake' rson bi cheje' lljatile' be'nn ka' gan' ndop ake'n. ³² Na' be'nn ka' bdopen', wde wdere da ne toto ake' kon llak da nne xhen, na' be'nn zan, ni ke nnez akzre' bi ken bdop ake'. ³³ Na' brej ake' to be'nn re Alejandro radj be'nn zan ka', na'll blli'y be'nn Israel ka' le'e rao lkwe' be'nn yell. Na'll Alejandro blis ta'ke' bnnabe' cha'a ake' lli, gokra'lle' wne'e, wayo'xe' be'nn ka' rao lkwe' be'nn yell. ³⁴ Bixha ka bayombia' akre' lekze be'nn Israelen', na' bzorao llosia' ake' ka chop hor, bne ake':
—iBe'nn yel wak xhen nak Diana ke lli'o be'nn Éfeso!

³⁵ Na' be'nnen' nake wazoje rao yellen', ka gok babekllie' be'nn ka', na'll lle'e leake':
—Re' be'nn Éfeso, yeolol be'nn lla'a doxhen yellrion', nnez aksere' rao yell kello ni zo yoda'o ke Diana, na' lli'o llapllon, na' ren lwa'a lsa'k ke'en da za'a yebá. ³⁶ Nono te nne'e bi naken ka', na' nna' lesó lli, na' lewayonya'nn xhbab kan' llonren'. ³⁷ Le be'nn ki badwa're ganni, bibi nna si'i ake' lo yoda'o, leska' bi nne ake' zban ke dios kello Dianan'. ³⁸ Zan ka nak Demetrion' na' ren be'nn ka' llonrene' llin na', cha' bi de ke ake' kon ren be'nn ki, ke len na' zo be'nn llnebia', na' lljatao ake' xhia chet ka', nench cho' xhnneze ke ake'n. ³⁹ Na' cha' billre da yobren' lle'nere, wakse wadopllo, na' wayej di'll kwasro chet ka'. ⁴⁰ Bixha ka nak da nne xhen na', ba gok nna', nxholl wtob akre' lli'o llonllo da wlliai'll be'nn wnebia' kello, na' ke len na' ba lldopllo. Cha' wnnab ake' bin' llonllo, ni ke bi dez nnello ke da zban na' ba gok nna'.
⁴¹ Bayoll bne'e ka', na'll golle' leake' wayaslas ake'.

Byej Pablon' gan' nzi'i Grecia na' gan' nzi'i Macedonia

20 ¹ Ka bde da nne xhen na' Éfeson', Pablon' goxhe' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston', be'rene' leake' di'll bi wsan ake' dan' ba nxenra'll ake' Jesucriston'. Na'll bde'le' toto ake', na' bawe' nez zayeje' gan' nzi'i Macedonia. ² Na' jate'e yell ka' lli' gan' nzi'i Macedonia, be'rene' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston' di'lle, nni'tteze nni't ake' gonlira'll ake' Le'e. Ka' gok blinte' gan' nzi'i Grecia. ³ Chonn be'o bzoe' Grecian'. Na'll gokra'lle' choe' lo barco wayeje' gan' nzi'i Siria, bixha gokbe're' be'nn Israel ka' lli'nao ake' le'e, lle'n akre' go'x ake' le'e. Na'll bawe' nez kon nie', na' babie' Macedonia na'le. ⁴ Bal be'nn ka' byejrén ake' Pablon', to be'nn re Sópater be'nn Berea, na' Aristarco, na' ren ye to be'nn re Segundo llopteze be'nn Tesalónica, na'll be'nnen' re Gayo, be'nn za'a yellen' nzi'i Derbe, na' Timoteo, na' chop be'nn za'k gan' nzi'i

Asia, toe' re'e Tíquico, na' ye toe' re'e Trófimo. ⁵ Be'nn ki blliarao ake' raoto', na' brexh ake' neto' yellen' nzi'i Troas. ⁶ Na' neto', ka bde lnni dan' kate llao ake' yet xtir dan' bi nchixe kwa binn, na'll byo'to' lo barcon', na' bza'to' yellen' nzi'i Filipos. Gok ga'y lla bllinto' yellen' nzi'i Troas gan' llbexh be'nn ka' yela' neto', na' bzoto' to xhman.

Da gok chak zo Pablon' yellen' nzi'i Troas

⁷ Bixha ka bllin lla dmio, badop yeolol be'nn ka' llonlira'll Jesucriston' lla'a yellen' nzi'i Troas, na' bdaoto' txhen. Na' Pablon' ka wxere yewe' nez, broe're' leake' xti'll Diosen' bllinte llere. ⁸ Na' lla'to' to yo' da zo chkwia, zan yi'n zjazó ake'n lla'len. ⁹ Na' to bi llabán re Eutico, lli'be' lloa' ventan na', na' Pablon' da xhen zejze di'llen' lloe'n, bdekze bichgal kebe', wixbe' lloa' ventan na', na' naken chonn kwia, na' ka jalis akebe'n, ba gotbe'. ¹⁰ Na'll betjdo Pablon', ka blline' gan' debe'n, go'tteze bde'lebe', na'll lle'e be'nn ka':

—Bibi gákere, nbankzbe'n.

¹¹ Na'tell bayepe' lo yo'n, na' bxhoxhje' yet xtiren', na' bdao ake'n, na' ye to chi'i be'rene' leake' di'll bllinte bale, na'll baze'e. ¹² Ka ballach ake'n, llawé akre' kwis ka nak bin' wixen', zanche'e akebe' nbanbe'.

Bro' ake' nez jake' yellen' nzi'i Mileto

¹³ Neto' blliarao'to' byo'to' barco byejto' yellen' nzi'i Asón, le be'to' di'll ganna' kwexhto' Pablon', le le'en gokra'lle' cheje' kon nie'. ¹⁴ Ka' bllinto' yellen' nzi'i Asón, na' byepe' lo barcon', ka' gok bllinto' yellen' nzi'i Mitilene. ¹⁵ To bdezto' Mitilenen', bateyó bdeto' chla' yellrion' lli' lo nisda'on dan' nzi'i Quío. Tlla gok zejto' lo barcon', na' bllinto' ye to yellrion' lli' lo nisda'on re Samos. Ganna' ballojto' barcon', na' byejto' yellen' nzi'i Trogilio, na' go'yto' bazi'ra'llto'. Na' bayo'to' lo barco da yobre, na' bateyó bllinto' yellen' re Mileto. ¹⁶ Bi byejto' yellen' nzi'i Éfeson', le Pablon' bi lle'nre' ga'ye' scha gan' nzi'i Asian', le ne lle'nre' yobdo yelline' Jerusalén na', cha' ga'le yelline' lnni Pentecostés.

Di'll da be'rén Pablon' ren be'nn Éfeso ka'

¹⁷ Chak zo Pablon' yellen' re Mileto, goxhe' be'nn Éfeso ka', be'nn ka' nak be'nn gor brao ke be'nn ka' llonlira'll Jesucriston'. ¹⁸ Ka bllin ake'n, na' lle'e leake':

—Re' nnézere kan' bena' chak bzorena' re', bxhi'zen lla nell kan' beda' Asian'. ¹⁹ Kan' bzoa', bena' xchin Diosen', bi benxhen kwina', zan ras bllella', na' ballayrawa' ni ke be'nn Israel ka', kan' blle'nao ake' nada'. ²⁰ Na' bi bsana' wroe'ra' re' da ka' llaya'l nnézeren, broe'ra' re' gan' lladop llallayllo, na' leska' rill totore. ²¹ Ka be'nn Israel, na' be'nn bi nak be'nn Israel, goll ake' llaya'l wayat akre' ke da xhinnj ke ake'n, na' gonlira'll ake' Xanllo Jesucriston'. ²² Na' nna', Spíritu ke Diosen'

llchie're' nada' waya'a Jerusalén na', na' bi nnezra' bi gak kia'. ²³ Lete toto yell ga lldia', Spíritu ke Diosen' llyixjwe'n go'x ake' nada', na' wallayrawa'. ²⁴ Na' ker bi gon dan', ba nsanra'llkza' yel nban kia'n, le lle'nra' wasyolla' yeolol da llaya'l gona'. Na' llawera' kwis ke llin na', benn Xanllo Jesúsén gona'. Breje' nada' nench ta'a we'rena' be'nn ka' di'll kan' nllie' Diosen' lli'o.

²⁵ Na' nnezra' re' lla'a yell gan' ba bdia' llyixjwe'ra' yel llnebia' ke Diosen', ni tore bill re're nada'. ²⁶ Ke len ni nia' re', bibi xhia naken kia', cha' no re' kwiayi'. ²⁷ Doxhen kan' nak xti'll Diosen' ba broe'ra' re', bibi nello bkwa'chra' re'. ²⁸ Na' nna', legap kwinre, na' legap yeolol be'nn ka' nakre txhen na'. Spíritu ke Diosen' brejen re', nench gap wiare be'nn ka' lldop ll-lay llonlira'll Xanllo Jesucriston', le we'we' lli'o kon ren xchene' dan' brarje le' yay cruzen'. ²⁹ Nada' nnezra', ka nak nna' waya'a bill sorena' re'. Chaz be'nn wxhiye'e ak radjren', gon ake' ka'kze be'kw yi'o, le gonchix akre' be'nn ka' nench la'a ake' nez li ke Xanllo Diosen'.

³⁰ Radjre nize llojkze be'nn we'e di'll wenra'll da bi zej lixheje, nench be'nn ka' llejle' ke Jesucriston', wzenay ake' ke ake'. ³¹ Lewiaya'nn nench nono siye'e re', lelljadinra'll kan' bena' bzorena' re' chonn iz, tella na' tle'le, to bllella' ke totore ka nak llzejnie'ra' re' xti'll Diosen'.

³² Na' re' be'nn bi'cha', llona' re' rallna'a Dios, xti'llen' napkzen yel wak gakrenen re', nench sere war llinte lla gonne' re' dan' bchebe' we'e yeolol be'nn ka' breje', nench wxenra'll ake' le'e. ³³ Bi bzera'lla' bi da de keré, ni mell keré, ni xhara'nre. ³⁴ Re' nnézkzere cha' bi byalljra', leska' bi byalljre be'nn ka' bzorena' txhen na', nia'na' ki ben llin. ³⁵ Kone ka' broe'ra' re' kan' llaya'l gonllo llin, nench gakrenllo be'nn cha' bi yalljre'. Lelljadinra'll kan' bne Xanllo Jesucriston', kan' bne'e: "Nbarazre naken cha' bi we'llo be'nn, kerke si'llo cha' bi da gonn ake' lli'o."

³⁶ Ka bayoll be'rén Pablon' leake' di'll ki, na'll bche'k xhibe' balwillrene' leake' Dios. ³⁷ Yeolol ake' bzorao bell ake' kwis, na' llye'l ake' Pablon'. ³⁸ Da xhen llak akre' ka nak dan' lle'e leake': "Nna'ze llre're nada'." Na' ben ake' le'e txhen gan' bayoe' barcon'.

Zej Pablon' Jerusalén

21 ¹ Bde bkwa'nnto' be'nn ka', na' byo'to' barcon' zejto' lilla gan' lli' to yellrio dan' lli' lo nesda'on dan' nzi'i Cos. Na' bateyó bllinto' ye to yellrio dan' lli' lo nesda'o dan' nzi'i Rodas, na' bza'to', na' bllinto' to yell nzi'i Pátara. ² Pátara na', jadi'to' to barco da le llza'te chej gan' nzi'i Fenicia, na' byo'to' zejto'. ³ Ka zejto' na'n, bre'to' yellen' lli' lo nesda'on dan' nzi'i Chipre, na' bkwa'nnto'n ta'kllo rbese zejzeto' Siria. Kat bllinto' Tiro na' bletj ake' yoa' noa' barcon'. ⁴ Tiro na' jadi'to' be'nn nxenra'll Jesucriston', na' bzoto' to xhman ren leake'. Na' lle ake' Pablon' bi cheje' Jerusalén na', ka' llzejnie' Spíritu ke Diosen' leake'. ⁵ Gok to xhman na' bago'to' nez. Yeolol be'nn ka' llonlira'll Jesucriston'

ren no'r ren xkwi'd, bza'rén ake' neto' txhen lloa' nesda'on, na' bche'k xhibto' balwillto' Dios. ⁶ Na'll bde'l lwelljto', na' neto' byo'to' lo barcon', na' leake'n zayej rill ake'.

⁷ Na' bza'to' Tiro, na' bllinto' yellen' nzi'i Tolemaida, na' ballojto' barcon', na' jawapto' lliox be'nn ka' nxenra'll Jesucriston' lla'a Tolemaidan', na' bzorén aktoe' tlla. ⁸ Na' bateyó bza'rento' Pablon' bllinteto' Cesarea, na' byejto' rill be'nnen' re Felipe be'nn lloe' xti'll Jesucriston', leska' nake' txhen be'nn gall ka' llakrén postl ka', rille' na' bzoto'. ⁹ Felipen' zo tap xhi'nne' no'r we'o, na' nne akbe' xti'll Diosen' kon ka llzejnie' Spíritu ke Diosen' leakbe'. ¹⁰ Na' bzoto' zan lla, kat bra' to be'nn Judea be'nn re Agabo, lloe' xti'll Dios kon ka llzejnie' Spíritu ke Diosen' le'e. ¹¹ Na' badra'nne' neto', na' bnnabe' xpaydon Pablon', na' bcheje'n nia'ne'e, na'll bne'e:

—Spíritu ke Diosen' ne, ki gone be'nn Israel ka' xan baydon ni, go'x ake' le'e gon ake' le'e rallna'a be'nn zi'te.

¹² Ka bayoll bético' ka', neto' na' ren be'nn Cesarea ka', go'tyoeto' Pablon' zanakzen cheje' Jerusalén na'. ¹³ Na'll Pablon' lle'e neto':

—¿Bixchen bellre, na' llzoaya'chre nada'? Ba bchoyra'llkza' kere wchey akze' nada', wakse gata' Jerusalén na', ni ke Xanllo Jesucriston' chet ka'.

¹⁴ La'kze da zan da golltoe', bi bzoekzeto' wza'ytoe', na'll lletoe':

—Gakchaz kon kan' ne Xanllo Diosen'.

¹⁵ Bde gok ka', bento' xhnid, na'll zejto' Jerusalén na'. ¹⁶ Na' bal be'nn Cesarea ka' nxenra'll Jesucriston', bza'rén neto' nche'e akte' to be'nn re Mnasón be'nn Chipre, ba gok scha nawe' Jesucriston', rill le'e llinto' Jerusalén na'.

Bllin Pablon' Jerusalén na' jara'nne' Jacobo

¹⁷ Ka bllinto' Jerusalén na', llawé be'nn ka' nakllo txhen llonlira'll Jesucriston', ka bre'e akre' neto'. ¹⁸ Bateyó byejrento' Pablon', jara'nnto' Jacobo na', gan' zoe' na', leska' balláyo' yeolol be'nn gor brao ka'.

¹⁹ Na' bwap Pablon' leake' lliox, na'll be'rene' leake' di'll toto kan' gokrén Diosen' le'e, ka nak de'e llroe're' xti'll Diosen' be'nn ka' bi nak be'nn Israel. ²⁰ Ka ben akre' di'llen' be'e Pablon', be'rao ake' Dios, na'll goll ake' le'e:

—Rwe' nnézkzero' be'nn zan be'nn Israel ka', ba llejle' ke Jesucriston', na' yeolol ake' ne ake' llonen bien gonllo kan' ne ley dan' bzoj da Moisésen'. ²¹ Na' ba ben akre', rwe'n da'o llroe'ro' be'nn Israel wrall kello ni't rall be'nn zi't ka', bill gon ake' kan' ne ley dan' bzoj da Moisésen', na' bi wzoa xhi'nn ake' sen dan' nzi'i circuncisión na', na' bi gon ake' billre da ka' nao lli'o be'nn Israel. ²² ¿Akxha gonllo nna'? Nnez akre' ba bayedo', na' wadop be'nn yell. ²³ To da ben, ganni zo tap be'nne ncheb ake' we'e ake' Diosen' to da we'e ake' Le'e, na' ba bllin lla

we'e ake'n. ²⁴ Byejrén ake' yoda'o braon', jadib kwino' ren leake', na' bdixhj dan' llaya'l chixhj ake' na', nench gak wchip yichj ake'. Ka' ben nench re'e be'nn ka' llonkzo' kan' ne leyen', na' gakbe'e akre' kere da li kan' goll ake' leake'n. ²⁵ Ka nak be'nn ka' bi nak be'nn Israel, ba bzoj akstoe', bi gon ake' da ka' nao lli'o. Lete to da gon ake', bi gao ake' yel wao da bxoá ake' rao lwa'a lsa'k dios, bi gao ake' llen, na' bi gao ake' no bayi'x ba llchok ake' yen, na' cha' bi nchayna'a ake', bi gak sorén lwellj ake'.

Ka gok be'x ake' Pablon' lo yoda'o braon'

²⁶ Na' bche'e Pablon' be'nn tap ka', na' bateyó bayib kwín ake' ren le'e. Na'll byo' ake' yoda'o braon', nench bdixjwe' akre' bxozen' ba bllin lla yeyib kwín ake', na' yera' dan' bcheb ake' we'e ake' na'.

²⁷ Bixha ka le gakte gall lla, na' wayoll yera' dan' bcheb ake'n, bal be'nn Israel zaya'k Asia, bre'e akre' Pablon' lo yoda'o braon', na' bta bnne ake' be'nn, na' be'x ake' Pablon'. ²⁸ Na' llosia' ake' ne ake':

—iRe' be'nn wrall, legakrén go'xlló be'nnen'! Le'e doxhente de'e llroe're' be'ne, wiello yell kellon', na' rente yoda'o braon', na' bi gonllo kan' ne ley dan' bzoj da Moisésen'. Na' ye to da xhinnj xhen ba bene', ba broe' be'nn bi nak be'nn Israel lo yoda'on.

²⁹ Ne ake' ka', le bre'e akre' Pablon' de'e lyell ren to be'nn re Tróximo be'nn Éfeso, na' llak akre' cha' broe' le'e lo yoda'o braon'.

³⁰ Yeolol be'nn lla'a rao yell Jerusalén na', ben ake' da nne xhen, na' bdop ake' be'x ake' Pablon'. Na' bxhobxexj ake' le'e, babej ake' le'e lo yoda'o braon', na'll le basej akte' yeololte kon ga nyarjkze ke yoda'on.

³¹ Na' ba llot akse' le'en, kat bllin di'll rao be'nnen' nak xan yeolol waka'a ya ka', na' bnnezre' llak da nne xhen Jerusalén na'. ³² Na'll bza'do be'nnen' nche'te' txhonnj waka'a ya rente xan ake'. Ka bre'e akre' be'nn waka'a ya ka', bsan ake' bill ben ake' zi' ke Pablon'. ³³ Ka bllin be'nnen' gan' lla'a be'nn ka', na' golle' waka'a ya ka' be'x ake' Pablon', na' bchej ake' le'e chop gden. Na'll bnnabe' no be'nnen', na' bixha bene' na'. ³⁴ Bixha be'nn zan ka' kon llosia' ake', wde wdere da ne toto ake', na' be'nnen' ni ke llejnie'zre' bixhan' ne ake', kon llak llakia. Na' golle' waka'a ya ka' bache'e ake' Pablon' gan' lla'a ake' na'. ³⁵ Ka bllin ake' gan' xhoa ne'p ke gan' lla'a waka'a ya ka', na' blen waka'a ya ka' Pablon' rao llaze, le be'nn zan ka' llon ake' zban, lle'n akre' wzap ake' le'e. ³⁶ Le ne nao ake' llosia' ake' ne ake':

—iLlaya'l gat be'nnen'!

Pablon' be'e di'll rao be'nn zan ka'

³⁷ Ka ba llgo' ake' le'e gan' lla'a waka'a ya ka', Pablon' lle'e xan waka'a ya ka':

—¿Bi gonnre latj nnia' to chop di'lle?

Na' lle be'nnen' le'e:

—¿Bixha llakse nne'o di'll griegon'? ³⁸ ¿Kere rwe'n be'nn Egipto be'nn bwie be'nn wnebia' ka' kan' batna', na' byejo' latj dachen' bche'o tap mir be'nn wen xhia ake?

³⁹ Na'll bne Pablon':

—Kere nada'n, be'nn Israel nada', na' naka' be'nn Tarso to yell za'k gan' nbane Cilicia, ben okré benn latj we'rena' be'nn ki di'lle.

⁴⁰ Na' be'e be'nnen' latj. Na'll bze Pablon' rao ne'p ka', na' bene' sen ren ta'ke' nench blla'a be'nn ka' lli, na'll bnne'e di'll hebreo bne'e:

22 ¹ —Re' be'nn bi'cha', re' be'nn gor xa, le wzenay di'llen' nia' ni.

² Ka ben akre' nne'e di'll hebreon', yezikre blla'a ake' lli. Na'll bne Pablon':

³ —Lekze be'nn Israel nada', gorja' yellen' re Tarso gan' nbane Cilicia, na' Jerusalén ni blli'wa', be'nnen' re Gamaliel broe' bsedre' nada', na' bveda' kan' nak ley dan' bzoj da xozxta'ollo ka'. Do yichj do ra'lla' bena' da llakra' llo'ra'll Dios, kan' llonkze re' nna'. ⁴ Bda'a blle'nawa' be'nn ka' nao nez koben', gokra'lla' got ake', na' be'x akse' bro' ake' rill ya ka be'nn byio ren no're. ⁵ Be'nnen' nak bxoz brao, na' be'nn gor brao ka', nnez akre' kwasro kan' bena'. Leake' benn yich da llonn nada' latj cha'a gan' lla'a be'nn wrall kello ka' Damasco. Na' bya'a llje'xa' be'nn ka' llejle' ke Jesucriston', na' wache'e ake' Jerusalén ni, nench sa'kzi' ake'.

Pablon' be'e di'll kan' gok bayechje' bnawe' Jesucriston'

(Hch. 9:1-19 ; 26:12-18)

⁶ 'Bixha gok ka zya' Damasco, llonen ka do wawill byechjkze to beni' da za'a yebá nada'. ⁷ Na' wixa' je'ttia' rao yo, na' benra' chi'i to be'nn bne'e: “Saulo, Saulo, ¿bixchen da'o llrayo' nada'?” ⁸ Na'll ballia' xti'lle'n, llepe': “¿Noxha rwe' Xana'?” Na' bne'e: “Nada'n Jesús be'nn Nazaret, nada'n da'o llrayo'.” ⁹ Na' be'nn ka' za'rén nada' txhen na' bre'e akre' beni'n, na' blleb ake', na' bi byejnne' akre' kan' bne be'nnen' balwill nada'n. ¹⁰ Na'll llepe': “¿Bixha gona', Xana'?” Na'll bne'e: “Bayas, na' byejkze Damascon'. Ganna' nne ake' bi llaya'l gono'.” ¹¹ Bacholtia' ka nak byo' beni'n rawa'. Be'nn ka' zya'rena' txhen na', be'x ake' ta'ka', ka' gok bllina' Damascon'.

¹² Na' zo to be'nn lloe'rao Dios re Ananías, llone' kan' ne ley kellon'. Yeolol be'nn Israel ka' lla'a Damascon', ne ake' nake' be'nn wen.

¹³ Bede' gan' zoa'n, na' lle'e nada': “Saulo bi'cha', nna' yere'ro' da yobre.” Na' le bare'tera', na'll gok bre're'. ¹⁴ Na'll bne'e: “Dios ke xozxta'ollo ka', ba breje' rwe' nench nnezro' bixhan' lle'nre' gono', na' ba bre'ro' Xhi'nne' be'nn zerao nak be'nn wen, na' ba benro' xti'lle'.

¹⁵ Na'll we'o xti'lle'n rao yeolol be'nne, na' we'o di'll ke da ki ba bre'ro',

na' ba benro'. ¹⁶ Na' nna', ¿bi llbexho'? Le bayaste' blloa nis, na' balwill Xanllo Jesucriston' nench yezi'xhene' ko'o."

**Pablon' be'e di'll kan' gok bse'l Diosen'
le'e radj be'nn ka' bi nak be'nn Israel**

¹⁷ 'Na' gok ka bayeda' Jerusalén ni, ka llalwilla' Dios lo yoda'o braon' bre'da'ora', broe'rao Jesúsén' nada'. ¹⁸ Na' bne'e: "Be'la'll blloj Jerusalén na', le bi chejle' ake' di'llen' we'o kia'n." ¹⁹ Na' nada' llepe': "Xana', leake' nnez akre' kan' bena' jata'a toto gan' zo yoda'o, llayirja' be'nn ka' nxenra'll rwe'n, na' ligo' ake' rill ya, na' lloa' latj llon ake' zi' ke ake'. ²⁰ Kan' bet ake' Esteban be'nnen' be'e xti'llo'n, nada' zia' goka' txhen be'nn ka' bet le'en, nada' bdapa' xhara'n ake'n." ²¹ Bixha Jesúsén' bne'e: "Lla blloje, nada' wse'la' rwe' zi'te ga lla'a be'nn ka' bi nak be'nn Israel."

Pablon' goke' rao na'a xan waka'a ya ka'

²² Zerao to kat bzenay ake' xti'll Pablon', na'll bzorao llosia' ake' da yobre ne ake':

—iBill llaya'l so be'nnen' yellrio, llaya'l gate'!

²³ Yezikre llosia' ake', llza'l xhara'n ake', na' llza'l ake' bichte yo rao lla. ²⁴ Na' xan waka'a yan' golle' be'nn ka' bro' ake' Pablon' gan' lla'a waka'a ya ka', leska' golle' leake' chintat ake' le'e, nench nne'e bixchen llosia' be'nn ka' llwie le'en. ²⁵ Bixha ba nllejte' sorao chintat ake' le'en, Pablon' lle'e to be'nn ka' ze kwite'n:

—¿Bixha de latj to be'nn nde le' yich nake' be'nn Roma chin ake' le'e, ka za gaktere yel koxchis ke'en?

²⁶ Ka bene be'nnen' ka', na' byeje' jelle' xan waka'a ya ka':

—Bwiaya'nn kan' gono'n, nde be'nnen' le' yich nake' be'nn Roma.

²⁷ Na'll byejdo xan waka'a ya ka' gan' ze Pablon', na' lle'e le'e:

—¿Da li de xhlich'o' nako' be'nn Roma?

Na'll bne Pablon':

—Awa'.

²⁸ Na'll bne be'nnen':

—Da xhen mell bxha'kra'n nada' nench goka' be'nn Roma.

Na'll bne Pablon':

—Ka gorjtia' naka' be'nn Roma.

²⁹ Be'nn ka' gokra'll chin le'en blle'yi'll ake', leska' xan waka'a ya ka', ka bnnezre' Pablon' ndie' yich nake' be'nn Roma, bllebe' kwis ke naken be'e latj bchej ake' le'en.

Bse'l ake' Pablo rao be'nn ka' lnebia' Israelen'

³⁰ Bateyó xan waka'a ya ka', lle'nre' nnezre' kwasro bixchen llao be'nn Israel ka' xhia ke Pablon'. Na' bake'e gden na', nllej ta'k Pablon', na'll

batope' bxoz wnebia' ka', na' yeolol be'nn gor brao ka' llnebia' Israelen', na' breje' Pablon' bze'e le'e kllol ake'n.

23 ¹ Na' Pablon', ka bre're' be'nn wnebia' ka', lle'e leake':

—Re' be'nn bi'cha', chak ba bzorena' re' bllinte nna' lla, nbaraz zo yichjra'llda'wa' llona' kan' llazra'll Diosen'.

² Na' bxoz braon' re Ananías golle' be'nn ka' ze kwit Pablon', bdap ake' lloe'. ³ Pablon' lle'e le'e:

—Dios kape' rwe', be'nn wxhiye'e, llia'o ganna', gono' yel koxchis kan' ne leyen', na' llxinnjo', bi llono' kan' ne leyen' ke naken be'o latj bdap ake' nada'.

⁴ Be'nn ka' lla'a ganna', lle ake' Pablon':

—¿Bixchen lle'o bxoz brao ke Diosen' ka'?

⁵ Na'll bne Pablon':

—Be'nn bi'cha' ak, kere llakra' cha' bxoz braon', le ki nyoj xti'll Diosen': “Bi nne'o zban ke be'nnen' llnebia' rao yell ko'o.”

⁶ Pablon' bre're' be'nn ka' lla'n, bale' nak be'nn fariseo, na' ye bale' nak be'nn saduceo, na'll bnne'e zillje:

—Lewzenay ke bi'cha', nada' naka' be'nn fariseo, leska' bi'ch lwellja' nak ake' be'nn fariseo. Na' zoa' ni, llonre yel koxchis kia', ni ke dan' llejlia' yebán be'nn wat ka'.

⁷ Ka bne Pablon' ka', gok be'nn ka' chopre, be'nn fariseo ka', na' be'nn saduceo ka', bzorao lla'dyi' lwellj ake'. ⁸ Le be'nn saduceo ka', bi llejle' ake' cha' yebán be'nn wat ka', na' ne ake' nono angl, na' bibi spíritu zo. Na' be'nn fariseo ka' llejle' ake' yeolol da ki. ⁹ Llakia kwis llak llchachrén lwellj ake'. Na' bzolla'a be'nn ka' llsedre ke ley dan' bzoj da Moisésen', llon ake' txhen be'nn fariseo ka', bne ake':

—Bibi do'l ke be'nnen' de, bixha cha' to alm o cha' to angl balwill le'e, bi gonllo ka', nxholl gonllo da bi llo'ra'll Diosen'.

¹⁰ Na' blle' to wdil xhen radj ake'n, to blleb xan waka'a ya ka' wxhoxhjin ake' Pablon'. Na' golle' be'nn waka'a ya ka', jaxhob ake' le'e radj ake'n, na' bache'e ake' le'e gan' lla'a ake'n.

¹¹ Bateyó, tle'le broe'rao Xanllo Jesucriston', Pablon', lle'e le'e:

—Bendipra'll Pablo, kan' beno' be'o xti'lla'n Jerusalén ni, ka'kze gono' kat llino' Roma.

Be'nn Israel ka' be'e ake' di'll got ake' Pablon'

¹² Na' bateyó bal be'nn Israel ka', be'e ake' di'll got ake' Pablon', na' bcheb ake' bne ake':

—Bi ye'j gaokzlllo llinte kat gotllo Pablon', Dios wlleyie' kon to lli'o cha' bi gonllo dan' ba bnello gonllo.

¹³ Nak ka choa (40) wde be'nn ka' be'e di'llen' ka'. ¹⁴ Na'll byej ake' rao bxoz wnebia' ka', na' rao be'nn gor brao ke be'nn Israel ka', na' goll ake' leake':

—Ba bento' di'll bi ye'j gaoto' linte kat gotto' Pablon'. ¹⁵ Na' lle'neto' re' be'nn wnebia' yere xan waka'a ya ka', yedwe'e Pablon' raoren', yere' lle'nere nnézere ye to chop bin' llone', na' neto' kwe'naoto' tnez gottoe'.

¹⁶ Bixha to bi nak xhi'nn no'r zan Pablon', bénebe' kan' llwia ake' gon ake'n, na' bye'jbe' gan' lla'a waka'a ya ka', na' gollbe' Pablon' ka'.

¹⁷ Pablon' goxhe' to be'nn nak xan waka'a ya ka', lle'e le'e:

—Jwa'a bi ni rao xanren', de to di'll we'renbe' le'e.

¹⁸ Na' bche'e be'nnen' lebe', jwe'ebe' rao xan ake'n, na' lle'e le'e:

—Pablon' be'nnen' yo' rill yan' bnnabe' okré yedwa'a bi ni rao'n, de to di'll we'renbe' rwe'.

¹⁹ Be'nnen' llnebia'n be'xe' ta'kbe', bche'ebe' ga yobre, na' bnnabrebe':

—¿Bi di'llen' lle'nro' we'reno' nada'?

²⁰ Na'll llebe' le'e:

—Be'nn wrall keto' ka', ba be'e ake' di'll, ye ake' rwe', wxe lljwa'o Pablon' rao be'nn wnebia' ke ake' ka', nne ake' lle'n akre' nnez akre' ye to chop di'll bin' llone'. ²¹ Bi chejle'o ke ake', ke do choa be'nn ka' kwe'nao ake' le'e tnez, ba be'e ake' di'll, bi ye'j gao ake' linte kat got ake' Pablon'. Na' nna' to llbexh akze' bi nne'o rwe'.

²² Ka baza'be' na', xan waka'a ya ka' lle'ebe', nono yebe' ka di'llen' be'e ake'n.

Bse'l ake' Pablon' rao be'nnen' llnebia'n re Félix

²³ Na'll xan waka'a ya ka' goxhe' chop be'nn ka' nlan to gayoa (100) wej waka'a ya, na' golle' leake' gon ake' xhmid chop gayoa (200) waka'a ya, ye wyon chi (70) be'nn llbia kabay, na'll chop gayoa (200) be'nn llak yitjen yay da nak da rao la nench lljake' Cesarea lladá ga tle'le.

²⁴ Leska' lle'e leake' gon ake' xhmid to kabay kwia Pablon' nench lline' wen ka nak lljwa'a ake' le'e rao be'nnen' llnebia'n re Félix. ²⁵ Na'll bzoje' to yich da bse'le' rao be'nnen' llnebia'n nen ki:

²⁶ “Nada' Claudio Lisias, llzoja' rwe' be'nn llnebia', rwe' Félix, nako' be'nn brao, llwapa' rwe' lliox. ²⁷ Be'nn Israel ka' be'x ake' be'nnen' gokra'll ake' got ake' le'e. Bixha bnezra' ndie' yich nake' be'nn Roma, na' bake'e rao na'a ake'n. ²⁸ Gokra'lla' nnezra' bi ken llao ake' xhia ke'e, na' jwe'e rao be'nn wnebia' ke ake' ka'. ²⁹ Na' benra' llao ake' xhia bi llone' ka ne ley ke ake'n. Bixha ke nak da ni, bi naken zi gotlloe', na' bi naken zi choe' rill yan'. ³⁰ Bixha bnnézkzera' be'nn Israel ka' be'e ake' di'll kwe'nao ake' le'e nench got ake' le'e. Ke len na' llse'le' rao'n, na' leska' ba golla' be'nn ka' llao xhian' yed ake' rao'n, na' nne ake' bin' de ke ake' ren le'e. Sochgo' wen.”

³¹ Bllin tle'le, na' ben waka'a ya ka' kon kan' bne xan ake', bche'e ake' Pablon', jwa'a ake' le'e gan' ne Antípatris. ³² Bateyó waka'a ya ka' jak kon nia' babi' ake' gan' lla'a ake'n na' zjak zreze be'nn ka' llia

kabayen' ren Pablon'. ³³ Ka bllin ake' gan' nzi'i Cesarean', na' be'e ake' be'nnen' llnbia'n yichen', leska' ben akte' Pablon' rallne'e. ³⁴ Bayoll bele' yichen' na' bnnabe' ga be'nne Pablon', na' ka bnezre' ze'e gan' nzi'i Cilicia, ³⁵ na'll lle'e Pablon':

—Nna' we'llo di'll katen' yed be'nn ka' llao xhian'.

Na' golle' leake' jalo' ake' le'e lo yo' gan' llon Herodes yel koxchis.

Pablon' be'e di'll rao be'nn wnebia'n nzi'i Félix

24 ¹ Gok ga'y lla zo Pablon' Cesarean', na'll bllin Ananías be'nnen' nak bxoz brao, nche'te' be'nn gor brao ke be'nn Israel ka', leska' nche'e akte' to be'nn re Tértulo be'nn llak lloe' di'll rao lkwe' be'nne. Na'll jake' rao be'nnen' llnbia'n, llao ake' xhia ke Pablon'.

² Bixha ka jaxi'i ake' Pablon', Tértulon' bzorao llawe' xhia, ne'e:

—Ni ko'o rwe', be'nn llnbia' neto', lla'to' wen, llioxkeno'n llak ligo' xhnez dan' llak rao rall-llo, le nako' be'nn llejnie'. ³ Llazra'llto' yeolol da ka' llono'n, na' gateze lla'a be'nn llonn ake' yel llioxken ko'o. ⁴ Na' bi lle'neto' gonto' zan di'll cha' de billre da gono', llnabto' gono' okré wzenayo' keto' chollteze. ⁵ Za'to' zadatao' xhia ke be'nnen' ze rao' ni, nake' to be'nn wen da xhinnj, de'e llyixje' da zed doxhen, kon ga lla'a be'nn Israel lleje', na' llone' leake' chopre. Nake' be'nn brao rao be'nn ka' nzi'i Nazareno. ⁶ Na' gokra'lle' gone' da xhinnj kwis lo yoda'o keto'n. Na'llen' be'xtoe' gokra'llto' gonto' yel koxchis ke'e kon kan' ne ley keto'n. ⁷ Bixha xan waka'a yan' be'nnen' re Lisias, da bien byoe' radjto'n, bake'e le'e rao na'to'n. ⁸ Le'en bse'le' neto' yedto' ganni, yedtaoto' xhia rao rwe' ni. Na' ka nak gono' yel koxchisen', wnnabke rwe', na' nnezro' di'll lin' lloe'rento' rwe'.

⁹ Ren be'nn Israel ka' ze ake', ne ake' ka'n naken. ¹⁰ Na'll be'nnen' llnbia'n bene' sen rao Pablon' nench nne'e. Na'll bne Pablon':

—Nnezra' ba gok zan iz rwe' llono' yel koxchis ke yell kellon', ke len na' llawera' nia' to chop di'll ke dan' llao be'nn ki xhia kia'. ¹¹ Chinze gok chllinn (12) lla bya'a Jerusalén na', je'rawa' Diosen'. Wakse wnnab akroe' nench nnezro' di'll lin' lloa'. ¹² Kere bre'e akre' nada' llakyollrena' be'nne, ni ker llta llnnia' be'nne do lo yoda'o braon', ni lo yoda'o yobre, na' do lyellen'. ¹³ Ni ke deze da lloe' di'll cha' da li dan' llao ake' xhian'. ¹⁴ Na' ni llnia' rwe', llona' xchin Diosen' be'nn be'rao xozxta'oto' ka', na' la'kze nawa' nez kob dan' ne leake'n da xhinnj, na' llejlia' doxhen da ka' llia le' leyen', na' dan' bzoj be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana'. ¹⁵ Nada' llona' rez, leska' leake'n llon ake' rez yesbán Diosen' be'nn wat ka', yesbane' be'nn ben da wen na' be'nn ben da xhinnj. ¹⁶ Ke len llona' bien llona' da wen nench ka' bibi de gao xhia kia' rao Xanllo Dios, na' rao be'nnach.

¹⁷ 'Ba gokte zan iz da'a gateze, na' bayeda' ralla', badsana' mell btopa' nench gakrena' be'nn ya'che, leska' jasana' ye ra'ten' lo yoda'o braon'.

¹⁸ Ka goken zoa' yoda'o braon' lloña' kan' ne leyen', na' ba naksa' yall, kat to chop be'nn Israel za'k Asia bre'e akre' nada', kere nello lta llnnia' be'nn zan ake, kan' ne ake'n. ¹⁹ Leake'n llaya'l yedsé ake' ganni gao ake' xhia, cha' bi de ke ake' kone nada'. ²⁰ Na' cha' be'nn ka' ze gannizen' wak nne ake' cha' wroe'rao bi da xhinnj bena' kan' jasia' rao bxoz wnebia' ka'. ²¹ Lete to da bnia' kan' jesia' radj ake'n, besia' goll ake': "Ka nak yel koxchis kia'n llonre nna' lla, llonren dan' llejlia' wllin lla yebán be'nn ka' ba got."

²² Na' Félixen' ba nnezre' kan' nak nez kob ke Jesucriston', na' kate benre' kan' bne Pablon', na'll bkwa'nne'n gaken ye to lla yobre, lle'e leake':

—Kat yed xan waka'a ya ka' re Lisias, wnnabyollya'nna' akren' nak kerén', kana' wayej di'll da yobre.

²³ Na' golle' to be'nnen' nak xan waka'a ya ka', za yo'z Pablon' rill yan', na' ga't latj cha' bi lle'nre' gone', na' we'e latj yedra'nn be'nn ka' nllie' le'en, na' gakrén ake' le'e. ²⁴ Na' baza'a Félixen', na' kat gok chop chonn lla balline' ren no'r ke'e, na' no'r ke'en nake' be'nn Israel na' re Drusila. Goxhe' Pablon', na' bzenaye' kan' llaya'l wxenra'll-llo Jesucriston'. ²⁵ Bixha goll Pablon' le'e, llaya'l gonllo da nak lixheje, na' bi gontekllo dan' zera'll lo yichjra'llda'ollon', na' lle'e le'e wllin lla gon Diosen' yel koxchis kello. Na'll blleb Félixen' kwis, na'll lle'e Pablon':

—Ba gokse wayejo'. Kat ga't latj kia', na' gaxha' rwe'.

²⁶ Le leska' gokra'lle' we'e Pablon' le'e mell nench yesane' le'e, ke len weltze llaxhe' Pablon' lloe'rene' le'e di'lle. ²⁷ Ka' gokte chop iz, kat bill bnebia' Félixen', na' bnebia' be'nn yobre be'nn re Porcio Festo. Na' Félixen' bkwa'nne' Pablon' lo rill yan', nechkze bga'nne' wen rao be'nn Israel ka'.

Bde Pablon' rao be'nn wnebia'n nzi'i Festo

25 ¹ Na' bllin be'nnen' re Festo, gok chonn lla bze'e Cesarean' byeje' Jerusalén na'. ² Na' jak bxoz wnebia' ka', na' ren be'nn ka' nak be'nn gor brao ke be'nn Israel ka', jak ake' rao Feston' llao ake' xhia dan' llon Pablon'. ³ Llnnab ake' gone' okré lljasane' Pablon' Jerusalén na'. Na' leake'n ba noe' ake' di'll got ake' le'e tnez. ⁴ Feston' lle'e be'nn ka' ka' nak Pablon' yoe' rill ya Cesarean', na' le'en le wayejte' Cesarean', ⁵ na' lle'e leake':

—Lelloj balre nak be'nn wnebia', sa'renre nada' chejllo Cesarean', cha' bi da xhinnj ben be'nnen' na' gaore xhia.

⁶ Feston' bzoe' Jerusalén na', ye xo'n ga chi lla, na'll baze'e zayeje' Cesarean'. Na' bateyó ka balline'n, bllie' gan' llone' yel koxchisen', na' bse'le' be'nn ka' jaxi'i ake' Pablon'. ⁷ Ka bllin Pablon' rawe'n na', jabi'y be'nn Israel ka' za'k Jerusalén. Na' bzorao ake' llao ake' xhia ke Pablon',

lltob akre' le'e da zan da ne ake' bene', bixha ni to da ki bi broe'n cha' naken da li. ⁸ Leska' Pablon' llakrén kwine', bne'e:

—Bibi nna gona' da wkwa'nn nada' tore rao ley ke be'nn Israel ka', ni kon ren yoda'o braon', ni kone César be'nnen' llnebia' doxhen Roma bibi da xhinnj nna gona'.

⁹ Na' Feston' gokra'lle' yega'nne' wen rao be'nn Israel ka', na'll lle'e Pablon':

—¿Lle'nro' wayejo' Jerusalén na' gona' yel koxchis ko'o ganna'?

¹⁰ Na' bne Pablon':

—Ba zekza' rao' ni, le nzoa rey Césaren' rwe' gono' yel koxchis, ganni llaya'l gak yel koxchis kia'n. Rwe' nnézkzero', bibi bena' ke be'nn Israel ka'. ¹¹ Cha' bi da xhinnj bena' da llaya'l gata', wakse gata', kere lleba'n. Zan ke dan' lltob akre' nada'n, ni ton bi nak da li, na' bi gak kwa'nnre nada' rallna'a be'nn ka'. Lle'nkzra' kwinn rey Césaren' gone' yel koxchis kia'n chet ka'.

¹² Feston', bayoll be'rene' di'll be'nn ka' llnebia'rene' na', na'll lle'e Pablon':

—Ka naken lle'nro' kwinn Césaren' gone' yel koxchis ko'on, dekz de chejo' rao le'e.

Bde ake' Pablon' rao rey Agripa

¹³ Bde chop chonn lla, reyen' re Agripa ren bi zane' no'ren' re Berenice, bllin ake' Cesarean' jara'nn ake' Feston'. ¹⁴ Ka nak bzo ake' zan lla na', be'rén Feston' le'e di'll ke Pablon', bne'e:

—Zo to be'nn bkwa'nn Félixen' rill ya. ¹⁵ Ka bya'a Jerusalén na', bed be'nn ka' nak bxoz wnebia' ak, na' be'nn gor brao ke be'nn Israel ka' rawa'n, llao ake' xhia, lle'n akre' wsa'kzie'. ¹⁶ Na'll goll ake', lli'o be'nn Roma bi gak wchoyllo ke be'nne gate', cha' bi nna ga't latj nne'e gakrén kwine' rao be'nn ka' llao xhia ke'en. ¹⁷ Na' kate bra' ake' ganni, bi brexha'; bateyoze le bya'tia' gan' llak yel koxchisen', na' goll ake' lljaxhi'i ake' be'nnen'. ¹⁸ Na'll bed be'nn ka' llao xhian', na' llakra' cha' billre da xhinnj yobre wtob akre' le'en. ¹⁹ Rencha' da llak ke dan' nao ake' na'zen', na' ke ye to be'nn ba got re Jesús, bixha Pablon' de'e ne'e nbankze'. ²⁰ Nada' bi nnezra' ke da ka', na'll bnnabre' cha' lle'nre' wayeje' Jerusalén na', gak yel koxchis ke'en ganna'. ²¹ Na' Pablon' bnnabe' tie' rao kwinn Césaren', nench gak yel koxchis ke'en. Ke len na' bkwa'nnre' lo rill yan', llinte katen' wse'le' rao rey César na'.

²² Na'll Agripan' lle'e Feston':

—Leska' nada' lle'nra' wzenaya' di'llen' lloe' be'nnen'.

Na'll bne Feston':

—Wxe wzenayo' xti'lle'n.

²³ Bixha bateyó ka bllin rey Agripan' ren Berenicen', da nne xhen gok ka bllin ake'n, na' bllle' ake' gan' llbe' Feston' llone' yel koxchisen', na'

ren be'nn nak xan waka'a ya, na' bal be'nn nak be'nn brao rao yellen'. Na' bse'l Feston' be'nn ka' jaxhi'i ake' Pablon'. ²⁴ Na'll bne Feston':

—Rey Agripa, na' yeololre lla'llo txhen ganni, ni ze be'nnen', yeolol be'nn Israel ka' llao ake' xhia ke'e, ka be'nn lla'a Jerusalén, na'll be'nn ka' lla'a Cesarea, na' llchie' akre' kwis, llnnab ake' llaya'l gate'. ²⁵ Na' kon ka' llakra' nada', bibi da xhinnj bene' da nnello llaya'l gate'. Lete to da bnnabe' tie' rao Césaren' gone' yel koxchis ke'en. Na' llwia' wse'le'. ²⁶ Bixha ka nak bibi de wzoja' chixjwe'ra' Césaren' bi ya'nnen' bene'; ke len ba breje', ba nzie' raore ni, na' rao rwe' rey Agripa, na' wakse wnnabyoll rwe', na' ga't da wzoja' Césaren'. ²⁷ To da ke nxhia gona' cha' wse'le', na' bi yepa' Césaren' bi ken llse'le'.

Pablon' bnne'e rao rey Agripa

26 ¹ Na'll Agripan' lle'e Pablon':
—Bnechk nna' bixhan' lle'nro' nne'o.

Na'll blis na'a Pablon', bzo'rao lloe' di'llen', ne'e:

² —Da wen kwis ba gok kia' ka nak bzia' rao'n, rey Agripa, nench wa'a di'll ke da ka' llao be'nn Israel ka' xhia kia'. ³ Rwe' nnezkzro' kan' nak dan' nao neto', be'nn Israel, na' da ka' llakyollrento'. Ke len lle'nra' gaxhenra'llo' nada' wzenayo' kia'.

Pablon' be'e di'll ka bene' ka za gonlira'lle' Jesucriston'

⁴ 'Yeolol be'nn Israel ka' nnez akre' kwasro, ka bena' ka nna naktia' xkwi'de chak bzoa' ralla', leska' ka bzoa' Jerusalén na'. ⁵ Leska' nnez akre', na' wakse ne ake' cha' lle'n akre', nna naktia' xkwi'de goka' txhen ren be'nn ka' nzi'i fariseo, leake'n nao leyen' kll'e'llo. ⁶ Dan' llejlia' ke Diosen' yesbane' be'nn wat ka' kan' bchebe' ren da xozxta'oto' ka', llaklla'a ake' nada', ke len na' llao ake' xhian'. ⁷ Chllinn (12) kwen ka nak yeolol be'nn Israel ka', llon ake' rez yesbán Diosen' be'nn wat ka'. Ni ke len na', lloe'rao ake' Diosen' do lla do yere. Nada' leska' llona' rez ke Diosen' yesbane' be'nn wat ka', ¿bixchen llaklla'a akze', na' llao ake' xhia kia', rey Agripa? ⁸ Na' re' lli're llzenayre kia', ¿llákere nono gak chejle' wllin lla yesbán Diosen' be'nn wat ka'?

Pablon' be'e di'll kan' bsa'kzie' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston'

⁹ 'Kana' leska' nada' llakra' llaya'l wsa'kzia' be'nn ka' llejle' ke Jesús be'nn Nazareten'. ¹⁰ Na' ka' bena' Jerusalén na'. Ka benn bxoz wnebia' ka' latj, be'nn zan be'nn ka' nxenra'll Jesucriston' broa' rill ya. Na' ka bet ake' bal ake', nada' ben ake' txhen. ¹¹ Na' zan ras bya'a toto yoda'o, na' bsa'kzi' ake' nench bill nnao ake' dan' nxenra'll ake'n. Ka' gok bwie akre' kwis, bya'tia' yell zi't jaray ake'.

Pablon' be'e di'll da yobre kan' gok bxenra'lle' Jesucriston'

(Hch. 9:1-19 ; 22:6-16)

¹² 'Ni ke len zya' Damasco no'xtia' yich ke bxoz wnebia' ka', da llonn nada' latj nench go'xa' be'nn ka' llonlira'll Jesucriston'. ¹³ Bixha gok, do wawill ka zya' tnezen', bre'ra' to beni' xhen, llseni'tellen kerke beni' ke willen', byechjen nada', na' ren be'nn ka' za'a ren nada' na'. ¹⁴ Na' wix yeololto' je'tteto' rao yo, kat benra' chi'i to be'nn balwille' nada', nne'e di'll hebreo, bne'e: "Saulo, Saulo, ¿bixchen llwiero' nada', na' da'o llrayo' nada'? Llonze zi' kwino'n llono' ka', ka llon bell llche'oba' rao to da la, da lla'deba'." ¹⁵ Na'll bnia': "¿No rwe', xa?" Na'll bnne Xanllon': "Nada'n Jesús, nada'n da'o llrayo' ka naken llono' ka'. ¹⁶ Na' nna' bayas bazellá, ba broe'rawa' rwe', le de to llin da lle'nra' gono', na' we'o di'll ke dan' ba bre'ro' ni, na' da za wroe'ra' rwe'. ¹⁷ Nada' wse'la' rwe' gan' lla'a be'nn ka' bi nak be'nn Israel, na' yesra'a rwe' rao na'a ake', leska' yesra'a rwe' rao na'a be'nn Israel ka'. ¹⁸ Wse'la' rwe' nench lljaroe' akroe', na' xha' rao ake', re'e akre' beni' ke Diosen', na' bill cha'a ake' lo da xcholen'. Bill cha'a ake' xhnia' daxi'on, na' yella'a ake' xhnia' Dios. Na' chejle' ake' kia', na' yezi'xhen Diosen' da xhinnj ke ake', na' gak ake' txhen ren be'nn ka' ba brej Diosen' nak ake' rallne'e."

Pablon' be'e di'll kan' gok bzenaye' ke Jesúsén'

¹⁹ 'Ka' gok rey Agripa, na' bzenaya' kan' goll Jesúsén' nada' ka nak ba broe'rawe' nada'. ²⁰ Zga'tek be'nn Damasco ka', bzejnie'ra' xti'lle'n, na'll be'nn Jerusalén ka', na'll be'nn ka' lla'a doxhen gan' nzi'i Judea, na'tell be'nn ka' bi nak be'nn Israel. Goll ake' llaya'l wayat akre' ke da xhinnj ke ake'n, na' wzenay ake' ke Dios, na' gon ake' da wen nench wroe'n da lin' ba bayat akre' ke da xhinnj ke ake'n. ²¹ Ni Ke len na' be'nn Israel ka', be'x ake' nada' lo yoda'on, na' gokra'll ake' got ake' nada'. ²² Bixha Diosen' ze'e llwie' nada', Le'en nna nzoe' nada' nbana' bllinte nna' lla, na'll llak lloe'rena' be'nn xti'lle'n ren xkwi'd ren be'nn gore. Na' kere llroe' akre' kreren', llroe' aksere' doxhen kan' ne dan' bzoj be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana', na' dan' bzoj da Moisésén' gak. ²³ Dan' bzoj ake' ke Criston' kan' gak katen' yede'n, yellayrawe', na' gate', na' Le'en gake' be'nn nell yebán radj be'nn wat ka'. Na' we'e di'll dan' nsa'a beni' ke Diosen', ren be'nn Israel, na' ren be'nn bi nak be'nn Israel.

Pablon' lla'tyoere' rey Agripa chejle' ke Jesucriston'

²⁴ Chak lloe' Pablon' di'll ki llakrén kwine', Feston' bnne'e zillj, lle'e le'e:

—Llaktonto'n, Pablo, dan' ba bsedo' da xhen na', ba btonten rwe'.

²⁵ Na'll bne Pablon':

—Llapa' rwe' bara'nne, Festo, zan kere llaktonta'n, di'll lin' lloa', ke nakten na'. ²⁶ Ganni lli' reyen' nnéztere' kan' naken, na'llen' lloa' di'llen' do ra'lla', le'e nnezre' doxhen kan' goken, le kere goken to latj ga nga'chen. ²⁷ Rey Agripa, ÷kaxha llejle'o ka nak da ka' bzoj be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana'? Nnézkzera' llejle'o.

²⁸ Na'll Agripan' lle'e Pablon':

—Ye ra'tze ke llono' nada' gan, chejlia' ke Jesucriston'.

²⁹ Na'll bne Pablon':

—Gonchga Diosen', la ye ra'tze, la ye da xhen, kere rwe'zo', lle'nkazra' yeolol be'nn ka' lla'a ganni, gakre kan' naka' nada' wxenra'llre Jesucriston', kon bi llejre gden ki.

³⁰ Bayoll bne Pablon' ka', na' bazolla'a reyen' ren be'nnen' llnebia'n ren Berenicen', na' ren yeolol be'nn ka' bllé'rén ake'n. ³¹ Ka jasé ake' ye to latj yobre, lloe'rén lwellj ake' di'lle, ne ake':

—Bibi da xhinnj ben be'nnen' da nello gate', ni da choe' rill ya.

³² Na'll Agripan' lle'e Feston':

—Wakse yesanllo be'nnen' chenak bi bnnabe' tie' rao kwín Césaren'.

Bse'l ake' Pablon' yellen' nzi'i Roma

27 ¹ Bixha kat bllin lla wse'l ake' neto' gan' nzi'i Italia, chejto' lo barco. Na' ben ake' Pablon' ren be'nn ka' bllachrene' rill yan', rallna'a to xan waka'a ya re Julio, nake' txhen ren waka'a ya ka' nzi'i Augusto. ² Na' byo'to' to lo barco da za'a yellen' nzi'i Adramitio, na' zejen do gan' nzi'i Asia. Na' Aristarco be'nn Tesalónica ga nbane Macedonia, za'rene' neto' txhen. ³ Bateyó bllinto' yellen' lli' lloa' nisdá'o re Sidón, na' Julion', wen kwis llonre' Pablon', na' be'e latj byeje' gan' lla'a be'nn ka' nombia' le'e nench bzenia'na'a ake' le'e. ⁴ Na' bza'to' yellen' re Sidón, zejto' lo barcon', na' bdeto' awlloze gan' lli' yellrio dan' lli' lo nisdá'o dan' nzi'i Chipre. Na' dá be'n krere kana', na' yellrion' bkwe'jen neto'. ⁵ Bdeto' doxhen nisdá'o chla' gan' nzi'i Cilicia, na' Panfilia, bllinteto' yellen' nzi'i Mira ga nbane Licia.

⁶ Mira na' jadi' xan waka'a ya ka' to barco da za'a Alejandría, na' zejen Italia, na' bllé'e neto' loen'. ⁷ Na' zejto' yo'to' barcon' gokte zan lla, chaora'll zej barcon', ganne bllinto' chla' yellen' nzi'i Gnido. Ka nak be'n dan krere, na' bdeto' awllo gan' ne Salmón, na' byechjto' yellrion' lli' lo nisdá'o na' dan' nzi'i Creta. ⁸ To ganne llak za'a barcon', zejto' awllo ga de yellrio, bllinteto' ga nzi'i Buenos Puertos, awllo ganna' lli' yellen' re Lasea.

⁹ Na' zan lla ba gok, na' ba llonen nxholl kwis ko'to' nez lo nisdá'on, le ba bllin lla llak zay. Llwia Pablon' ka', na' lloe'rene' leake' di'll.

¹⁰ Lle'e leake':

—Re' be'nne, nxholl kwis ba llonen, cha' nna' ko'llo nez, nxholl kweyi' barcon', na' yoa' ka' nsa'n na', rente lli'o nxholl kweyi'llo.

¹¹ Bixha be'nnen' nlan waka'a ya ka', llzenaylle' xti'll be'nnen' nlan barcon', na' xti'll xan barcon' kerke xti'll Pablo na'. ¹² Na' yellen' nzi'i Buenos Puertos gan' lla'to'n, bi naken wen soto' ganna' kat llak zay, na'llen' yeolol ake' llak akre' wenkze ko' ake' nez, cha' gakte llin ake' Fenice to yell ga nbane Creta. Fenice na' bill llechjtek be', le ganna' nla' ga llra' will, na' naken wen so ake' ganna' katen' llak zayen'.

To be' xhen byechjré'n lo nisdá'on

¹³ Kat bzorao dá to be' da'o riz dan' za'a lle'lre, na' llak akre' wakse sa'a ake' kan' ba non ake' xhbaben'. Na' bza'a ake' zjake' awllo gan' lli' Creta. ¹⁴ Ker gok scha kat bllyay akre' to be' xhen da re Noreste. ¹⁵ Na' bzorao ll-lli'yen barcon', na' neto' ker bi llak gonto', na' be'to' latj llsa'a be'n neto'. ¹⁶ Kat bdeto' ko'llre yellrion' lli' lo nisdá'on re Claudia, ganna' bi datek be'n res. Na' barcon' nxhoben ye to da da'o da llon llin kat bi llakre barcon', balepto' da da'on lo barcon'. ¹⁷ Bayoll balep ake' da da'on, na' bzorao llchej ake' barcon' ren do ake nench ke yeyinnjen. Be'nn ka' llsa'a barcon', lleb ake' lljacho'n lo yoxhen' gan' nzi'i Sirte. Na' baletj ake' ra'll dan' llon nench za'a barcon'. Na' bsanra'll ake' barcon' zején kon kan' dá be' na'. ¹⁸ Bateyó na' dakze be' xhen na', na' bzorao ake' llza'l ake' bal yoa' ka' nsa'a barcon' lo nisdá'on. ¹⁹ Gok lillj na', bzoraokze llza'lto' kon ta'kto' xchinraz barcon' lo nisen'. ²⁰ Gokte zan lla bi broe'kze rao willen' ren berj, na' nna dakze be' xhen na', na' lláketo' bakze blleyi'to'n. ²¹ Na' ba gok zan lla bi nna gaoto', na' Pablon' bze'e radj be'nn ka', bne'e:

—Gokte wen chenak re' bzenayre kia', na' bi bro'llo nez yellrion' nzi'i Cretan', lewiakero' da xhen da ba blleyi'. ²² Na' nna' legondipra'lle, ni tollo bi kwiayi', toze barco ni kwiayi'kze. ²³ Be'e llere broe'rao to angl ke Dios be'nnen' llona' xchin na'. ²⁴ Na' bne'e: “Bi llebo' Pablo, dekze llino' rao rey César, Diosen' yesre'e rwe', na' ren be'nn ka' zejreno' txhen na'.” ²⁵ Na' legondipra'lle, nada' nxenra'lla' Diosen', na' gakte kan' ba bdixjwe're' nada'n. ²⁶ Dekz de lljago'nnllo ga de yellrio.

²⁷ Ba zejten chda' (14) willen' ka nak zej barcon' nlli'y be'n len, bdeteto' gan' de nisdá'on nzi'i Adriático. Ba llonjen ka do ller, kat gokbe'e be'nn ka' llsa'a barcon', ba rez llin ake' ga de yo bill. ²⁸ Na' bletj ake' to ya zi' nench bllix ake' art zitj naken, na' naken tapralj (80) llit. Na' ka bza'n ye ra't, bllix ake'n ye to, na' ba naken wyon (60) llit. ²⁹ Ka nak lleb ake' lljati' barcon' yej, na' bza'l ake' tap ya xhen dan' nzi'i ancla lo nisen' nench bza'yen barcon', na'll brexh ake', na' lle'ntat akre' cheni'. ³⁰ Be'nn ka' llsa'a barcon', gokra'll ake' yexhonnj ake', bletj ake' barco da'on lo nisen', llon ake' ka llza'l ya zi' ka' rao barcon'. ³¹ Bixha Pablon' lle'e be'nn xan waka'a ya ka', na' waka'a ya ka':

—Cha' be'nn ki bi kwexh ake' lo barcon', ni to re' bi yerá.

³² Na' bchoy waka'a ya ka' do dan' nlelj barco da'on, na' bexjen lo nisen'.

³³ Bixha ka baza'a cheni'n, Pablon' llchie're' be'nn ka' gao ake' ra'te, lle'e leake':

—Ba gok chda' lla, na' bi nna tasre, na' ni ra't bi nna gaore. ³⁴ Legao ra't, legón to wen ke kwinre cha' lle'nere banre, ni to yich yichjlo bi kwiayi'kze.

³⁵ Bayoll bne'e ka', llwiate be'nn ka' bxhie' yet xtir, na' be'e yel llioxken ke Dios, na'll bxhoxhje'n bzorao llawe'n. ³⁶ Ka llwia ake'n, na' bayakxhenra'll ake', na' yeolol ake' bdao. ³⁷ Na' nak chop gayoa wyon chi'ntoto' (276) lla'a lo barcon'. ³⁸ Ka bayoll bdao ake' na', berj akre', na' bza'l ake' trigo dan' noa' barcon' lo nisen' nench bill gokteken zi'.

Ka gok bxhoxhj nisda'on barcon'

³⁹ Ka byeni'n kere llayombie' akre' yellrion' gan' bllin ake'n, na' bre'e akre' de to latj ga llia nisen' llize, na' lloe' na', nak ra'ch lo yoxh. Na' gokra'll ake' cha' gak wlli'y ake' barcon' lloa' nisen'. ⁴⁰ Na' bchoy ake' do ka' nlelj ya zi'i ka' nzi'i ancla, na' bsanra'll ake'n lo nisen'. Na'll basell ake' yay ka' dan' llsa'a ake' barcon', na' blis ake' ra'llen' nench wlli'y be'n len. Na' bzorao llbi'y barcon' gan' ba de yellrio. ⁴¹ Bixha jati'kze barcon' ga lldil nisda'on ren ye to da yobre, na' jacho' rawen' lo yoxh ga bill gokse ta nnen, na' bzorao nisda'on llxhoxhjen xhan barcon', le llebrazen' nxhobxexjen len. ⁴² Na'll waka'a ya ka' be'e ake' di'll got ake' be'nn ka' nche'e ake'n, nench ke waxhonnj ake' waxhoa ake' rao nisen'. ⁴³ Bixha be'nnen' nlan leake'n, bi be'e latj nench basre'e Pablon'. Na' golle' be'nn ka' llak llxhoa yeon', wakse xi't ake' lo nisda'on, na' yob walloj ake' gan' de yo bill na'. ⁴⁴ Be'nn ka' yela', kon da ballel akre' lo barcon', no bray, bxhoa ake' rawen', nench balloj ake' lo nisen'. Na' ka' gok yeolol ake' balloj ake' lo nisen'.

Pablon' blline' yellrio dan' lli' radj nisda'o re Malta

28 ¹ Na' ka' ballojto' lo nisda'on wen kwis, ni toto' bibi goke. Na' bnnézeto' yellrion' bllinto'n nzi'n Malta, naken to yellrio da lli' lo nisda'o. ² Be'nn Malta ka' le wen ben akre' neto', bxhen ake' to yi' xhen ka nak bllinto'n, le llak yejw, na' llak zay. ³ Na' Pablon' jatope' to chop xhis ye'che, na' bxoe'n rao yi'n, bixha ballojkze to bel znia, ka nak bllebba' yi'n, go'lba' ta'k Pablon'. ⁴ Ka bre'e be'nn Malta ka' na'l belen' ta'k Pablon', na' lle lwellj ake':

—Be'nn wen xhia be'nnen', la'kze ba bare'e lo nisda'on, Diosen' bi lloe'kze' latj soe'.

⁵ Na' Pablon' bllibe' ta'ke'n rao yi'n, na' baxho'p belen', na' bibi gokre'. ⁶ Na' llbexh ake' kwe' Pablon' yi, na' sete yale' na' gate'. Ba

gokte scha bexh ake', na' Pablon' bibi llakre', na' balla'a xhbab ke ake'n. Na'll ne ake', cheke Pablon' nake' to dios.

⁷ Awllo ganna' de to yellrio ke to be'nn re Publio, na' Publion' nake' be'nn wnebia' ke doxhen Malta na'. Le'e brebe' neto', bzoto' rille'n chonn lla. ⁸ Na' xa Publion' de'e llake' yillwe', yoe' da la res, na' yiche' goll llen. Na' byej Pablon' jawie' le'e, na' balwille' Dios. Bayoll na' bxoata'ke'n yichje'n, na' bayake'. ⁹ Ka bre'e be'nn ka' ka', na'll kon be'nn llak yillwe' rao yellrion', byej ake' rao Pablon', na' bayak akte'. ¹⁰ Leska' ben ake' wen keto', ka bllin lla baza'to'n, benn ake' yeolol da yálljeto' rao nezen'.

Pablon' blline' Roma

¹¹ Gok chonn be'o zoto' Maltan', na'll baza'to' byo'to' to lo barco da bza'a yellen' nzi'i Alejandría, leska' gan' nzi'i Malta, na' brexhen chak bde da zayen'. Na' nben le' barcon' lwa'a lsa'k ke be'nn ka' re Cástor na' Pólux. ¹² Na' ka bllinto' yell nzi'i Siracusa na', bzoto' ganna' chonn lla. ¹³ Na' bdeto' to lloe', to lloe' yellrion', na'll bllinto' yellen' nzi'i Regio. Bateyó dá to be' da'o za'a lle'lre, na' baza'to', ballop lla bllinteto' yellen' re Puteoli. ¹⁴ Puteoli na' balláyeto' be'nn lwelljto' ka' nxenra'll Jesucriston', na' go'tyoe akre' neto' nench ga'yto'. Na' bzorén aktoe' to xhman, na'tell byejto' yellen' nzi'i Roma. ¹⁵ Be'nn lwelljto' ka' nxenra'll Jesucriston' lla'a Roman', bnnez akre' ka', na' bro' ake' nez badlez ake' neto' gan' nzi'i Foro de Apia, na' gan' nzi'i Chonn Tiend. Ka bre'e Pablon' leake', be'e yel llioxken ke Dios, na'll da xhen bayakxhenre'. ¹⁶ Ka bllinto' Roman', be'nn xan waka'a ya ka', bene' pres ka' rallna'a be'nn wnebia' ke waka'a ya ka'. Na' Pablon' be'e ake' latj bzoe' to kere, na' ka' bzo akte' to waka'a ya bdape' le'e.

Pablon' bdixjwe're' xti'll Diosen' Roman'

¹⁷ Ba gok chonn lla zo Pablon' Roman', na' goxhe' be'nn ka' nak be'nn brao ke be'nn Israel ka' lla'a Roman', na' bdop ake' lle'e leake':

—Re' be'nn bi'cha', nada' bibi da xhinnj nna gona' da wleyi' yell kellon', na' bibi nna nnia' ke da ka' nao xozxta'ollo ka', na' be'nn wrall kello ka' be'x ake' nada' Jerusalén na', na'll ben ake' nada' rallna'a be'nn Roma ka'. ¹⁸ Na' be'nn Roma ka', bnnabyoll akre' nada', na'll gokra'll ake' yesán ake' nada', le bibi da xhinnj bena' da nello llaya'l gata'. ¹⁹ Ka gokra'll ake' yesán ake' nada'n, bi be'e be'nn wrall kello ka' latj. Ke len na' bnnaba' wde ake' nada' rao kwinn rey Césaren', na' kere za'a gawa' xhia ke yell kello na'n. ²⁰ Na'llen' ba goxha' re' nench re'ra' re', na' we'rena' re' di'lle. Nlleja' gden ki, ni ke dan' llbexha' yesbán Diosen' be'nn wat ka', ka'kze llbexh zan be'nn Israel ak.

²¹ Na'll lle be'nn ka' le'e:

—Ni to yich bi nna si'to' da za'a Judean' we'n xti'llo', leska' ni to be'nn wrall kello ka', bi nna yed yedtawe' xhia, nne'e bi llono' wen.

²² Na' lle'neto' nnézeto' bixhan' nsa'o, gateze lléneto' llwie akre' da koben' nao'n.

²³ Na' be'e ake' di'll dop ake' to lla. Kat bllin llan', be'nn zan jak gan' zo Pablon'. Na' bzorawe' tzirte bllinte tle'le lloe'rene' leake' di'll kan' nak yel llnebia' ke Diosen', na' llzejnie're' leake' dan' ne ley dan' bzoj da Moisésen', na' dan' bzoj be'nn ka' be'e xti'll Diosen' kana' ke Jesús, nench chejle' ake'. ²⁴ Bale' llaze di'll kan' ne Pablon', na' ye bale' bi llaz akse' xti'lle'n. ²⁵ Ka nak bi llak toze di'lle, na' bzorao llallach ake'. Na' lle Pablon' leake':

—Da li kwis llakte kan' bzejnie' Spíritu ke Diosen' Isaías be'nnen' be'e xti'll Diosen' kana', nench golle' xozxta'ollo ka':

²⁶ Bye'j jell be'nn ka':

Da li yénera, na' bi chejnie'kzere,
da li re'tere, na' bi gakbe're bi dan'.

²⁷ Le ba nakchoch yichjra'llda'o be'nn ki,
na' nsej nay ake',
na' nchod rao ake', nench bi re'e akre',
na' bi yen akre',
na' bi chejnie' akre' lo ra'llda'o ake',
na' ni ke wayechj akse' wanao ake' nada' nench wayón ake'.

²⁸ Na' nna' llaya'l nnézere, ba bse'l Diosen' yel wasrá rao be'nn ka' bi nak be'nn Israel, na' leake' wzenay, na' yesrá Diosen' leake' rao da xhinnj ke ake'n.

²⁹ Bayoll bne Pablon' ka', na' ballach be'nn Israel ka', zaye'j ake' llak dilrén lwellj ake'.

³⁰ Pablon' bzoe' chop iz Roman' lo yo' ga bdixhje', na' brebe' yeolol be'nn jawiá le'e. ³¹ Na' llyixjwe're' kan' nak yel llnebia' ke Diosen'. Latj xhen go't nench bzejnie're' xti'll Xanllo Jesucriston', nono bze wllone'.